

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עו'למים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת בראשית תשפ"ב

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

**היכל הקודש ברסלב
בלומינג גראוו**
Heichal Hakodesh
Blooming Grove
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
1-845-238-0804

נדפס ע"י קרן הדפסה היכל הקודש
181 Huschke Rd. Hurleyville, NY 12747
718-387-2691

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

**חיוזק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169**

**קול
ברסלב
212-444-9191**

ביצה. פרק שלישי – אין צדין דף בו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינדלץ)"
 רש"י
 תוספות

1 על כרחך לא בעי לממר דאין זה דן ממוקד שהוא מוקצה, דהא רבי שמעון לית ליה מוקצה,
 2 אלא דבי פירוש: כל שאין מומו ניכר, שלא ראוהו חכם, מיעדיב יום טוב וליה היה נודע אם
 3 היה קבוע – אין זה דן המוקד, כלומר: אין היתרו, דאין מוכן להכשיך, דאין רואין ממוק
 4 ביום טוב. ועמא – משום דגרא במתקן, אלא כן את דין, שהוא אסור משום שבת, על
 5 כרחך פירש רש"י. וקשה: דאין זה דן המוקד

6 משמע: דאפילו בקרו חכם, כיון שלא נודע שהוא
 7 מום קבוע מאתמול – אסור רבי שמעון. ולפירש
 8 הקונטרס משמע דוקא דאין מוכן להכשיך
 9 לכתוב, הא דיעבד – שפיר זמי. וקשה: קשה
 10 דבשבת מוכח בהדיא בפרק "כירה" (שבת מב
 11 ושם) דמטעם מוקצה קאמר, דפריך מתיבא רבי
 12 שמעון אית ליה מוקצה. וליה ליה מוקצה
 13 לרבי שמעון: לכן גרא ליה. דמטעם מוקצה קאמר
 14 דאין זה דן המוקד, ואפילו עבר וקבר – מכל
 15 מקום אסור משום מוקצה. ופליגי בראין ממוק
 16 וגם פליגי במוקצה, דהא דרשנין אן זה דן
 17 המוקד, הא דפריך הבא בגמרא לפלוג בראין
 18 ממוק בעלמא – רעה לומר: דלא נפל לבור,
 19 ולעולם כלשנא דמתניתין מוקצה. וכן את
 20 דקאמר בגמרא: מהו דתימא: כיון דרעתיה עליה
 21 נשתתיה קא משמע לן, ורעה לומר: דאסור משום
 22 מוקצה, ואפילו אם בקרו בדיעבד אלא לרבי יהודה,
 23 כיון שלא היה בו מום בעת מאתמול. ורבי שמעון
 24 אסר אפילו אם היה בו מום. משום מוקצה
 25 בדיעבד, ולא כאדא בר אבמי, ואם תאמר:
 26 מני שני דבכל דוכתא מתיב רבי יהודה שני
 27 במוקצה מרבי שמעון ויש לומר: דעמא רבה
 28 את ליה, הואל דסבירא ליה דרואין ממוק ביום
 29 טוב, ורעה שמוק קבוע איה מוקצה. אבל כן
 30 אן מוקצה. דא דמאמול דתמיה עליה. אבל
 31 לרבי שמעון אית ליה דאין רואין ממוק – הלכך
 32 לאו רעתיה עליה מאתמול, על כן אסור אפילו אם בקרו בדיעבד.

33 **תנן** רבנן בבור תם קבוע לבור – הכי גרסינן, דרבי יהודה תנשא ליה מוקצה, דקאמר:
 34 אם יש בו מום, שפיל ביום טוב – עילה ושחוט. לית ליה לחי תני
 35 מוקצה בכבור, דלעולם דעתו עליו שמו יפול בו מום, ולא אם שאין בו מום מאלו – לא
 36 ישחוט, ואם תאמר: פשיטא, דאז תם הוא ויש עילה בהרעת מוקצה, בדיעבד
 37 לעיל, ועל רבי יהודה דמתניתין לא בעי לשנוי ביה, ולא בעי לשנוי שניא דהיא, ולא
 38 יעלה בהרעת שחיתה קאמר, והואל דאית ליה שניא אחרת, ורבי יהודה אית ליה
 39 מוקצה בכבור ורצין לאוקומי בעלמא. על כרחך דאז אית ליה מוקצה. אבל לרבי יהודה
 40 תנשא, דלית ליה מוקצה בכבור, דאז בתם שפיל לבור מיירי – לא מצי לשנוי ביה שפיל
 41 בו מום קבוע ביום טוב כדמשינן לרבי יהודה במתניתין. עד פירש רש"י פירש אור: ולא
 42 גרס תם בבדיהא, אלא הכי גרסינן: כבור שפיל לבור וכו', אם יש בו מום קבוע שידוע בו
 43 מום מרבי יום טוב – שחוט. ואם לאו, אלא נפל בו מום היום, לא ישחוט, אפילו אם הולך
 44 וישחוט דהיי מוקצה ולרבי יהודה נשאה אית ליה מוקצה. ולא פריך דתלמודו בפרק
 45 תלמודו לעיל לרבי יהודה, דמתניתין פשיטא תרומק הוא. ודאי לרבי יהודה דמתניתין
 46 פריך פשד. דמאי אצטרך לאשמענן? אי שמוס מוקצה – בהרבת מקומות שמוקען דרבי
 47 יהודה דמתניתין אית ליה מוקצה. אבל ארבי יהודה תנשא אצטרך לאשמענן (רבי
 48 יהודה) דאית ליה מוקצה. ותימא: דבשלחו מבלתי (מ.מ) מספקא ליה לרבי יהודה תנשא
 49 אי אית ליה מוקצה, ואמאי לא פשיט ליה מתיבא: ויש לומר: דלא פסיק להוכיח מתיבא,
 50 דאיכא לפרשי תרי לישני בדפירש. דלוח אית ליה מוקצה ולוח לית ליה מוקצה, ומספקא
 51 ליה אי כהאי לישנא אי כהאי לישנא, לכך לא היה לו להוכיח מתיבא.
 52 **אלא**

53 שפליחה היה, ורבי תלמודו היה, כדאמר במסכת עירובין (נ.צ.א.) ובמסכת שבת (קמג.). אמר רבי כשהיה לומדים תורה אצל ר' שמעון בתקוע, היינו מעלין לו שמו. ור' קאמר ליה
 54 שמוען בן מנסיא: לרבי הרי חולקו בה דורות שלפנינו. ונחיל דאחרא. ונחיל בו מום מעיים טוב – ורבי שמעון בן מנסיא פירש מלתיה דר' שמעון בן יוחי, ורבי קאמר: חרי אמר רבי
 55 שמעון בן יוחי אין רואין ממוק, כיצד? נחיל בו מום מעיים יום טוב – אין מבקרין אותו לכתחלה. אבל אם עבר וקבר – שחוט. ונשואו: שפיל אלא עבר מתק כל כך, שקיבד היה בין השמשות
 56 לחיות מתוקן, שלא היה מחוסר אלא ארית חכם.

1 **אם יש בו מום** – על כרחך ר' יהודה מוקצה אית ליה, ובמום הנגפול בו ביום טוב לא שרי,
 2 דלאו רעתיה עליה מאתמול. ורבי קאמר: בבור בעל מום שלא ראוהו לחכם במעוד יום
 3 תלתייה, נפל לבור ביום טוב – יד מומחה וראה מום שהיה בו אתמול, אם מום קבוע
 4 לאו – יעלה ושחוט, משום דמוקצה ליכא. דמאמול רעתיה עליה. אין זה דן המוקד
 5 – דאז משום מוקצה אסר ליה, דאז לית ליה

6 מוקצה. אלא לפי שמתירי ביום טוב נראה
 7 כמוקצה, דהיה כן דין. דהוה ביה משום
 8 שבות. ורבי קאמר: אין התירו היתר, וליכא מוכן
 9 להכשיך.
 10 **גמרא** א ינשא בראין בו – דהא ודאי משום
 11 מוקצה לא הוי טעמיהו, דאבכא שמעיתן ליה.
 12 אלא משום ארית מום. דר' שמעון סבר אין
 13 רואין, כיון דהיה ליה כישע ודן דין. לפלגי
 14 כעלמא – כלא נפל לבור. לעיים – לומר: ודאי
 15 ימצא בו מום. ולפקיה כרבי יהושע – דאמר
 16 בפרק "משלי" (לקמן דף נ.א.א.) אהו ואת נט
 17 שפילו לבור – מעלה את הראשון על מנת
 18 לשחוט, ואינו שחוט, חזרו ומעלה את השני
 19 רצה – וזה שחוט. וזה שחוט. א הכי –
 20 דנפלה בו דרשקא לאשמענן ולא מעילו נט
 21 ליה, אלא לא מעילו מבעי ליה, דאז עיך
 22 משום העלאה נטק ליה, ושחיתה פשיטא לן, לא
 23 צריכא עיבד אוקומיהו – ומשום דלית ליה
 24 מרישא שמע מינה, דקתי: יד המומחה
 25 ויראה, ולא קתי יעלהו ויראה. ודאי אשמענן
 26 אחרית, דאי עבר ואסקיה ולא ימצא בו מום –
 27 לא ישחוט. ונפל ביה מומא – השתא. ורבי
 28 קאמר: אם יש בו מום קבוע מערב יום טוב –
 29 יעלה ושחוט: אם לאו, דלא עיל דמיטע סו
 30 אלא ודאי – אפילו כרו חתולה, לא ישחוט.
 31 **והא מוקצה הוא** – אי מאתמול לא רזה ביה מום
 32 ככל – פשיטא דלא ישחוט, דהא אשמענן רבי יהודה בכמה דוכתי דאית ליה מוקצה.
 33 **קא משמע לן** – דאין ערה קבוע מערב יום טוב – לא ישחוט, משום דמוקצה מחמת
 34 איסור היה. אי נמי, משום דהא ורבי קאמר: **שפיל לבור** – גרסינן בברייתא דלית
 35 ליה מוקצה לתוך תנאי בכבור, דכל שעתא רעתיה עליה שמו יפול בו מום. יד מומחה
 36 ולעל לעיים ולסקיה. ר' יהודה תנשא – הוא רבי. וליה הינו רבי יהודה דמתניתין.
 37 דסמך ר' יהודה הוא ר' יהודה בר אלעאי. **אם יש בו מום** – אפילו נפל בו היום. **יעלה**
 38 וישחוט – דלית ליה מוקצה בכבור. **ואם לאו** – ועבר ואסקיה – לא ישחוט, אפילו נפל בו
 39 מום לאחר העלאתו. וקסא הוא משום דיעבד ואסקיה. ואי נמי: לא ישחוט – לא יעלה
 40 בהרעת שחיתה קאמר. דלא ישחוט לא אצטרך, דהא תם הוא. ומתניתין דלא שנין
 41 הכי – משום דמתניתין לא מעינן לאוקומה בתם, משום דרבי יהודה מוקצה אית ליה.
 42 ולא מצי לממר: אם יש בו מום שפיל בו ביום טוב יעלה ושחוט. וכיון דעל כרחך בעל
 43 מום תוקמה – לא אצטרך לשנוי סיפא בשניא דהיא, ולמימר דלא שחוט לא מעינן
 44 קאמר, דאז מצי לשנויא שפיר כדגרסינן, לאשמענן: ואם לאו, דלא היה קבוע במעוד יום
 45 דאפילו עבר ואסקיה – לא ישחוט. ואעל בני דאתעבד ליה מום קבוע השתא: לשן אחר
 46 לא גרס בברייתא כבור תם. אלא כי מתניתין גרסינן בברייתא: כבור שפיל לבור.
 47 ומתוקמה אית ליה כבור שפיל לבור, ר' יהודה תנשא אמור: יד מומחה ויראה. דלא נעיים
 48 ונסקיה מעיקרא. **אם יש בו מום** – אם ימצא בו מום הודיע שחיה לא נעשה – יעלה
 49 וישחוט. ואם לאו, אלא נפל בו מום היום – אפילו העלה, לא ישחוט. ולרבי יהודה
 50 נשאה ליכא למפרך כדפרקינן לעיל: פשיטא דלא ישחוט, דאז מוקצה הוא. דאלו
 51 לדידה אצטרך, דהשתא הוא דאשמענן אית ליה מוקצה. **אמר ליה ר' שמעון** בן
 52 מנסיא **היי אביר** – ברוחני, ולא שפליחה ליה, דאז רואין ממוק. **דרש** בן יוחי מרורח
 53 שפליחה היה, ורבי תלמודו היה, כדאמר במסכת עירובין (נ.צ.א.) ובמסכת שבת (קמג.). אמר רבי כשהיה לומדים תורה אצל ר' שמעון בתקוע, היינו מעלין לו שמו. ור' קאמר ליה
 54 שמוען בן מנסיא: לרבי הרי חולקו בה דורות שלפנינו. ונחיל דאחרא. ונחיל בו מום מעיים טוב – ורבי שמעון בן מנסיא פירש מלתיה דר' שמעון בן יוחי, ורבי קאמר: חרי אמר רבי
 55 שמעון בן יוחי אין רואין ממוק, כיצד? נחיל בו מום מעיים יום טוב – אין מבקרין אותו לכתחלה. אבל אם עבר וקבר – שחוט. ונשואו: שפיל אלא עבר מתק כל כך, שקיבד היה בין השמשות
 56 לחיות מתוקן, שלא היה מחוסר אלא ארית חכם.

ביצה. פרק שלישי - אין צדין דף כו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
תוספות

1 ביום טוב - ואם נולד בו מום ביום טוב, היה רבי שמעון בן יוחאי אומר אין זה מן המוכן,
2 ואפילו ביום טוב ובקבר - לא יושע, שהוא מנתקב לגמרי. ושון ב' - אבל בו היו מורס
3 הולקים שלפנינו, ר' יהודה ר"י שמעון, שאם נולד היום ומזמו עמו - שזה מן המוכן, שאין
4 בהו משה חזק ומשהו דין - שלא יהיה בו חזקת איסור מעולם, וברמזו לק למה לבקון, כגון

5 דרביב דיני התם. אמר ר' הלל אבוי קאמר -
6 מבורך - ושחטנו כמחלתה - כותיה דרביה
7 מסבירא - ולתחלה שרי. פרקינה לא מלילא
8 בני - בביריאה דלעיל ברביב שמעון בן מנסיא.
9 אין מקבירא - ולתחלה שמעון. אין זה מן המוכן
10 - משמע: אפילו דיעבר אינה הבנה. ועד,
11 מדרסלינוו לחרי בני. שיה מן המוכן אפילו
12 לתחלה - קאמר דמזון לבקור. דאי ברדיעב
13 לבקור, ומאי מוכן, מוכן לשחטנו קאמר - ברדיעב
14 לפענוו לתחלה כבין לחניה לקי סיפא כהדי
15 רישא. ולרבינוו ולחניהו היה נולד בו מום
16 מערב יום טוב, אי שגולד הוא ומזמו מעו - אף
17 מברקין אותו ביום טוב. ולחוי שמעו לתחלה
18 הוא דלא, את דיעבר - שפיר דמי. ואיולי
19 מנתיה בידה - גרסין. הבסיס אומרים אין זה
20 מן המוכן - אפילו דיעבר, ואת ר' שמעון מיא
21 דשמעיה ליה אין רואן מומין, וכיון בהתך
22 תרתי עוב רבני עליו - איכא למימר ברביב דלא
23 ומזמו עמו שדרי. דיעבר קאמר. כדן חזק,
24 וקשיא לאבוי דסיעיה לרביה בר רב חונא מוקי.
25 ואלא קשיא תהיא - דלעיל, דמסייעא ליה
26 לרבה, ואחי מנייהו סמכין? תהיא - דלעיל.
27 אדא בר אבחי הוה - חבב אתה. שדו מברקין
28 בו שדיה גורס משניה ומשכח ומשכב. דיקא -
29 כן דר' ראייתו ר' אבהו. איניש שאין מיא
30 מאתמול כלל - שלא היה בו שום מום. בריב
31 לפיכך - בתמיה: וכל צריך היה ר' שמעון לומר
32 לר' יהודה בן מנחלוקת בין והלא רבי יהודה
33 אית ליה מוקצה, ונהי דרואן מומין סבירא לו?
34 - האי מראה אסור, ומוקצה הוא אין זה מן
35 המוכן - אפילו דיעבר. ומדהשתא על כרחך
36 דהוון שאם נולד הוא ומזמו עמו שדו מן
37 המוכן? שיה ברביב קאמר. יש מוקצה לחצי שבת
38 - משום דעין אסור, אלא מוקצה בחציו - מן הדי
39 מוקצה לכלויל שבת, אם לא חיבי דמי - מבדי
40 סתם מוקצה היינו גרורות וצומקין. שמעלה
41 אותן על מנת לבישן, ומקצה אותן לקי,
42 ומשמחלין לביש - אין ראוין לאכילה עד
43 שיבישע לגמרי. והא חצי שבת דקא אמרת, בין
44 מספקא לך? אי דאחוו - שנגמרה מלאכתן - בין
45 השמשות אחוו ואין אפילו חצי שבת
46 בהקצאה כלל. ואי דלא אחוו - בין השמשות -
47 ודאי אסורין. דאין כאן חבנה מבעוד יום. ומאי
48 דאית ליה מוקצה - חבנה מבעוד יום. וכען
49 כדכתיב "ביום הששי והכיתו את אשר יביאר"
50 (שמות טו), לא צריכא דאחוו - בין השמשות
51 ודאחוו - בשבת, שפנלה עליהן גשמים ותפחו.
52 והדר אחוו - בשבת השמש. וקא מבעיה לן
53 דך שנתא דקצתה, מי אסרהו לחו כולי יומא,
54 לא לאניש האי כבור מוקצה - בין השמשות
55 היה זה לשחט את אמו. והוא נאכל בו עם בני
56 בעל מום. לפי שאין צורך אלא בליתו,
57 דכתיב "אשר יולד בבקר" וכו' (דברים טו).

1 ביום טוב, רבי שמעון אומר: אין זה מן המוכן. ושון
2 שאם נולד הוא ומזמו עמו שדו מן המוכן. דרש רבה
3 בר רב הונא: נולד הוא ומזמו עמו - מברקין אותו
4 ביום טוב לתחלה. אמר ליה רב נתן: אפא תני:
5 אם עבר ובקרו - מבורך, ואת אמרת מברקין אותו
6 לתחלה? אמר אבוי: פותיה דרבה בר רב הונא
7 מסתברא, מן מקבתי תלחא כבי: "נולד בו מום מערב
8 יום טוב - אין מברקין אותו ביום טוב". לתחלה הוא
9 דלא, הא דיעבר - שפיר דמי. "נולד בו מום ביום
10 טוב, רבי שמעון אומר: אין זה מן המוכן" - דאפילו
11 דיעבר נמי לא. ותרתי תני: "ושון שאם נולד ומזמו
12 עמו שדו מן המוכן" - דאפילו לתחלה נמי. והא כי
13 אתא רב אשינאי, אתא ואיתי מתניתא ביריה: בין
14 שגולד בו מום מערב יום טוב, ובין שגולד בו מום
15 ביום טוב, חקמים אומרים: אין זה מן המוכן! ואלא
16 קשיא הדי! תהיא אדא בר אבחי היא, דמשיבש ותני.
17 אמר רב נתן: בר יצחק: מתניתין נמי דייקא, דקתני:
18 רבי שמעון אומר: כל שאין מומו ניפר מערב יום טוב
19 אין זה מן המוכן. מאי "אין מומו ניפר"? אלימא
20 שאין מומו ניפר כלל - פשיטא, צריכא למימר? אלא
21 דלא איתיה לחבם מערב יום טוב אם מום קבוע
22 אם מום עובר. מתניתא תרת "אין זה מן המוכן" - שבע
23 מיה. בעי מניה הלל מרביא: יש מוקצה לחצי שבת?
24 או אין מוקצה לחצי שבת היכי דמי, אי דאחוי בין
25 השמשות - אחוי, אי דלא אחוי - לא אחוי! לא
26 צריכא, דאחוי ותר דאחי, ותר אחוי, מאי אמר
27 ליה: יש מוקצה. איתוביה: ושון שאם נולד ומזמו עמו
28 שדו מן המוכן, ואמאי? נימא: האי כבור מעיקרא
29 הוה חוי אנב אפיה, אתיליד ליה - אדחי ליה, אחויה
30 לחבם - אשתרי ליה! אמר אבוי ואיתמא רב ספרא: גפון דיתבי דיני התם. אפא דאחוי,
31 אמר ליה: אין מוקצה לחצי שבת. לימא מסייע ליה: ושון שאם נולד ומזמו עמו שדו מן
32 המוכן. והא כבור מעיקרא הוה חוי אנב אפיה, אתיליד ליה - אדחי ליה, אחויה לחבם -
33 אשתרי ליה. אמר אבוי ואיתמא רב ספרא: גפון דיתבי דיני התם. תא שמע: היה אוכל
34 בעגבים וחותיה, והעלן לגג לעשות מהן צמוקין, בתאנים ותרתי והעלן לגג לעשות מהן
35 גרורות - לא יאכל מהן עד שזמין מבעוד יום. וכן אתה מוצא באפרקסין? ובחבושין, ובשאר
36 כל מיני פירות. היכי דמי? אי דחוו - למה ליה תומנה? אי דלא חוו - כי אומין להו מאי הוי?
37 וכי תימא דלא ידע אי חוו אי לא חוו, והאמר רב הונא: מוקצה שיבש, ואין העגלים מברין
38 בו - מוקצה. אלא לאו דחוו ותרתי ותרתי אחוו, ואי אמרת אין מוקצה - למה להו תומנה? אלא
39 מאי - יש מוקצה? כי אומין להו מאי הוי? לא צריכא דאחוי ולא אחוו, דאפא איניש דאכל
40 ואפא איניש דלא אכל. אומין - גלי דעתיה, לא אומין - לא גלי דעתיה. אמר רבי זריא: תא
41 שמע מפולין ועדשים דהא פולין ועדשים מעיקרא חוו לכוס, שדינהו בקבדה - אדחו להו,
נמר

58 אדחיה ליה - שדיה בחזקת כבור תם, ואסור עד שיראה מומו. דרביב דיני התם -
59 כשולד, וכפסוהו את הרחם ראו את מומו, דלא חוקצה כלל. היה אוכל בעגבים וחותיה
60 - רבותא נקט, דלא תימא כיון דאכל והולך לא לביעי הומנה. וכן מפרש בפרק שלישי
61 דשבת, ביכרה שהסיקר? (מהא. עגבים - יבשר קרוין צמוקים, ותאנים שתיבשו קרוין
62 גרורות. אפרקסין - פרישקין שבלע"ז. תבושין -
63 קריובין, אי דאחוו - בין השמשות. לפי כי
64 הומנה - הא דאי בין דחוו הוה דיעבו -
65 דעתיה עליהו, שהרי לא חוקצו אלא לבישן.
66 ואי דאחוו כי אומין להו מאי הוי - הא לא
67 חוי לאכילה, ולא מתייא להו הומנה, דהוה ליה
68 במומין עצים ואגבים לאכילה, דאין בריה
69 אכילתו, וכי תימא דלא ידע אי חוו אי לא חוו
70 - וכי תימא דך תומנה קרתי, כגון דטרחה ויה
71 ואינו ידע אל אלקות ולדאת אם יבש אם לא, -
72 ואינו ידע אם ראוין אל ראוין, ומזין
73 בהומנה ואומה דריני אוכל מתן למחר אם
74 ראוין הו, ואשמעינן: אי לאו דאומינהו מאתמול,
75 כיון דלא היה ידע שהן ראוין - לא היה אמרין
76 דעתיה עליהו, ואסורים לאכול אפילו מזאן
77 ראוין. והאמר רב הונא מוקצה - בין גרורות
78 וצמוקין. שיבש - מבעוד יום. ואין העגלים
79 מברין בו - אין העגלים דריעין שיבשו, שלא
80 כקרוין חיי, ולמחר מצאוהו בישא היה
81 מאתמול, מותר - וכי אסקיה מעיקרא, לא
82 אקציה אלא לביש, דחיי יבש והוכן מבעוד יום.
83 כך פירש רב אחאי בשאלותו שלו. אלא לאו
84 דאחוו ודחוו ותרתי אחוו - על כרחך לא
85 מתוקמא דך הומנה אי לא להכי, דאומין להו
86 דאם יתו למחר ותתקו לבו ביום - יאכל מהן.
87 הכי רסיקא: אלא מאי יש מוקצה כי אומין להו
88 מאי הוי - מוקצה דקודם חקצתא מאי מתייא?
89 בלאו הומנה נמי מונכין ועומדין הן, והאיסור בא
90 אתרין כן. הכי גרסינן: אלא דאחוו ולא אחוו -
91 הכי בעינן, שיבשו - ולא כל צרכן. דאיבא
92 איניש דאכלי ואיבא דלא אכלי - ואצטריך ליה
93 לגלוי דעתיה אי אביל אי לא אביל. תא שמע
94 - דאין מוקצה לחצי שבת. מפולין ועדשים -
95 שאנו ממשלין ביום טוב. דמעיקרא - בין
96 השמשות. חוו לכוס - חייך כל דבר הנאכל בו
97 קרי אכילתו כוסס. אדחו להו - כל זמן שרחתו.

ביצה. פרק שלישי – אין צדין דף כז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינדלץ)"
 תוספות

גמרו לה בשוליהו – אשתרו, ולא אמרוהו מוקצה. וידחו. ולעמקין –
 דמשתה להו לחיתוקו תורת מוקצה. ולפני מנה דאין מוקצה לחצי שבת. תקשי לך –
 משהתא, דלא תוכל לחיך היאך אנו אוכלים שום קדרת בלילי שבתות, דעל כרחך
 המוקצה לבין השמשות – מוקצה כוללו וינא, ודרי בין השמשות כל הקדרות מסולקות
 מרותות מן הכירה, ואכלין מנייהו לאורתא.
 אלא מירי דגמירי ביד אדם לא קא מבניא לך –
 דכיון דבידו לחתקו בו ביום – לא מוקצה להם
 מדעתיה מפני דחיותו. הלבך, פולין ועדשים
 אינם ראייה לכאן, והואני טעמא נמי שריטן
 קדרות של בין השמשות. כי קא מבניא לן גמירי
 בידו שמיש – על ידי תמה, דכיון שאין בידו
 לחתקו – מסח דעתיה מנייה. הוה ליה ההוא
 כבוצא ר' יהודי לו בידו בביתו כהנישן על
 שולחן, ואוכלין כבורות. ובי יודיה ויבי שמעון
 הלכה כרבי יהודה – וחי כיליגן להו בעירובין
 (מומ). אמר ליה ר' זיקא – ליה אבא. ואת מה
 בידך – דשבת לרבי יהודה ובעית למעבד כרבי
 שמעון. ממי שמעת הלכה כר' שמעון בוז?
 אמר מאן יהוא – אחד מן התלמידים. מי שזאת
 ולא נודע שמו. אורי ואבס – ידי רגנן אשכח,
 לעלות לארץ ישראל למקום שרבי יורא שם,
 הדוא מרה דשמעתא דאמירי משיחיה הלכה
 כרבי שמעון. ואגמריה לשמענתא שפתייה. אמר
 מסתברא אמירי – כן אמרתי: דמסתברא כרבי
 שמעון. אבל לא שמעתי שדוקבעה הלכה
 למעשה כמותו. בלשון הכיסים – דקתי ליעיל:
 אתא אליינה מתניתא בהדיה. בין שולד בו מום
 מיעוש טוב, בין שולד בו מום ביום טוב –
 בחכמי אומרים בו, ור' שמעון הוא דקאמר הכי,
 וקרי ליה בחכמים. באשלי רביני – בחבליים
 גדולים וגוסים, שאשלי ליתק. כלומר, בחכמים
 גדולים אמרוה, ואין נרוץ לבטל דברייהו. ר'
 שמעון כן מנסיא וחיביו – אותו שאמר עליהן:
 דרי אמרו אן רואין מומין ביום טוב. אמירי הלכה
 כרבי מאיר – בכבורות. השתא משמע שמעדין
 קהלא קרישא על ר' שמעון כן מנסיא שאמור
 עד דבר לה, ומפשר דרש יוסק אמרתי. בתיהו, ובי
 אפשר שקהלא קרישא אמיריס דבר לה על ר'
 שמעון כן מנסיא. וחיביו אמרו הלכה כר'
 מאיר, ועברין כחיתיהו? והא אינהו קריש'
 וקישוי מניה טומא – קהלא קרישא, אמרה
 רבי לאה שמענתא משיחיה, קישוי מר' שמעון
 כן מנסיא טובא. דהא ר' שמעון כן מנסיא מימי
 דרי ובניו היה, כדתן באבות (פרק ו) אמר ר'

אלא גמרו בידי אדם לא מבניא לן וכו' – ואם תאמר: אמאי אין מוכיח מהדיה דכופין את
 הסל לפני האפרוחין כרבי שיעלו ודרו וקאמר ושבת מנא: מותר לטלטלם. פירוש:
 אחר שירדו מותר לטלטל הסל, אף על פי שהיה אסור כשעלה האפרוחים עליה בחצי היום,
 אלא: אין מוקצה לחצי שבתו ויש לומר: דשאני דתם דרבי כמו גמירי בידו אדם, שבידו
 דלפתחם מעלו. דהא שריטן קדרות. אף על גב
 דבין השמשות רותחות הן, ויעודי יש לומר: דתם
 מיירי לענין לטול, דשפטיא ליה דאין מוקצה
 לחצי שבת. והכא קאי בעי לענין אכילה.
אלא רבי מאיר קנסא קאי קניס – ופסיק רבינו
 יצחק הדלכה כרבי יהודה. דקביעי דתם
 בכבורות (כתב רשב"י). ומאיר התלמוד אליבא דרבי
 יהודה. ואף על גב דביתא דרבי יהודה הלכה
 כרבי מאיר בגמרותיו, והיינו דכאן בגמרותיו אבל לא
 בקסותיהו.
 תעל

גמירי בשוליהו – חזו להו. אמר ליה אבין: ולעמקין,
תקשי לך קדרות דעלמא: דהא סתם קדרות דעלמא
בין השמשות רותחות הן, ולאורתא אכלינן מיניהו!
אלא, גמירי ביד אדם – לא קא מבניא לן, כי קא
מבניא לן – גמירי בידו שמיש. רבי יהודה נשיאה
תהו ליה ההוא בוצרא, שדריה לקמיה דרבי אמי.
סבר דלא למחוייה. אמר ליה רבי זיקא, ואיתמיא
רבי ימיה: רבי יהודה ורבי שמעון – הנהיגה סבר
יהודה. דרר שדריה לקמיה דרבי זיקא נפתא, סבר
דלא למחוייה. אמר ליה רבי ריבמא ואיתמיא רבי זיקא: רבי יהודה ורבי שמעון – הלכה
כרבי יהודה. אמר ליה רבי אבא: מאי מבניא לא שבקתינהו לרבנן למעבד עובדא קרבי
שמעון? אמר ליה: ואת מה בידך? אמר ליה: הכי אמר רבי יורא: הלכה כרבי שמעון.
אמר מאן יהוא: אורי ואבס לתתם, ואגמריה לשמענתא מפומיה דמרה. פי סליק לתתם
אמירי. מודקתני במתניתין: רבי שמעון אומר: כל שאין מומו ניכר מבועד יום – אין זה מן
המוקד, וקתני לה כברייתא בלשון חכמים – שבעי מניה: מסתברא כותיהו. מאי הוה עליה?
אמר רב יוסף: הא שמע דתלמי באשלי רב רבי: דאמר רבי שמעון בן פוזי אמר רבי הושע
בן לוי אמר רבי יוסי בן שאול אמר רבי משום קהלא קרישא דבירושלים, רבי שמעון
והבירו אמרו: הלכה כרבי מאיר. אמרו? והא אינהו קישוי מניה טובא! אלא: בשמיטת
רבי מאיר אמרו: התנן: השוחט את הבהור ואחר כך הורה את מוצו, רבי יהודה מירי,
ורבי מאיר אומר: האיל ונשחט שלא על פי מומיהו – איהו ארבעה ארבעה קסבר רבי מאיר
ראית בכור – לאו פראית מרפה. ראית בכור – ממיים, ראית ארבעה – לאחר שחיתה.
וכמיה, ראית מרפה – אפילו ביום טוב, ראית בכור – מערב יום טוב. אמר ליה אבין:
אפו התם בראין מומין פליגי? כקנסא פליגי. דאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן:
ברוקין שבעין – פולי עלמא לא פליגי דאסור, משום דמשתנין. פי פליגי – במומין שפגפו.
רבי מאיר סבר: גורין מומין שפגפו אפוי שמעון, ורבי יהודה סבר: לא גורין. אמר
רב נחמן בר יצחק: מתניתין נמי דיקא, דקתני: רבי מאיר אומר: הואיל ונשחט שלא על
פי מומיהו אסור, שבעי מניה: קנסא הוא דקא קניס, שבעי מניה. אמי ורדינאה היו בוצרא
דבי נשיאה הוה, ביומא טובא לא הות הוה. אהו ואמרו ליה לרבי אמי. אמר ליה: שפיר
קא עבד דלא הוה. איני? והא רבי אמי גופיה הוה! רבי אמי, פי הוה – מאתמול היה הוה,
וביום

שמעון כן מנסיא. אלא שבע מרות שבעו בחכמים בתלמידים – כלן נקטימו רבי ובבני. ולעיל נמי אפלוז בהדיה. ודיכי אמרו והוא קהלא קרישא הלכה משמיח דר' שמעון כן מנסיא,
 דקתני ר' שמעון וחיביו אמרו הלכה כרבי מאיר: אלא – הכי אמור קהלא קרישא: ר' שמעון כן מנסיא וחיביו שאמרו אן רואין מומין – בשטיח ר' מאיר אמרוה. וכן אפשר שדוקים
 נתר ועת על דברי בתורים. אמרוה דרבי פלוגי טיטן אורי ר' פלוגי שהיה לפני. השוחט את הכבור – קודם שתינהו חכמי, ואחר כך הורה את מוצו הלכה. אלא סבר ר'
מאיר ראית בכור – אנהו קלא שחפה. ובכור קלא חלה בה. שאף שחיתו אסור קודם שחטאו. ואינו דומה לארבעה קנים שחפהו בלכת
 אחר שחטה. וזמיה – ומנחה למירי ר' שמעון כן מנסיא וחיביו. ואמר: כיון דחשיבא כולי האי – הוה ליה כבתקין, ובדן דין, ואסור לראותו ביום טוב, ואף על פי שהטריפה בדיקת מום
 טוב. והיינו תליא באשלי רב רבי שמעון קהלא קרישא. דהא דר' שמעון כן מאיר אולא, וקמו להו ר' שמעון כן יחיד ר' מאיר בראי שחטאו. והוה ליה רבי יהודה יחיד, ואין דבריו
 של אחד במקום שנים. אמר ליה אבין – ור' יוסק. אפוי – היה דר' מאיר דבכור, בראין מומין לאחר שחטה פליגי, ומשום טעמא דחשיבותרא אמרה ר' מאיר (למלחמה) אמר קנסא
 קניס, וכדמפרש ואולי. אנהו אחר שחפה, ובכבור שהוא נותר מפני מומיה – אפילו ר' מאיר מודה דרואין. ברוקין – סתילא. כמו "דנוחה כרוק שמיים" (שבת, טז.) אם מום זה דוק
 שבעין, כולי עלמא – אפילו ר' יהודה מודה דאסור, מפני ששמענהו לאחר הביתא. ויש דוק שנראה לאחר שחטה מום קבוע, שאילו ראוה לפני שחטה – היה נראה עובר. כמומין
 שפגפו – בגון נקצעה אונן, וכשרי הוה, דלא שנתנה כשביל השחטה. סתניתין – דבכבורות נמי דקא דמשום גורה קאסר ליה, וקנסא קניס כרבי שלא ירגיל עה, מולד קתני: ר' מאיר
 אסור, נדתי משמע דאסור תלי בגופו, שאין ראייה לאחר שחטה כלום. אלא, והוא עבר וסחטו. שמע מניה: הוה טעמו של דבר, מפני שהקל לשחטו. ותלה ר' מאיר הדבר ברשע
 של כון בה שהקל בו אמי ורדינאה – נגה היה קמא, ולי נראה מאותו מקום שמונו ורדינה. דבכורין מעבד עירובין (טמא) שנקרא מאנשי ורדינה. ואנשים בקינים

1 וזכים טוב שיולי קא משייל היכי הוה ענדרא. פי
2 לך עכשיו ובא למחר. ודה שואלו על הזמן, איך בא לו. מפני שנשדודי בהנים על
3 הבהרות להטיל בהם מום, בהגן (בכורות ונא.) כל הזמן דראיימס לאב בניי אום -
4 רועי ישראל נאמיים. רועי בהנים - ורעד' להביא קידים שמאליו בא לו.
5 הווא נבאר - כן הוה יודי עיני - עניני עניני.

6 הוצא - גר שר קוצים. הוה שרין שערי בוך
7 ניטא הוצא - שערין הוה מוטלכס מפני
8 גלוד, הבהר דהו לעבר הנה. ופרישה
9 לשפתיה - קרע שפתיו. והיא שגורה בזמני
10 הבהר - שפתו שנפגמה, שלעולם הוא ניכר.
11 תא תני ליה - מדעת נתת השעורים שמ,
12 שנחמדעם על הבהרות. מפני טורח הגדול
13 והציאה שדוטל עליו. שישראל אינו מטפל בו
14 אלא שלשה חדשים. ונתנה לבתן. לא יהיה -
15 קרי ביה. לא יודיה. הכי גרסינן מום לי איה
16 בו אי לי אלא בו - אי בתב מיום' ולא בתב
17 'כל' - לא היה לי לאסור גרמא, אלא נתנת
18 גומי ממש. אבל עכשיו מום' לאסור
19 נתנת מום ממש. ואמר 'כל מום' - לאסור
20 גרמא. משנה חלה שנפסל - אינה ארוה
21 לבתן היום - דהא באביהא אסורה לעולם,
22 ובחסקה או לתתה לכלבו ביום טוב. אסור,
23 דאין מבירקן קדשים טמאים מן הטובים
24 טוב, ואפילו על ידי אבילת בהמה. דקימא לן
25 שאין שרפין קדשים ביום טוב. ולא תנימא דקא
26 שריפה משום הבהרה שלא לערוך היא, דהא
27 אין מרליקין בשמן שריפה ביום טוב - הבהרה
28 לערוך היא. והדלקת נר ביום טוב - לערוך
29 אבילה היא. ומותרת, אפילו הכי - בשמן שריפה
30 לא. והוא כנס תרומה שנטמא, דגזרת הבתוב
31 היא שאין קדשים טמאים מתברעים ביום טוב,
32 דרמזנו אחשבה להבערתן, דבתובי 'באש
33 ישרף' (ויקרא ו) הולקן מלאכה היא. גמרא
34 ואת הנהלה לפי הדינים - ובתנבנתה בשבת
35 קאמר, מפלגי רבי יהודה עלה ואמר: לא
36 היתה נבלה מערב שבת - אסורה, לפי שאינה
37 כן המזון. כבבלי חיי - שריפה ביהאן בין
38 השמשות. שמתו - ביום טוב. שאסורים - וכי
39 שריא במסוכנת בין השמשות, דרעהיה עליה
40 להאבילה לכלבים. בהבחת קדשים - שאסורה
41 בתנאי, וטענה קבורה, ואינה נפרית. דבעיא
42 העמדה והערכת. אי נמי אין פרוין קדשים
43 להאכל לכלבים. ואפילו למאן דאמר פרוין,
44 ביום טוב לא פרקי לה. הלכך לא חווא. אלא
45 טעמא דקדשים - כיון דריקא מתניתין למתניה
46 דומיא דחלה, על כרחי שמענין מנה דוקא
47 בקדשים נטא, ופרכינן: אלא טעמא דקדשים?
48 בתנאי, ואת החולין שריא - לכלבים, ולא
49 מתסרא משום מוקצה. הניחא לפר ביה דרב
50 'יפה' - איכא למימר מתניתין דריקא
51 לאשמותין דחולין שריא - רבי שמעון דהא,
52 דלית ליה מוקצה. ואת רבי בריה אבאשי -
53 מניח לא ר' יהודה ולא ר' שמוען, האב במאי
54 עסקינן במסוכנת - לעולם ר' שמעון דהא,
55 ומניח במסוכנת, דשרי בו. והוא אמה
56 מחתכין את החולין בו. הלכך, טעמא דקדשים

1 ועל החלה שנטמא דהא, אי חזנה ממקומה - פירש רשיה דלמאי חזוי אי אבילה - הא
2 טמאה היא, אי לוסקה תחת תבשילו - אין שרפין קדשים ביום טוב. וכי תנימא
3 יריענה לפני כלבו, דראמיין פסחוס (לבא ושם) בני תרומת חמין, ומריעה לפני כלבו -
4 ויש לומר דתניה דלמבא, אף על גב דאין כאן שום טורח וזו ביערו, וכעש שאין שרפין
5 כן אין מבירקין. דרמזנו אחשבה להבערתו אף

6 על גב דהוי לערוך, כדאמר: אין מרליקין בשמן
7 שריפה ביום טוב. ואף על פי שיהו ערוך יום טוב
8 דמרליק לערוך אבילה, וקשה דהא דאין שרפין
9 קדשים ביום טוב - היינו טעמא משום טורח
10 מלאכה, לעשות אש ולטעוק בשריפתה, אבל
11 הוה, בשנות החלה לפני כלבו - ואין כאן שום
12 טורח מלאכה. כלן גראה לי: דלכך אין תרומה
13 לפני כלבו - משום דמועהה בשריפה, כדאמר
14 בשבת (כ.ה.א.) כשם שנועה לשורף הקדשים
15 שנטמאו - כך מצוה לשורף את התרומה
16 שנטמאה. וכן מצוה לשורף דקאמר תרומה
17 לפני כלבו - לא מיירי כשנטמאה, אלא משום
18 ביעור חמין, ולכן אינה צריכה שריפה וכן שמעני
19 בהמורה (לג.ה) דחשיב לה לתרומה מטאב בחד
20 השורפין וקאמר: לשפתיה. אמר ליה: דלכא את גרמתי
21 ליה? אמר ליה: לא. ומנא תימרא דגרמתי אסור -
22 דתניא: "מום לא יהיה בו", אין לי אלא שלא יהיה
23 בו מום, ומניין שלא ירום לו על ידי דבר אחר,
24 שלא יביא צצק או דבקה ויניח לו על גבי האון פרי
25 שיכא הפלך ויטולנו - תלמוד לומר "כל מום", אמר
26 "מום" ואמר "כל מום". משנה בהמה שמתה - לא
27 חזנה ממקומה. ומעשה ושאלו את רבי טרפון עליה,
28 ועל החלה שנטמאה, וכנסם לבית המדרש ושאלו.
29 ואמרו לו: לא חזים ממקומם. גמרא לימא תנן
30 סמאן דלא פרבי שמעון, דתנן רבי שמעון אומר:
31 מחתכין את החולין לפני התבחה, ואת הנהלה לפני
32 הפלכים. רבי יהודה אומר: אם לא היתה נבלה
33 מערב שבת - אסורה. אפילו תימא רבי שמעון, מודה
34 רבי שמעון בבבלי חיים שמתו שאסורין. הניחא למר
35 בר אמיר משימה דרבא, דאמר: מודה היה רבי
36 שמעון בבבלי חיים שמתו שאסורין - שפור. אלא
37 למר בריה דרב יוסף משימה דרבא, דאמר: חלוק
38 היה רבי שמעון אפילו בבבלי חיים שמתו שמוותירין,
39 מאי איכא למימר? תרנגולות ועירי בבהמת קדשים.
40 דקא נמי, דתני: עליה ועל החלה שנטמאה. מה
41 חלה - דקרישא, אף בהמה - דקרישא. אלא טעמא -
42 דקרישא, הא דחולין - שריא. הניחא למר בריה דרב
43 יוסף משימה דרבא, דאמר חלוק היה רבי שמעון
44 אף בבבלי חיים שמתו שמוותירין - שפור. אלא למר
45 בר אמיר משימה דרבא, דאמר: מודה היה רבי

34 שמעון בבבלי חיים שמתו שאסורין, מאי איכא למימר? תכא במאי עסקינן - במסוכנת,
35 ודריה הכל. משנה אין נמנין על התבחה לפתחלה ביום טוב, אבל נמנין עליה מערב
36 יום טוב, ושחמין ופחלקין ביניהם. גמרא מאי אין נמנין? אמר רב יהודה אמר שמואל:
37 אין פוסקין דמים לפתחלה על התבחה ביום טוב. היכי עבדי? אמר רב: מכאי שתי
38 תבמות ומעמדין זו אצל זו, ואומר: זו כוון. תניא נמי הכי: לא יאמר אדם לחברו "הריני
39 עמך בסלע" "הריני עמך בשתיים", אבל אומר לו: "הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע".
משנה

1 - לא חזנה, הא דחולין - שריא. משנה אין נמנין - בגמרא מפרש מאי חווא - אבל - שוחט הוא הטבח בלא פסוק דמים, ומולקין אותה ביניהם. ולמחר יפסוק להם דמיה. גמרא
2 אין פוסקין דמים - דמקא וממכר בשבת ביום טוב אסור, בספר עזרא (נחמיה א). היכי עבדי - שוחט הוא ומולקין בנייהן, היכי עבדי שידעו למחר כמה היתה שוה, לפסוק
3 דמיה: אמאי? כל דים ביום שתי תבמות שוה, ואומר: ראו שזו, ולמחר שמין את הותרת. היכי עבד - נמנה על תבמה זו וסלע. היכי בשמואל, דאמר. אין פוסקין לא דמים
4 ביום טוב.

ביצה. פרק שלישי – אין צדין דף כח עמוד א – מתוך מהדורת 'אבן ישראל – (שטיינזליץ)'
רלט

1 **משנה** ר' יהודה אומר שוקל ארס בשר – טבח המוכר בשר במשקל, אף על פי שאסור לשקול בליטרא, ודיהינו מעשה חול, מותר הוא לשקול כנגד הכלי ובגד הקופיץ – סכין גדול
2 שקרובתו בו בשר – ודאיטא שני, ולא היו מנשה דחול. אין משגיחין אין מעינין. **גמרא** מאי בל עיקר – מאי אראו לרביי האי 'כל עיקר? נמא: וחכמים אסרו. אפילו לשפח
3 מן העכברים. אין נתנין אורח מנאונים התליין ביתו בזה. והוא הדין בתיבתא – בטבעה, שתולין אותו בה כששוקלין, דמחוי כנתנו לשם משקל, כבה אומין – שידוע לכוח משקל
4 כנגד משקל בידו. אסור לשקול בשר ביד – לאחוז בליטרא בידו אחת והבשר בידו אחרת ולכרוך, וברזל נמי, כיון דאומין הוא בכך – אורחיה הכי. כמים – שיש לו שנתות וסמינעם
5 בכלי, והוא נתן בו מים, וסמינעם מוודיעין אותו

6 כמה המים עולין למעלה בשביל ליטרא בשר,
7 שכבר שיער לכך. בית די – נקב לאחוז בו,
8 וביא שרי – לנקוב באבצט שרי, דלא אורכי
9 חלו. אבא בסבבן – דרך חול הוא, כשמוכר
10 בשר עושה בו בית די ונתנו לזקק להוליכו
11 לביתו. וביום טוב צריך לשנות, לעשות היבר
12 שאין מקח וממכר מותר בו. סיפן כבשר – שלא
13 יחליפוך וינמא. איתלת קריתא – שדודה
14 משלה הבשר לביתה. היה רגיל לעשות לו
15 התיבה בעלת שלש קרנות. וברו היו מוכרין
16 אבשי ביתו שני היה סיפן שלו. ר' חייא רבי
17 שמעון ברבי – כשהיו חולקין בשר ביניהם, היו
18 שוקלין אותה מנה נגד מנה ביום טוב. נגד כל
19 אין – ודחול לאו הכי אורחיה. אבא מנה נגד
20 מנה – כך דרך כל החולקין. הואיל ותני
21 בבבורות בותיה – דאסורו לשקול למוכר בכור
22 בעל מום ששחטו כחן בליטרא, שלא לעשות
23 מעשה חול בקדשים, דביון הוא. וקמינ דמנה
24 כנגד מנה, וידוע כמה משקל ראשונה, ושוקל
25 כנגדה – מותר. אלמא: לאו עברא דחול חשיב
26 ליה. דתני פסולי המוקדשין הנאתן להקדש
27 ושוקלין מנה נגד מנה בכבור – סיפא דמתני
28 נקט, ורשאי הכי אורח: כל פסולי המוקדשין
29 נמכרים באטלוה ונתקלים בליטרא. חזק פני
30 הכבור והתעשר שנתקין לבעלים. אבל פסולי
31 המוקדשין הניתין להקדש, ושוקלין מנה כנגד
32 מנה בכבור, וכן פירשהו כל קדשים בעלי מומים
33 שפדו במומן, אף על פי שערדין מקצת קדושה
34 עליון, אסורין להחזיר ביהוה ועבדה. דכאמרינן
35 בכבורות (ט"א): 'תוכח' – ולא גיזו וכו' –
36 אפילו הכי נתנין מעשה חולין בתן ביהוה
37 שנשחטין באטלוה ומכריזין באטלוה בליטרא. חזק
38 מן הכבור והתעשר שנתקין מבידות איתן
39 להקדש אלא לבעלים, לפי שאין להם פרוין
40 במומן לדיות רמיזין ונכסין לקדשות. דבכבור
41 נאמר 'לא תחפד', ובעשר נאמר 'לא יגאל'
42 (ויקרא כז), אלא נאכלין לבעלים במומן. הלכך,
43 אין נתנין בתן ביהוה מעשה חולין מבידות בשרים
44 כשנפל בתן מום ושחטום הבעלים, בעלים
45 דבכור – בתן, קדשים ומעשר – ישראל. אלא
46 שאר פסולי המוקדשין – הניתין מבידותן ביוק
47 להקדש אפילו, ואף על פי שכבר נפדו קודם
48 תרומתו, דאדא קודם פרייה אין נשחטין, ויהי עומד והעברה – אפילו הכי הניתין מבידותן ביוק להקדש, שלפי מה שידוע שהאנתו יפה – דהי מוסקף פרוינו מתחלתו. לפיכך מבין
49 אורח למוכר באטלוה, שחבל פונים שם ליקח בשר. ושוקלין מנה נגד מנה – כשמוכרו בתוך הבית. אלמא: כי האי גונא – לאו משקל חיי. לאו הוא – לא סבירא ליה לרבנן דבבורות
50 כ"י ידועש ביום טוב, ולא ר' יהושע סבירא ליה בכבור ושירי. עד כאן לא קאמידי רבנן התם אלא ילא עביר מעשה דחול – דהתם מבידה הוא, ואין דרך לשקול בשר הנמכר במנה
51 כנגד מנה. אבא הבא – גבי רבי חייא ר' שמעון ברבי, אף עבדי שובדי דחול, דהוא חולקה היא, וכן דרך כל החולקין, ולא סבירא ליה לרבנן דבבורות כ"י ידועשו. ופי קמידי אהרדי –
52 ר' חייא ר' שמעון ברבי לחליב בשר במשקל? אומותין הן לזח ונטילין הן משל הן. משום חבה. דהתני שב בנייתא – שבעה דגים שבאו לרבי, ונמנצ שנטל רבי חייא חמש חוליקין
53 לביתו. ולא קפיד רבי שמעון ברבי – לומר: משל אבו הון ותר מנני. א' ר' חייא ר' ישמעאל ב' ר' יוסי – דהו אנתן שחלקי, שהו הן רגילין ליקח הן עם. הן א' ר' שמעון ברבי
54 ובר קפרא. **משנה** אין משגיחין – אגרידרין בעליו. אבל שפיה על גבי היתרה – דמשני מדרך חול. **גמרא** שפיהו של אבן – ומתקנת ליה שפיה, דמחוי מנתוק בחול. ככלל
55 דבשל עין כ"י – גמרא אף קמי, מדאוקי רב יהודה איסורא בשל אבן בלחודה. מכלל דבשל רען – אף לחודה שרי. דמאי אדסר רב הונא בשל אבן – שרי דרובתה בשל עין, איבא
56 דמתני לה – לאה רדב יהודה. **איספא** – דמלתיה רדב הונא. איבא דמתני לה – לאה רדב יהודה אמנותין, ולאו אמלתיה רדב הונא. לחודה – הוה תקון. להעביר שמענית – אישי
57 אלא כהרחה בעלמא. מתיר אף מכשירי אבול נפש – וטעמא משום דיריש 'יעשה לכם' – לכל צרכיכם. ורשין שפמן – גדרוש משמן.

ג'רפת תנור ויכירי – פירש רבינו יצחק אשויי גומול. דאם כן לא היז חומא דהני אחוריני. דחשיבי משום דהוי תקון מלי. לכן נראה לי דגמירי בחנוה חוש ועדיין יש בו אבנים ועפר שלא פיטו. וכשירי אתום אבנים ועפר – הייך כמו גמור מלאכתו, דחיבי משום מבנה פמיטשו. וכל גמור מלאכה חיבי משום מבנה פמיטשו. וכל גמור מלאכה חיבי משום מבנה פמיטשו. וכל גמור מלאכה חיבי משום מבנה פמיטשו. וכל גמור מלאכה חיבי משום מבנה פמיטשו.

מעבר לסמינא אפומא דרקולא, ואמרי ליה: ח'תדה קא עביד מר, או להעביר שמנוניתה? ואמר לי: להעביר שמנוניתה. והויתו לדעתיה דלח'תדה קא עביד. וקסבר: הלכה ואין מורין פן. ואמר אביי: הוה קאימנא קמיה דמר, והוה קא מעבר סמינא אשפתא דרתנא, ואמרי ליה: לח'תדה קא פעי מר או להעביר שמנוניתה? ואמר לי: להעביר שמנוניתה. והויתו לדעתיה דלח'תדה קא עביד, וקסבר: הלכה ואין מורין פן. ואיבעיא ליה: מהו לח'תדה סבין להחכם ביום טוב? רב מרי גריה דרב בינא שרי, ורבנן אקרי. ורב יוסף אמר: תלמוד חכם רואה לעצמו, ומשאילה לאחרים. ואמר רב יוסף: סבין שעמדה – מותר לח'תדה ביום טוב. והני מילי – הוא דפקא אגב דהקא. דרש רב חסדא ואיתומא רב יוסף: אמר סבין שונפמיה, ואחר שפוד שגרינא, ואחר גריפת תנור וכיריב ביום טוב – באנו למחלוקת רבי יהודה ורבנן. דתניא: אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד, רבי יהודה מותר אף מכשירי אוכל נפש. מאי הווא דתנא קמא? אמר רבא "הוא לבדו עשה לך" – אמר רבא, ולא מכשיריו. ורבי יהודה, אמר רבא "לכם" – לכם – לכל צרכיכם. ותנא הוואה, אמר רבא "לכם" – אמר רבא: ר' יהוא "לכם" – ולא לגוים. ואיך נמו, הא פתיב "הוא" אמר רבא: פתיב "הוא", ופתיב "לכם" ולא קשיא: קאן – במכשירין שאפשר לעשותן מערב יום טוב, קאן – במכשירין שאי אפשר לעשותן מערב יום טוב. אמר רב יהודה אמר שמואל: שפוד שגרינא – אסור לתקנו ביום טוב. פשיטא – לא צריכא, דאף על גב דמפשטיב בידיה. ואמר רב יהודה – אסור לטלטלו ביום טוב. רב אדא בר אבהה אמר רב מלכיא: אמר רב הייא בר אשי אמר רב הונא: והוא גישש עליו פתיב פשר. אמר רבא: אף על פי שאין עליו פשר מותר לטלטלו, מיד דהוה אקוין ברשות הרבים. אמר רב הונא גריה דרב אוקא: שפוד, שפחות, וגומות – רב מלכיא, בלוייה, אפר מוקלה, וגביה – רב מלכיא. רב פפא אמר: מתייתן ומתניתא – רב מלכיא, שמעתתא – רב מלכיא. וסמינין: מתייתן מוקפתא. מאי בינייהו? איפא בינייהו שפחות. משנה לא יאמר אדם לטבח "שקול לי דינין פשר", אבל שוחט ומחלק ביניהם. גמרא חיבי עביד? פי הא

מעבר לסמינא אפומא דרקולא – משפסן סבין על פי הסל. חלבה – כרבי יהודה. ומותר לכל איש לעשות. אבל אין מורין לרבים בו, שלא יזלו אף בשאפשר לעשותו מבנין יום. וכל דמי דשריך – כגון שנתקלקלו ביום טוב, או שהיה אתמול טרוה, כדאמרין לקמן דלא חתיך ר יהודה אלא במכשירין שאי אפשר לעשותן מערב יום טוב. מוח לח'תדה – דמבח סבין לחכם ביום טוב לבדוק, שחילשו חכמים על עטבתם לח'תדה סבין לחכם קודם שיטשטשו שום בדמיה. ומזו לעשות כן ביום טוב, מי מוחי כעבודא דחיל, דאושא מלאח שיעדטו למבחה בלסליה, או לא מחזי רואה לעצמו בביתו סבין שלו, דלא אושא מלאח. שעמדה – מתייתן שלת. שתתא חתבה יפה, אבל לא נגמיה. פותר לח'תדה ביום טוב – ואעל גבי דמאתמול ומשלשום החתלה לקליל ולילך, דלא הוה ליה לאסוקי ארעתה אתמול, דסבר לא צריכא. אבל נגמיה מאתמול – לא הוי שרי, ומבחה לקליל שלת, הוה ליה לנגמיה מאתמול. והני מילי דפקא אגב דהקא – אבל אלא אינה חתבת כלל – אסור לח'תדה, וטרסא יתרא. הוא, אחד סבין שנפמיה ואחר שפוד שגרינא – סבין שפוד, אשויינין גלע' שגרינא ראשו. ואחר גריפת תנור – שנפל לתוכו טן התיח שלו, ולא הוה יודע בעבודת יום. באנו למחלוקת ר' יהודה ורבנן. ונבטטס ברבה זה למחלוקתן, שממחלוקתן אנו יכולים ללמוד שאף אילו במכשירי אוכל נפש, שפוד שגרינא נמקע, שרדשו עליו וענקם, אבל לא נשבר. אסור לתקנו ביום טוב – שרדי יכול להחמתכו בו כמו שהווא, וטרסא דלא צריך הוא. ואף על גב דפשיטב ביה – שפושטטס בידים אינו צריך להכות עליו בפמיטשו. שפוד שגרינא – בשר ביום טוב. אסור לטלטלו – מיד לאחר שנעלה העלי, לפי שנמאסו מוקדה, וכבר נעשה צורך יום טוב. שמיטו ומתינו בקרין וית – שמיטו מלפני מדר גבירא וטלטלו מן הגמר, עד שיעבדו מלפני לקן וית, אבל לא טלטלו גמור. שרי לטלטליה ב' טלטלו גמור, ולסלקו שלא יזקו בו אנשי ביתו. שרי יהוה אקוין ברשות הרבים – דאמר פבר "כירה שהסוקי" בשבת (בבא מציעא ד' להולכי פחות פרות מארביבא אמתי. עד שמסקלס לעזר רשות הרבים. כרי של תויק. שפוד שפחות וגומות רב. וטלטלי – אלו שלש הלכות רב מלכיא אמרן, ולא רב מלכיא. מפני שמעתיך דומין לו זה, ורש שמתחילין שמועה של זה בשל זה, ותנו בהם סימן לסדר השמעות. שפוד – אח אמרן, שפחות – משנה היה בתוכה: ר' אליעזר אומר, איפלו בכבסיה לא מאה שפחות. כופה לעשות בצמור שהטבחה כמאה לוי זמנה. ואמר רב מלכיא: הלכת ר' אליעזר. גומות – שמעתא היא. ולא נאמרה על הגומיה, ולענין שתי שפחות דאם נמצא לה

ביצה. פרק שלישי - אין צדין דף בט עמוד א - מתוך מהדורת 'אבן ישראל - (שטיינזלץ)' רמג

39 חשבונו. נמצא כל הנוהר בחבית על ידי ברויך, שהרחיק היין כשמוציאו ומעלה אפיא
40 = אישקומיא בלע"ז, ואין הנוהר מלאה. וכן נקראין ברויך, לפי שמבריחן אותן מן היין
41 כששותה. ואי נמי על דקליש' וויג. ושמן שי בו מצוי, מפני שמודבק בשולי המדה
42 ובתפניתה. ובין שכחו ברויך, ולא בטעמן, ורחיבו כנסו בו" - כרפשיית בברויך. לפני
43 הנובדים - של על הקדש, לעשות בהן צרכי הקדש

44 אם ירצו. והם לא הקדישהו. כסבורין. אין ימולין
45 להקדשו. שאינו שלם. אי נמי יוכלין - היה
46 ליה גול בעולה. אמרו להם החכמים אין אדם
47 וזקוקן לכן - הואיל ומתחלה לא נתבוננם
48 לגזול, שהלקוחות מוחלין על ידי טרוך
49 וזרעמם, שאינם יוכלין לעשות עד, וידעי וקא
50 תמלא. אף אנו אין רעזנו כבך - לה, ליה ליתנת
51 משל אחרים. אמרו להם - חכמים: אם כן, אין
52 לכם לעשות הקדש, אלא לעשות בהן צרכי
53 רבים, שהרי משל רבים יהיה, ויהו העבלים מזה.
54 ואין יודע לנו למה - שגול אששים הרבה. שיתין
55 ומעורת - שמתכנסין בהן מים ושוחין מזה.
56 ובבבא קמא (ג.ב.) מפרש מאי בור ומאי שח
57 ומאי מערה. ארבייה - הערוגו, ומטיל עמם
58 במבואות העיר. לא ימירו אים בק שערין -
59 אפילו ליתן להבתם, שניהא כבודד לנכות.
60 אבל קודר הוא - בקב עמם, בקב כבדי
61 וממלא, שלא כדרך מזה לתת בהן לחיבת.
62 קודר - לשון נוקב. נחום - מבשל קדרות נמי
63 קרוי נחום. יקדיה - שיהוק, אחרשירי בלע"ז.
64 בעין יפה - שיעור חלה אחד מ לכהן, וכשאני
65 יודעת מדת עיסתה - היא מקבצת ואמורת. אין
66 כאן כל כך. אבל כשהודעת מדת עיסתה -
67 יודעת מה מפרשי, ועדנה יפה בה. ומא דבי
68 שמואל - בתוספתא שיעור שמואל מתנאים
69 שלפניו, כמו שסדרו רבי חיאי רבי אשעיאי,
70 וכמו שסידר רבי אה המנשה. השתא דאבי
71 שמואל אביר - הואו שנה במשנתו מותר.
72 שמואל בשמעתיה דאמר אסור - הלכה
73 למעשה אתא לאשמועינן, שהבא לשאלו
74 הלכה לעשות מעשה - מרויך לו אסור. ואי חזקן
75 אינטיה דעבדי - לא מחזקן בידה, הדלכה
76 דמותה, ואין מרויך כן.

1 כמריא אמרי - דרכן לומר לטבת תן לי תרמא או פלג תרמא. ונברש אמרי: חלקא או
2 פלג חלקא. ובפומבדיתא אמרי אודיא. כל הטבחין היו מנתחין בהמותיהם בשוה, כך וכך
3 נחום מן הבמה. ולאוחן התנודים קרו להו כסורא תרמא. ונברש חלקא. ובפומבדיתא
4 אודיא. ונברש פקוד רבנא. **משנה** אבל כבוד - בגמרא מפרש לו, ומאי פלוגתיהו.

5 שהיה מלא מרזיחו בו" - שאין מודרין בוים
6 טוב. אף בחולו של מועד עושה כן - בגמרא
7 מפרש שמואל. ולא תרטינן במתניתין מפני ברויך
8 המרות. ואית גרס ליה, וכן העלאת הרתיחות,
9 ובגמרא מפרש מפני צבי המרות - כשהיה
10 מוכר שמן היה לו מדות הרבה, ומביאין
11 הלקוחות לליקון ומודד ליתר איש במדה
12 לעצמו, ותמנעתו וליבשת ליתר כליקון לו
13 הלילה. **גמרא** המיוחד למה - שמודד
14 ומכר בו. הקניט למה - שכששברו לו בא זה
15 תחתיו, אבל עדיין לא מדר בו. ואמאי רבי יהודה
16 ליפתי - כיון דהוא עצמו מדה. ולכן עשה,
17 וכדי מדה מחוק - לא ימלאנו, דמחוי שפיר
18 כמודד ומוכר, כעבודין דחיל. וקופיין - אים
19 עומדין לכהן. ברעבדין בחול - במאוננים, פעמים
20 שאין הליטרא לפנה, ויחין שידוע משקל כלי -
21 שוקל בו. לא קא עביד כעובדין החול - דעדיין
22 לא יצא טבעו של כלי זה למדה. שם מדה -
23 רבנא או לוג. אלא כן יאמר לו תסת: בלי זה
24 מלא. לי הבא לא קא עביד כרעבדין בחול -
25 שדרך לקחות למה: תן לי לוג. ואן דרכן לומר:
26 כלי זה מלא לי, כדרך מדה. אלא כדרך הולאה
27 או תמנה, ואעל גבי דמיוחד למדה. עבדי אינשי
28 דתקריב הורא - לחבריהם. כמאן ודילא - של
29 מדה. תמא אף במועד עושה כן מפני בטול כלי
30 המיוחד - שהיה חכם גדול, ובאים רבים לשאלו
31 ודעמו. ובמועד רבים עוסקים בתורה, שאין
32 טורדים במלאכה. והיה ממלאן בלילה, שאין
33 זמן בית המדרש, כדי שיהא פניו בזים. ולמאן
34 דגרס במתניתין מפני ברויך המדות. מפרש הכי
35 מפני בטול בית המדרש של באי מועד, לא יהיה
36 פנוי לשחות ולברך מרחיחו שלא ירתחו. לפיכך
37 ממלאן בלילה. הוא כנס בו" - משתתן יין תבתי
38 כך וכך וזקין במדה, ומכר ממנה עד שמכר

28 לקולא? והא אפכא שמעינן להו! דתנן, רבי יהודה אומר: שוקל אדם בשר פגנר הפלי וכנגד תקופין, והכמים אומרים: אין משגיחין
29 בכף מאונים כל עיקר. אלמא: רבי יהודה לקולא ורפנן לחומרא, קשיא דרבי יהודה אדרבין! דרבי
30 אדרבין יהודה לא קשיא; תהם - בשאינו מיוחד למדה, תהם - מיוחד למדה. ורפנן אדרבין נמי לא קשיא; תהם - קא
31 עביד פדעבדין בחול, תהם - לא עביד פדעבדין בחול. דעבדי אינשי דמקריב תמא דקילא ורבי יהודה, **משנה** אפכא שמואל כן
32 **במנין**. תנא: אין פמועד עושה כן, מפני בטול כלי, ובאין מיוחד למדה. תנו רבנן: הוא כנס שלש מאות גרבי וין ורחיבו כנסו
33 שלש מאות גרבי שכן ממציני המדות, והביאום לפני המודרש. תנו רבנן: הוא כנס שלש מאות גרבי וין ורחיבו כנסו
34 רצוננו בכף. אמרו להם: הואיל והתמרתם על עצמכם - עשו מהם צרכי רבים. דתנאי: גול ואינו יודע למו גול - געשה בהם צרכי
35 רבים. מאי נינהו? אמר רב תמא: בורות שיתין ומערות. אדרביה רב תמא לרבנא עוקבא, ודרש: לא ימודד אדם שעורים ויתן
36 לפני בהמתו ביום טוב, אבל קודר הוא קב או קנים ויתן לפני בהמתו, ואינו חושש והתחתום מודד תכלין ויתן לתוך קדרתו
37 כדי שלא יקדיה תבשילו. אמר רב ירמיה פה אפא אמר רב: מודדת אישה קמח ביום טוב ויתנת לתוך עיסתה, כדי שחמול חלה
38 ענין יפה. והשמואל אמרו: אסור. והא תנא דבי שמואל מותר: אמר אביי: השתא דאמר שמואל אסור, ותנא דבי שמואל מותר,
שמואל

אין

ביצה. פרק שלישי - אין צדין דף כט עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

שמואל הלכה למעשה אתא לאשמענין - פירוש: דאם יבא שום אדם לשאלו לנו כינר
יעשה, ואמרין לו הוראה לאסור. אבל אם אנו רואין שאן שום אדם שנוהג היתר
בדבר - אין אנו זריכין למתוח לו. ורבי זה לא פלג: שמואל ארבי. הירושית מודו לאסור
למעשה. מיהו הליכות גדולות פירש. ושמואל הלכה למעשה אתא לאשמענין. ופליג
אבייחא. ופליג ארבי. ובשפוקין שבשמואל. ואף

על גב דהלכה כרב באסורי - מכל מקום מדאמר
סמנא דהתלמוד שמואל הלכה למעשה אתא
לאשמענין - משמע דהלכה כותיה. ויש פוסקין
כרב, משום דהלכה כרב באסורי, וכל שכן אבא
דדא תנא ורבין שמואל כותיה דרב. ואומר הרב
רבינו שמואל מביאירא: דאפילו למאן דאמר
דהלכה כרב - מכל מקום אסור לנו במנן הוה
למודד משום לטול חלה בעין יפה. דרוקא
במיקון שהי מפרישין חלה אתא ממשעים
וארבע. ותנאין בכחן - שייך לומר דמתור משום
עין יפה, אבל אנו. שאן מפרישין כי אם מעט
אפילו מעשה מרובה, ואותו מעט נמי אינו נאכל
אלא נשף - אין למודד, ולא שיכא סברא
דקאמר הבא כרבי שתולא חלה בעין יפה. אלא שי.
לנו לשע' מאמר שיהיה ברויח כשעור משום
הרביכה. וכן בפסח נמי שי לודד למלודד בינן
טוב למצות. ועריך לעשות פחות מכשעור ולא
ימודד מנדה שעשה למודד בחול בצמצום. אלא
יפחות או יוסף את המדה קטנה.

אין שונין קמח - שרדוק מאתמול, ובא לשנתו בפסח לפיכך - אין שונין, דאפשר לו
מאתמול. שונין - דליבא טרדא, דבר ונראה הוא שזו היא פעם שניה, ואין זה כמרוק
לכרוה. תני תנא קמיה דרבינא אין שונין - ואפילו נפל לתוכן צדור או קיסם, אלא ברוק
הקסמן והצרויות. וברורן בידיו. כל שכן דאסור - דמחויי כבור, ובורר או מלאכה היא
כדחוקהו. והשנתה אינו מבורר, שחרי נראה
שהכל יוצא ואין באן סוכין. לאבא - לחברי.
שקילא טיביתוך - אין אנו מוזיקין לך טובה
בכך, נטולה היא שותך ומוטלת על הקוצים.
טיביתוך גרידו בלעז. וארבעלת - נפוח. התיך
גנדרעא - שכולן יודעת שמתור. אנבא
דפתולא - באחוריה גנפה. כרד לשנות. רפתא
מעליה - אי את צריכה לשנות, דשונן קמח
בינן טוב. אנבא רפתויא - אחור השלוק, היש
לו התיך שקרוין טורטרייא. והיא היתה נטוה
הקמח על אחוריו משום שני. הא דירן - זו
אשתי. ברתיה דרמי בר תנאם היא. טרדא דעוביא
- מודקדק במעשיו. רוקח - זה המגדל בהמות,
ועפעמם שמוכר מתי. הרעיל אצלו - שמתוך
שעניא אצלו - מאמנין, ותפנו לו בלא פסוק
דמי. פסח - והמפסם שונן. לשון שמולין.
כסום מוד - קב או קיסם. כסום פקח - דמיס.

הדרן עלך אין צדין

המביא - ממקום למקום - בתוך התחום, או
על ידי ערוב. לא יביאם בכל
ובקופת - לתת שלש ובלבד לתוך קופה ושאם,
משום נראה במעשה דחול לשאת משאות.
אבל מביא על כתפו - אחת או שתיים. דמביח
לצורך יום טוב. או לפניו - בידו. וכן המליך
את החבן - להסך או לכהמה, לא יפישל קופה
לאחוריו דגנאי יום טוב. שרואה כמתוכין
למלאכה רבה או לחולקין למקום רחוק כדרך
הול.

ומתחילין

המביא ממקום למקום - לא יביאם בשל ובלבד שלא יזכיר לו כסום
מדה. רבי שמעון בן אילעור אומר: ובלבד שלא יזכיר לו כסום מקוח.

הדרן עלך אין צדין

המביא - מדין מן מקומות למקום - לא יביאם בסל ובקופה, אלא מביא הוא על כתפו, או לפניו. וכן
המליך את התבן - לא יפישל את הקופה לאחוריו, אלא מביאה הוא בידו. ומתחילין
בערמ

שלישם, ואם כיני חייב לך צריעם כיני חבל. אבל רבי שמעון אומר: ובלבד שלא יזכיר כסום מקוח. שלא יאמר לו תן לי אגיתים בששה פשיטין, ובר נתת לי כר, ואם כיני חייב לך מכל
שנים עשר פשיטין. שרי. וכן איתא בתוספתא והבבלות גדולות. מכאן שי לחדר שלא לחביר אפילו כסום מנין. לפי שרומה למקח וממכר.

הדרן עלך אין צדין

המביא - כדי יזכר לו יביאם בסל - ותימה דארגונין בשבת פ מפנין (ד קבוי ושם) מפנין ד קופות או ד וי"ש שיהא מותר ביה וי"ל דהתם מיירי שאינו יכול להוציא לחוץ ואין
הואן אותו ועי"כ מותר הבא מיירי ביטוי שכולל להוציא לחוץ והואן אותו ועי"כ יתא אסור שהוראה אותו אומר לצורך חול מביא אותם ולהכי אסור תמימא קאמר דאמר אבל
הוא מביא על כתפו אלא משמע מרובה בהלכות ערוך וקאמר דהתם מוסכת שבת למעשה בהלכות ערוך ויתר טוב להביאן בסל או בקופה כפעם אחת ממליכאן כל אחת בפני עצמה
וי"ל קלמה דפי' נתת דהיינו שמואל דלא הוי מעבדי דחול שאן אנטול ב' אם מוית לזוית באותו בית ולבך קאמר למעשה בהלכות ערוך שאן משום טרדא תירא אבל הכא מיירי
ביטוי משום טרדא תירא לא קפרינא אלא משום דמחוי רעבדי כשבדי דחול ואיב ערוך טפי לאפשרי בהלכות ויעשה דרך שני כי היכי דלא לתחוי רעבדי כשבדי דחול ועפעמי נמי דאסור
לאפשרי בהלכות אינ' דומענט במשאיר כיון שאין משנה מדרך חול.

ביצה. פרק רביעי – המביא דף על עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
רמז
תוספות

1 **דררו** ברגלא – פירש: בעשר שקורים "פרקא" ועשר בכון רגל, דררו באגרא – בין שנים
 2 במוט על תפודים רדיינו שני, ודיי להקל, בפירש הקונטרס. וקשה: ובסוף פרק
 3 'האומנין' (בבא בתרא 58a) משמע דמשאו כבר נוטאין בקל ברגלא באגרא! אלא נראה
 4 דאפילו מוכרי יתרו, מכל מקום לא חיישינן, כיון דמשנה מדרך וכו'. וכן נמי פירש הקונטרס
 5 ובי דררו באגרא לדרו באכאפא. ואפילו נמי אן
 6 להקל – מכל מקום שני הוא.

7 **דמליא** בחצבא רבה המלי' בחצבא וזאת הא
 8 קא מפשט בהלכות: ואם תאמר: מאי
 9 פריך הוא מפשט בהלכות? הוא אמרנן לעיל
 10 דאפשי בהלכות שפיר דמי, כשיעשה דרך שניו
 11 ועש לומר: דהא מפשט בהלכות ואינו נמי ליבא,
 12 בדחול נמי בעדיין הכי.

13 **ומנין** דמטמיש בתו מיא ואתי לדיי חסיה –
 14 ואם תאמר: והא אמר פירוש סורא
 15 עליוהי, ולא חיישין לדיי חסיה? ויש לומר:
 16 דלעיל מיירי בחבית שסתום כולו ופינ' עז, ולכך
 17 לא חיישין לחסיה. ועיש לומר: דהבא מיירי
 18 בסחיתה מים, דאסוריה משום לבן, ואם כן כי נפל
 19 בגוריה מיא – אתי לדיי חסיה. אבל תרם מיירי
 20 בייק, דחסיה ש'לו אסורה משום שרש, ואם כן כי
 21 נפל לארעא – הולך לאבדו, ולא חיישין
 22 לחסיה. **אין** מטפחין – פירש הקונטרס: משום
 23 שיה אן משום אבא, ולא הנידא דהפוק ליה
 24 דאסור משום צער, ואפילו בחול המועד, כדאיתא

25 בפרק 'זולו מלחלין' (מועד קטן דף כ"ב.).
 26 ולקמיה (ל"א) מפשי: שמת יתקן כ"י שרי.
 27 **תנן** אין מטפחין ואין מרקדין – פירש ר"ש:
 28 שמת יתקן כ"י שרי, ומודה, לדיחן שרי.
 29 דדוקא במיחן שהיו קצת לעשות כ"י שרי שייך
 30 למועד, אבל לדיחן, אין בקיא בקיא לעשות כ"י
 31 שרי, ולא שייך למועד.

32 **דהא** תוספת יום דכפרים דארייתא היא
 33 ואכלי ושתי עבד חכמי – ממשמע דיש
 34 שיעור לתוספת יום הכפרים. מהדרינן להספק
 35 מבעד יום. דהא היא לא היו אכולים ממש עד
 36 חשיכה, דבעי אסורא מדארייתא. ואף על פי כן
 37 קאמר מוטב שיהיו שראל ששונג ואל יהיו
 38 מודין. ובפי' דתוספת לא דוברת הלכות, ולכך יש
 39 ליהודי ולהפסיק מבעד ידי.

40 **התם** בתבוא סריא דאית ביה קוצים – וגם אינו
 41 ראוי למאכל בהמה, וקאי להספק.
 42 ואפילו רבי יהודה מודה. ואם תאמר: מאי שנא
 43 מעצים שבמוקצה, דאסר רבי יהודה אף על
 44 גב דחייין להסקה? ויש לומר: דלא דמי, דדוקא
 45 ובי ארעא של חבן לא מקצה דיעוה למח שריא
 46 עשה, ולא הקצה דיעוה כי אם ממאכל בהמה,
 47 ועתה הוא ראוי להסקה, ממה ולא הקצה דיעוה.
 48 אבל ארעא של עצים – תעה. והוא ראוי שריא
 49 עשה.

50 **התם** בתבוא סריא דאית ביה קוצים – וגם אינו
 51 ראוי למאכל בהמה, וקאי להספק.
 52 ואפילו רבי יהודה מודה. ואם תאמר: מאי שנא
 53 מעצים שבמוקצה, דאסר רבי יהודה אף על
 54 גב דחייין להסקה? ויש לומר: דלא דמי, דדוקא
 55 ובי ארעא של חבן לא מקצה דיעוה למח שריא
 56 עשה, ולא הקצה דיעוה כי אם ממאכל בהמה,
 57 ועתה הוא ראוי להסקה, ממה ולא הקצה דיעוה.
 58 אבל ארעא של עצים – תעה. והוא ראוי שריא
 59 עשה.

60 **התם** בתבוא סריא דאית ביה קוצים – וגם אינו
 61 ראוי למאכל בהמה, וקאי להספק.
 62 ואפילו רבי יהודה מודה. ואם תאמר: מאי שנא
 63 מעצים שבמוקצה, דאסר רבי יהודה אף על
 64 גב דחייין להסקה? ויש לומר: דלא דמי, דדוקא
 65 ובי ארעא של חבן לא מקצה דיעוה למח שריא
 66 עשה, ולא הקצה דיעוה כי אם ממאכל בהמה,
 67 ועתה הוא ראוי להסקה, ממה ולא הקצה דיעוה.
 68 אבל ארעא של עצים – תעה. והוא ראוי שריא
 69 עשה.

70 **התם** בתבוא סריא דאית ביה קוצים – וגם אינו
 71 ראוי למאכל בהמה, וקאי להספק.
 72 ואפילו רבי יהודה מודה. ואם תאמר: מאי שנא
 73 מעצים שבמוקצה, דאסר רבי יהודה אף על
 74 גב דחייין להסקה? ויש לומר: דלא דמי, דדוקא
 75 ובי ארעא של חבן לא מקצה דיעוה למח שריא
 76 עשה, ולא הקצה דיעוה כי אם ממאכל בהמה,
 77 ועתה הוא ראוי להסקה, ממה ולא הקצה דיעוה.
 78 אבל ארעא של עצים – תעה. והוא ראוי שריא
 79 עשה.

80 **התם** בתבוא סריא דאית ביה קוצים – וגם אינו
 81 ראוי למאכל בהמה, וקאי להספק.
 82 ואפילו רבי יהודה מודה. ואם תאמר: מאי שנא
 83 מעצים שבמוקצה, דאסר רבי יהודה אף על
 84 גב דחייין להסקה? ויש לומר: דלא דמי, דדוקא
 85 ובי ארעא של חבן לא מקצה דיעוה למח שריא
 86 עשה, ולא הקצה דיעוה כי אם ממאכל בהמה,
 87 ועתה הוא ראוי להסקה, ממה ולא הקצה דיעוה.
 88 אבל ארעא של עצים – תעה. והוא ראוי שריא
 89 עשה.

90 **התם** בתבוא סריא דאית ביה קוצים – וגם אינו
 91 ראוי למאכל בהמה, וקאי להספק.
 92 ואפילו רבי יהודה מודה. ואם תאמר: מאי שנא
 93 מעצים שבמוקצה, דאסר רבי יהודה אף על
 94 גב דחייין להסקה? ויש לומר: דלא דמי, דדוקא
 95 ובי ארעא של חבן לא מקצה דיעוה למח שריא
 96 עשה, ולא הקצה דיעוה כי אם ממאכל בהמה,
 97 ועתה הוא ראוי להסקה, ממה ולא הקצה דיעוה.
 98 אבל ארעא של עצים – תעה. והוא ראוי שריא
 99 עשה.

1 **ומתחילין בקירבת התבן – להסק, ואף על פי שלא זמנה מבעל ידי, ולא היה רגיל להסיק**
 2 **ממנה, והושתא משענה לית לא מוקצה. אבל לא בעצים שבמוקצה – רוביה שאחורי**
 3 **הבתים קרייה מוקצה, על שם שהיא מוקצה לאחור, ואין כנסים ויוצאה בקי תורה, ושם**
 4 **נותנין עצים וכל דבר שאין דעתו ליתור לא יעשה עמו מרובה, ובגמרא פריך סיפא לרשאי,**
 5 **להשתא שבמטב דאית ליה מוקצה. גמרא ואם**

6 **אי אפשר לשנות – כגון שזמן אורחים הרבה,**
 7 **ורצח להביא הרבה בידו – מותר, דרדו**
 8 **בדוקא – משאוי שאדם יחיד נושא על כתפו**
 9 **בחול מותר, אם לא לשאת אותו ביום טוב**
 10 **לצורך יום טוב, כגון חבית או שק מלא פירות –**
 11 **שיאנו ביום טוב ברגלא – ע"ר שקורין פרוקא –**
 12 **כדרכי נושא מלא למנוח, מעיני שרדן לשנות.**
 13 **וכשהוא משנה – ישנה להקל הוא, ולא**
 14 **להרבות טרח ביום טוב. וע"ר זה נוח הוא**
 15 **לשאת בו משא כבד, וכשהוא בו חבית הנשאת**
 16 **בבתק – משנה להקל הוא, דרדו ברגלא – משוי**
 17 **חבית גדולה, שרגילין לשאת אותה ברגלא.**
 18 **לדוח באגרא – ישאוף ביום טוב בשני בני אדם**
 19 **במוט על תפודים, הידינו נמי שני להקל. רוב**
 20 **במארי – במוט על תפודים לדרו ביום טוב**
 21 **לאותו משוי באכאפא, במוט בידים, משום שני.**

22 **ואף על פי שאינו להקל – מכל מקום שניו הוא,**
 23 **ואינו מרבה טרחו בשניו. נפירוס מורדי – קל**
 24 **הוא, ואינו מוכדי, ושני הוא בעלמא, ולהצנע**
 25 **ואם אי אפשר לשנות – שאין לו סודר לכסותו.**
 26 **מליין מיא – שזאבת מים מן הנהר. חכסיה**
 27 **בביתבא – כסוי של דג העשוי לבדין. וביני**
 28 **דפסקי – שצריך לקשרו שלא יפול בדרך,**
 29 **ותמנין דמפסיק להביטו ואתי למקשייה, וקשי**
 30 **העושי להקלין – אם מלאכה הוא, דמפשיש**
 31 **במיא – שגשרה במים, אין מטפחין – משום**
 32 **שרי, או משום אבל. מטפחין – ידיו זו לזו.**

33 **מטפחין – כף על ירך. מרקדין – ברגל וכולם,**
 34 **כאסרו משום שבות, ודגן שמת יתקן כ"י שרי**
 35 **בפרק 'משילין' (לקמן ל"ב). אפוסא דלחיא –**
 36 **לדוח המזיח במבוי שבות, דלמא מנגרד ליה חפץ**
 37 **ברשות הרבים, שחבלי, ואתי לאתוי –**
 38 **מתוך שאינו מבטוי מקודה, לחביי שיה רשות**
 39 **הרבים חה רשות היחיד, ומביאי, וקא מנגרד**
 40 **הצביתו ומייתי לחו. לא טרינן, ולא אמרינן לחו**
 41 **ולא מדי – ואף על גב דעברן אורבגן, דאמר**
 42 **לא ליתבי, ואינוהו יתבן. תנה להם – ברבר**
 43 **הרגילו בו, ולא יחזרו בהם. מוטב שעשוי**
 44 **שונגין ואינו עשוי מוטב, לעבור כשיעור ולא**
 45 **יניחו כבד, ותיי מילי – דתנה להם לישראל.**

46 **ברובין – היבא דארעילא למעבר אורבגן, כי**
 47 **דתר דמטפחין, ותרך דיתבן אפוסא דלחיא.**
 48 **תוספת יום הכפרים – שצריך להתחיל**
 49 **ולהתענות מבעד יום דארייתא היא, דנפקא לן**
 50 **(ומא פ"ב) מיערנות את נפשותיכם בתשעה.**
 51 **ואבלי ושתי עז חוששמה – גרס, ולא גרס**
 52 **שמחשבה – באיצי – כדברי האצור, שהיה**
 53 **מוקצה לאצור לזמן ארוך, כדאי ונוגא, דסתמא**
 54 **אצרינן אותו לבהמה. איזי ואשווי – אין קבא**
 55 **מסיק אתרו, ודומה לזמן, אשווי – ארז נקבה**
 56 **דמוקצה מחמת הסרין כ"י ניטו – שדמיה יקרו, דמתיי לה – לדרב כהנא. תבא סריא – נרסק ומסרית, שאין ראוי למאכל בהמה, וסומחיה לעצים ולא לאכילה, הידינו לארעא, לשיטא**
 57 **– לטיט, ללבן לבנים, דאית ביה קוצים – ואין יכול לגבול בדין וברגלי.**

1 עד ומצאי יום טוב הארוך יום החול. ואם תאמר: התינת יום טוב שמני -
 2 מוקצה הוא, משום דדין ספק שבעי, וגם ביום השני - שם מוקצה עליו, הואיל
 3 ואתקניא לבין השמשות - אתקניא נמי לבולי יומא, ושפיר אמרין מוקצה ומחמת יום
 4 שעבר מוקצה מחמת מנהגו. מזה הובא בענין סוכה. אבל מנהג העולם כבשרו תשעיל של חג
 5 בערש ע"ה. שאין מסתפקין מתן כשבת שארא

6 עשירה, ומאי טעמא? אי משום סתירת אהל - לא
 7 שפיר בפרותא, ואי משום ואתקניא בין השמשות
 8 הדשעני - תרי נמי כהאי גונא לא אמרין, ואתקניא
 9 בדתשעני בין לא נאסר אלא מטעם מנהגו וזו
 10 לומר: הדיינו טעמא - משום הכנה, הדואיל
 11 ועבר שבת היה אסור, שהיו תשעיל והוא יום
 12 טוב, אם היה נאכל בשבת היה מכין יום טוב
 13 לשבת, והיו עבדו נולד, כיון שבא עתה ארוכה
 14 שלו ולא בא ביום טוב, ומזה הטעם יש נחרץ
 15 כבשרו שמחת תורה אחר השבת מלאכות
 16 להתרנגו באותו יום, הדואיל דאובשת היה אסור
 17 שהוא שמני, ועוד, כי היה ראוי לברך בו אם אתי
 18 אליו ואמר דעברו לאלול, אם כן אם היה אוכל
 19 אותו בשמחת התורה כדאמר הוי שבת מכין
 20 ליום טוב.

21 אמר רב מנשיא בריה דרבא סיפא תאנא
 22 לסוכה דעלמא וכו' - מצי נמי למפרך:
 23 דלמאי דעברא ליה לרזא מוקצה ממתא אסור -
 24 לא אשכחא דמתני ביה גנאה. אלא דאינו חושש
 25 למפרך, משום דאינו נשאר במסקנא, אלא נקט
 26 האמת, אבל עצי סוכה דהל קדושה עלייהו
 27 אתקניא לשבעה - דקולתה דמשעט אהא דמה
 28 שעצי סוכה אסורין היינו מטעם מוקצה, וכן
 29 משמע בשבת (מהא דרשב"א דהואיל תוקצה
 30 למצותו - הוקצה לאסורו, ולעיל איב קאמר: מה חג
 31 לה? אף סוכה לה, אלא דאסורין מדארייתא!
 32 ותירץ רבנו תם: דמה שאמר מה חג לה, שם אף
 33 סוכה לשם - היינו לפי שיעור סוכה, כגון שהי'
 34 דפנת ושלישית אפילו שפיר, אלא אי עבד פנת
 35 שלמות יותר משיעור סוכה - לא נפיק מקרא, ועל
 36 היותר קאמר אסורין מטעם מוקצה, ורבינו יצחק
 37 פירש: והוא כל זמן שהסוכה בעמידה שפיר כל
 38 זמן חג לה? אף סוכה לה, אבל כשנפלה - לא
 39 שפיר כל מה חג לה וכו' ואם כן היה יכול לתרועע
 40 הבא מה שעצי סוכה אסורין מקרא דלעיל מה חג
 41 היינו כשעו בעמידה, אבל כשנפלו - מתורין,
 42 אלא נקט האמת, דכשנפלו אסורין מטעם
 43 מוקצה.)

44 כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה לאלתר - לאו
 45 דוקא לאלתר, דהא אחרו של יום ראשון
 46 אסור כל היום עד למחר, ולא פליג רב ורב אסי
 47 אלא בשאר ימים.

48 עליוהו - אתקניא לשבעה, ומאי שנא מהא, דאתמר: הפריש שבעה אתרוגים לשבעת
 49 הנימים, אמר רבי: כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה לאלתר, ורב אסי אמר: כל אחת
 50 יוצא בה ואוכלה למחר, הריהו דמפקסין לילת מנימים - כל חד וחד יומא מצוה פאפי
 51 נפשיה הוא, הניא, דלא דמפקסין לילת מנימים - פולחיה וימי פחדא וימא אריכתא דמי.
 52 מנהג

53 עליהם חנאי זה, שרדו על פרות יבדל מהם בין השמשות, משום דסתי אהלא, ובין השמשות ספק יום טוב הוא -
 54 ודלא אמר באחרון דמשום בין השמשות קמא לתקצי כל שבעה אלא לחד יומא, מבי אתני עליה לחד יומא, דאתרי פרישי בוי יוצא בה - ביזמה ואוכלה לאלתר -
 55 קסבר: למצותה אתקניא, ודינ גשעיה מנחה, ורב אסי אמר יוצא בה ואוכלה למחר - דכיון דאתקניא לבין השמשות - אתקניא לבולי יומא, והני עבד סוכה נמי, כיון דאתני עלייהו
 56 ליתנות מהן בחולו של מועד - כהפריש ליום ראשון דמי, ומשום דבין השמשות קמא קדיש - קא אמרת דאתקניא לשבעה, דמפקסין לילת מנימים - שאין מצותו בלילה.
 57 משה

58 עליהם חנאי זה, שרדו על פרות יבדל מהם בין השמשות, משום דסתי אהלא, ובין השמשות ספק יום טוב הוא -
 59 ודלא אמר באחרון דמשום בין השמשות קמא לתקצי כל שבעה אלא לחד יומא, מבי אתני עליה לחד יומא, דאתרי פרישי בוי יוצא בה - ביזמה ואוכלה לאלתר -
 60 קסבר: למצותה אתקניא, ודינ גשעיה מנחה, ורב אסי אמר יוצא בה ואוכלה למחר - דכיון דאתקניא לבין השמשות - אתקניא לבולי יומא, והני עבד סוכה נמי, כיון דאתני עלייהו
 61 ליתנות מהן בחולו של מועד - כהפריש ליום ראשון דמי, ומשום דבין השמשות קמא קדיש - קא אמרת דאתקניא לשבעה, דמפקסין לילת מנימים - שאין מצותו בלילה.
 62 משה

1 משנה אין נוטלין עצים מן הסוכה - כגון בפסח או בעיצה, ויבש סוכה בגנה או
 2 בפריס - אין נוטלין עצים מן הסוכה אלא מן הסמך לה, השהא משמע: אם הוא עב,
 3 שנתנו קנים דרבה - מותר לטול מהם, ובגמרא פריך: הוא סתר אהלא, דכיון דבטלה
 4 לגבי סכך - כל פרתא דשקיל מנה סתירה הוא, **גמרא** סמך לרפנות - קים חתופס
 5 סכוכה דלפנות, כיון שלא נארגו על הדופן -

6 לא בטלי לגבי דופן, ואינו דומה לסמך ללסכך,
 7 שהסכך אינו ארגו, לפיכך בכל כהוה - העיקר
 8 בתחתון סכך הוא, אפילו ללסכך כשאין סמך
 9 לרפנות, אלא כסוך ללסכך, ובי תנאי -
 10 מתניתין באסוריותא, חבילות של קנים שנתנו
 11 לגבי הסכך, מרלה התיך אגון - לא בטלינהו
 12 לעב סכך, אלא להנייעם שם, בברייתא נמי
 13 גרסינן אלא מן הסמך לה, ורבי שמעון מתי -
 14 אפילו מן הסכך, ולקמן פריך ליה: והא סתר

15 אהלא, שהיא אסורה - אפילו בחולו של מועד
 16 כדליתא לקמן, ואם התנה עליה - לפני יום טוב,
 17 נופלת - שנפלה ביום טוב, דליכא סתירה אהל.
 18 וטעמא דתנא קמא משום מוקצה, דהא בין
 19 השמשות היתה קדושה, ומוקצה היא מחמת
 20 איסור סתירה, אבל הסמך לה - לא מוקצה
 21 הוא, דלית ביה משום סתירה, מותר השמן שגבר
 22 ובעקבותי, = קיימא ליה: טורק סמך - שנתנו עליו
 23 וקבעה שמן דיתתן לחלוקת עליה - שבת, ש
 24 וכהו - המותר, יש בה משום מוקצה, ואסור,
 25 אדם יושב ומצפה אימתי תבנה נרו - שיעוד
 26 סתופה לבנות, הלכך בין השמשות דתתה על
 27 המותר, הבא אדם יושב ומצפה בו, במהרה
 28 וכו' ביאי הוא, ויודע שעתידה ליפול למחר?
 29 מביזה רעיקה - דמסיק ארעתיה מנפלה, ולמחר
 30 נפלה, הלכך לרבי שמעון מוקצה, ליכא
 31 דאמרין: דתתה מאתמול עליה, ולתנא קמא

32 בין אמרין: דתתה עליה בשום מידה דלא חזי
 33 בין השמשות, לה' - משמע: כל שבעה לה הוא
 34 הקדוש, על התינה - שלמי חגיגה ליאסר
 35 משהקדשו, חג - חגיגה, סיפא - דקתני: ואם
 36 התנה עליה - אסוכה דעלמא קאי, ואישיא
 37 דברייתא קא מהדר, דאפילו בה תנא קמא ורבי
 38 שמעון, דקתני: אין נוטלין עציב מן הסוכה
 39 ואוקמינא בשנפלה, ומשום מוקצה, וקאמר: אם
 40 התנה עליה מבעד יום, שאם תפול מחר יסיקה
 41 הכל לפי תנאו, ועתה - פה בסדנין ובקמין
 42 המצויין, קרמין - בגדי צבענין שקדין
 43 אברייין, סדינים - לבנינים של פשתן, יעית
 44 שפנים ושלמות - בכבוט של זכוכית, לתי הכל
 45 לפי תנאי - מתקני אסור להסתפק מזה - שעשע
 46 מנה בטלי לזו לגבי סוכה, ודין לזו סוכה,
 47 וקאמר דתנאי מהני, אביי ורבא דאמי תרייהו
 48 - דלא זמד לסוכה לעבן גנאה, ואף על גב
 49 דבטלי לגבה, דכי מהני גנאה - באומר מבעד
 50 יום איני בודל מהם מחמת כבודי וחובתי בהם
 51 לטילן כל שדוח אורן של בין השמשות של
 52 ערב יום טוב, הלכך בשעת ביאת היום שדוחה
 53 קדושה צריכה לעצ עליהם - לא תלה, לפיכך
 54 לא הוקצה, אבל עצי סוכה שאתי ביכול להתנות

55 עליהם חנאי זה, שרדו על פרות יבדל מהם בין השמשות, משום דסתי אהלא, ובין השמשות ספק יום טוב הוא -
 56 ודלא אמר באחרון דמשום בין השמשות קמא לתקצי כל שבעה אלא לחד יומא, מבי אתני עליה לחד יומא, דאתרי פרישי בוי יוצא בה - ביזמה ואוכלה לאלתר -
 57 קסבר: למצותה אתקניא, ודינ גשעיה מנחה, ורב אסי אמר יוצא בה ואוכלה למחר - דכיון דאתקניא לבין השמשות - אתקניא לבולי יומא, והני עבד סוכה נמי, כיון דאתני עלייהו
 58 ליתנות מהן בחולו של מועד - כהפריש ליום ראשון דמי, ומשום דבין השמשות קמא קדיש - קא אמרת דאתקניא לשבעה, דמפקסין לילת מנימים - שאין מצותו בלילה.
 59 משה

60 עליהם חנאי זה, שרדו על פרות יבדל מהם בין השמשות, משום דסתי אהלא, ובין השמשות ספק יום טוב הוא -
 61 ודלא אמר באחרון דמשום בין השמשות קמא לתקצי כל שבעה אלא לחד יומא, מבי אתני עליה לחד יומא, דאתרי פרישי בוי יוצא בה - ביזמה ואוכלה לאלתר -
 62 קסבר: למצותה אתקניא, ודינ גשעיה מנחה, ורב אסי אמר יוצא בה ואוכלה למחר - דכיון דאתקניא לבין השמשות - אתקניא לבולי יומא, והני עבד סוכה נמי, כיון דאתני עלייהו
 63 ליתנות מהן בחולו של מועד - כהפריש ליום ראשון דמי, ומשום דבין השמשות קמא קדיש - קא אמרת דאתקניא לשבעה, דמפקסין לילת מנימים - שאין מצותו בלילה.
 64 משה

65 עליהם חנאי זה, שרדו על פרות יבדל מהם בין השמשות, משום דסתי אהלא, ובין השמשות ספק יום טוב הוא -
 66 ודלא אמר באחרון דמשום בין השמשות קמא לתקצי כל שבעה אלא לחד יומא, מבי אתני עליה לחד יומא, דאתרי פרישי בוי יוצא בה - ביזמה ואוכלה לאלתר -
 67 קסבר: למצותה אתקניא, ודינ גשעיה מנחה, ורב אסי אמר יוצא בה ואוכלה למחר - דכיון דאתקניא לבין השמשות - אתקניא לבולי יומא, והני עבד סוכה נמי, כיון דאתני עלייהו
 68 ליתנות מהן בחולו של מועד - כהפריש ליום ראשון דמי, ומשום דבין השמשות קמא קדיש - קא אמרת דאתקניא לשבעה, דמפקסין לילת מנימים - שאין מצותו בלילה.
 69 משה

ביצה. פרק רביעי - המביא דף לא עמוד א - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 רנא תוספות

1 **משנה** כמביא עצים - התלושים, מן השדה שבחוק התחום, ביום טוב. מן הסמכום - אם
 2 כנס מערב יום טוב. דרלי דעתה דעלייתו סמוך, ואינו מוקצה. אבל המפורז - מוקצין.
 3 ומן הקרפה - שהוא משתמר ומקפץ סביב, אפילו מפורז שבו לא הקצה מרעהו. סמוך
 4 לעיר - ממש. אפילו בתוך חום שבת - בסופו. **גמרא** יחזיקה היא - רבי שמעון על
 5 אלו עצי רבן עליה. דאמר. בית הלל בלא שור,
 6 ופליגי אבן ג' עה. כמפורזין דמו - ואפילו לא
 7 פורתו הרהו. מדסתמא לא אמנה עמדה. סבה
 8 ממדר להו זקא. ואי אמנה מנא עלייהו -
 9 להכבידן. שפיר דמי, וסדמכה תרעהו. רבי יוסי
 10 לקולא או לחזמרא קאמר - לא גרסין, דהא
 11 הדכי גרסין. אבעיא ליה הדין קאמר על הסמוך
 12 מלתיה דרבי יהודה נמי מביעא לן הכי אמר,
 13 לעיר דרבי יהודה נמי מביעא לן הדין קאמר. ר"ר א"ר
 14 למישר. כיון דאית ליה פותחת אפילו בחוק תחום
 15 שבת נמי או דלמא אית קאמר על סמוך לעיר
 16 בין דאית ליה פותחת בין דלית ליה פותחת. ואע"ד
 17 רבי יוסי למישר אפילו בחוק תחום שבת דרוקא
 18 דאית ליה פותחת אבל דלית ליה פותחת אפילו
 19 סמוך לעיר נמי לא תא שמע מדקתני רבי יוסי
 20 אומר כל שנכנס לן בפתחת אפילו בחוק
 21 תחום שבת שמע מנה רבי יוסי תרתי לקולא
 22 קאמר - רבי פירושיה הכי קאמר מתיקין. כל
 23 שמוך לעיר יהוה דאית ליה פותחת - פתחת.
 24 שמשתמר. דהאי דלא תנא ליה בחדיא - משום
 25 דקא סבר תנמן יש לון פותחת, ואסמך קרפיפת
 26 אמרה למלתיה. ואתא רבי יוסי למישר. כיון
 27 דאית ליה פותחת - לא בעינן סמוך. ומילא
 28 דאי לית ליה פותחת - בעינן סמוך. ואשתר
 29 בהבי, מודתלא שריחא שאנין סמוך בפתחת.
 30 מכלל דסמוך בלא פותחת נמי שרי. ומילא
 31 בתריה. דרבי יהודה בעי תריחיה, ורבי יוסי סבה
 32 בחדיא טגי, באינו שתאה שם. או דלמא - כל
 33 סמוך לעיר דקאמר תנא קמא - בהדיה תא
 34 טעמיה. כיון דהוי סמוך, בין דאית ליה פותחת
 35 דלית ליה. ואתא רבי יוסי למישר. השעם תלוי
 36 בפתחת, בין סמוך בין ברוק. והכי קאמר. כל
 37 שנכנס לן בפתחת - הוא עומת, ואפילו לא
 38 בחוק תחום שבת. אלא מנא טעמא במסיבה
 39 ככל. תרתי לקולא קאמר - כלומה מרדכי יוסי
 40 נשמע לרבי יהודה, דלא תריחיהו בעי, ורבי יוסי
 41 בתרתי אקיל, בדמשי סמוך בלא פותחת.
 42 ובפתחת בלא סמוך, דשמעיהו לרבי יהודה
 43 דקאמר כל סמוך לעיר בין דאית ליה פותחת
 44 בין דלית ליה פותחת. ואמר ליה רבי יוסי: כל
 45 שיש לו פותחת - אפילו הוא בתוך התחום, ואי סמוך - לא בעי פותחת. דאי רבי יוסי
 46 בפתחת תלא טעמא, דאפילו הוא סמוך בעי פותחת - לא אהו ליה לסימני דאפילו בתוך
 47 תחום שבת, אלא כיון דהוה ליה למישר. רבי יוסי אומר כל שנכנס לן בפתחת. דכיון
 48 דהוה ענין - כ"ל - הוא שמע דרביך פותחת סמוך ברוק. למה לי דסיים דאפילו בתוך
 49 תחום שבת? אלא לאשמעינן דלא בעי פותחת אלא למישרי שאנין סמוך. ורבי יהודה דלא
 50 בעי תרתי - נמי מרשא דרבי יוסי שמע מנה. מדתק כל שנכנס לן בפתחת, כיון וכרעו
 51 פותחת אית להו. הכי אבעיא ליה למתני: רבי יוסי אומר אפילו בתוך תחום שבת. **משנה**
 52 אין מבקעין עצים ב' ב' מן הקורות ב' - לפי סוגיא של גמרא היא מופשאת. לא בקידום -
 53 סתם קידום עשוי כמין כלי אומנת עשוישן בו אוכפת וסוגת שקרין אישיש. וש
 54 עשוישן ב' ב' האומן שקרין בירוג'ה, שראשו הקצ' דומה לקידומת שלנו. וראשו
 55 השני דומה לכלי אומני אוכפת וסוגת הסוסים. ולא בגמרא - ש"ה. כ"ל כלי אומן
 56 פנימון וממז' לקיץ ב' עצים. וכל אומן הוא. סגל - ולדודי"א ר' א. וכולן כלי אומן
 57 הן. ונראה כעשה בו מלאכה. לפיכך אסור. אלא בקופיץ - סתם קופיץ הוא סכין של
 58 קציבם. דומה לקידומת שלנו שאינן כלי אומן. ויש עשוישן בו שני ראשין. והשני דומה
 59 קצת לקידום האוכפת וסוגת מנייה בגמרא. ומיזה, שחמיה לאו מלאכת אומן הוא.
 והאבאר

משנה כמביא עצים מן השדה מן המכובס, ומן
 1 הקרפה אפילו מן המפורז. ואיזה קרפה - כל ששמוך
 2 לעיר, דרבי רבי יהודה, רבי יוסי אומר: כל ששכנסין
 3 לו בפתחת, ואפילו בתוך תחום שבת. **גמרא** אמר
 4 רב יהודה אמר שמואל: אין מביאין עצים אלא
 5 מן המכובסין שבקרפה. והא אגון תני: מן הקרפה,
 6 ואפילו מן המפורזים! מתניתין יחזיקה היא. תנאי,
 7 אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי
 8 ובית הלל על המפורזים שבשדות שאין מביאין, ועל
 9 המכובסין שבקרפה שמביאין. על מה נחלקו - על
 10 המפורזים שבקרפה ועל המכובסין שבשדות. שבות
 11 שמאי אומרים: לא יביא, ובית הלל אומרים: יביא.
 12 אמר רבא: עלי קנים ועלי גפנים, אף על גב דמכבפי
 13 להו ומותבי, פיון דאי מרלי זקא מברך להו -
 14 כמפורזים דמו, ואסורין. ואי אתנה מנא מאתמול
 15 עלייהו - שפיר דמי. "איזהו קרפה וכו'" אבעיא
 16 להו: הכי קאמר, כל ששמוך לעיר - והוא דאית
 17 ליה פותחת, ואתא רבי יוסי למימר: פיון דאית
 18 ליה פותחת - אפילו בתוך תחום שבת נמי, או
 19 דלמא קאמר: כל ששמוך לעיר, בין דאית
 20 ליה פותחת בין דלית ליה פותחת, ואתא רבי יוסי
 21 למימר: אפילו בתוך תחום שבת, ודוקא דאית ליה
 22 פותחת, אבל לית ליה פותחת - אפילו סמוך לעיר
 23 נמי ל? תא שמע: מדקתני רבי יוסי אומר: כל
 24 ששכנסין לו בפתחת ואפילו בתוך תחום שבת, שמע
 25 מניה רבי יוסי תרתי לקולא קאמר, שמע מניה.
 26 אמר רב סלא אמר רבי ירמיה: הלכה כרבי יוסי
 27 להקל. **משנה** אין מבקעין עצים לא מן הקורות
 28 ולא מן הקודש שנשברה ביום טוב. ואין מבקעין
 29 לא בקידום, ולא במגרה, ולא במגל, אלא בקפיץ.
 גמרא

1 מן הקרפה ואפילו מן המפורז - חימת. הא דמי חזק מאלכחו וכו'. דלא
 2 שייך עמוד אלא במקום שגדילים שם, כדמוכח בפרק "כלל גרול" (שבת ע"ג).
 3 **איבעיא** להו היכי קאמר כל שסמוך לעיר והוא דאית ליה פותחת וכו' - אבל
 4 לא גרס רבי יוסי לקולא או לחזמרא. דאם כן משמע דמסתאק ליה רבי
 5 יוסי שמא דהוה דא ממזרי דמו ומתבט קמא, ודא על
 6 דהא, דאית במלתיה דרבי יהודה נמי מסתאק ליה
 7 דהכי אמר. אלא הכי גרסין: דהכי קאמר וכו'.
 8 דהכי פירשו: כל שסמוך לעיר וגם אית ליה
 9 פותחת, וכעו רבי יהודה תרתי לחזמרא. ודא על
 10 גב דסמוך בעי פותחת. והא דלא פירש דבריו
 11 פותחת - משום דקסבר סתם קרפיפת יש לון
 12 פותחת, ואתא רבי יוסי למישר: והאל אית לון
 13 פותחת, ואפילו רוקח מן העיר - נמי, ואם על
 14 שנבעי מדתלי טעמא דאינו סמוך שרי בפתחת
 15 - מכלל דקאמר רבי אפילו בלא פותחת. ותרתי
 16 לקולא קאמר רבי יוסי בסמוך בלא פותחת,
 17 או באינו סמוך בפתחת. או דלמא רבי יהודה
 18 סבר כל שסמוך בין אית ליה פותחת בין לית
 19 ליה פותחת שרי, ודקולא דערך השתא דסתם
 20 קרפיפת לית לון פותחת. ואתא רבי יוסי למישר
 21 דבעי פותחת אפילו בסמוך, כל שכן ברוק. אבל
 22 סמכה בלא פותחת - אינה מועיל כלום. על
 23 ברוך פירש ש"ה. והקשה סמוך קרפיפת. ורבי
 24 יהודה תלי טעמא בסמוך דוקא. אבל פותחת
 25 אינה מועיל כלום. מכל מקום לרבי יוסי אמאי
 26 לא דייק כדפירש לעיל, לישנא קמא, ומדלת
 27 רבי יוסי טעמיה דשרי בפתחת באינו סמוך
 28 - מכלל דבסמוך מועיל בלא פותחת. והשתא
 29 דלרבי יוסי קמא דרבי יהודה דבעי תרתי קאמר
 30 דלרבי יוסי מן בחדיא, לא שכן להאי לישנא
 31 דקאמר השתא דלרבי יהודה נמי בחדיא. בסמוך
 32 דאית ליה פותחת ותרתי דעל ברוך לא מינין למישר
 33 דרבי יוסי תרתי לקולא אית ליה בחדי לישנא,
 34 כדאמר לישנא קמא. והדואל ולהאי לישנא
 35 צריך לומר דרבי יהודה לא קפיד אפתוחה, ולא
 36 סבירא ליה דסתם קרפיפת אית לון פותחת,
 37 אלא כל שסמוך, בין אית ליה פותחת בין לית
 38 ליה פותחת, לא אהו ליה רבי יוסי למתני
 39 כל שנכנס וכו'. אלא בהו היה ליה למתנה:
 40 רבי יוסי אומר אם יש לו פותחת, אפילו אם
 41 היה בסוף התחום - שרי. או אסמוך - שרי
 42 בלא פותחת. ומדנקט כ"ל משמע דיש קרפיפת
 43 אית לון פותחת. רבי יוסי דהאי תלי טעמיה
 44 בפתחת דוקא, בין סמוך בין ברוק. אבל לישנא,
 45 קמא נראה. ומצנא לפרושי דרבי יוסי תרתי לקולא אמר, ונתא לשון כל שנכנסין,
 46 דמאי אמרת. הוה ליה למתני אם יש לו פותחת - אדרבה, אי הוה קאמר הכי הוה
 47 משמע דרבי יהודה לא יקציירי בפתחת. ולימא, דעל ברוך רבי יהודה בפתחת איירי.
 48 אבל לישנא קמא כל שנכנס לן בפתחת משמע דמיייר פותחת, אלא שמע לומר דלא
 49 מיייר רבי יהודה בפתחת - אם כן רבי יוסי אי אמר תרתי לקולא קשיא ליה. דמאי
 50 כ"ל? ומשמע דאיירי רבי יהודה בפתחת, אדרבה רבי יהודה לא מיייר בפתחת. אלא
 51 הוה ליה למתני "אם יש לו פותחת". הכי משמע לן דקמא פירש ש"ה: תא שמע
 52 מדקתני רבי יוסי וכו', דהכי משמע מדנקט רבי יוסי לישנא ד"כל לישנא רב"ל בקידום -
 53 דמלתיה אצטרף לסיים דאפילו בתוך תחום שבת" - שמע מנה דרבי יוסי תרתי
 54 לקולא קאמר. דאי רבי יוסי בפתחת תלי טעמיה דוקא, ואפילו הוא סמוך בעי פותחת
 55 ללא הוה ליה לסימני דאפילו בתוך תחום, ולא הוה ליה למישר. רבי יוסי
 56 אומר כל שנכנס לן בפתחת. דמאי אמרת. דאצטרף לסימני רבי יוסי אמר בתוך
 57 תחום שבת לטעמיה לתרתי בפתחת אפילו רוקח - מלישנא דכל הנכנס נפקא וכו'.
 58 דהכי קאמר: כל הנכנס בפתחת שרי אפילו ברוק. אמאי מסיים דבריו "אפילו"
 59 בתוך תחום שבת? אלא שמע מנה דלי לדרוק, אלא דוקא למישר שאנין דרוק
 60 ודכי

ביצה. פרק רביעי - המביא דף לא עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" תוספות

1 והכי קאמר. כל הנכנס וכו'. היבא אמרין בדעי פוחת - היינו למשרי דרוק, אבל סמוך
2 - שר בלא תחות. שנע מעיה דרבי יוחי וסרי אמר לקולא. ומרבי יוסי שנעע לרבי יהודה
3 בדעי תרוה לחומרא. דמונטק בדבריו כל הנכנס - אם כן שמעי' לרבי יהודה רבעי תרתי
4 דאם כל לישנא רב' קשה. ואזי אמרת ואי' לכל' וקאמר לטפירי כל חשקפיות. רבעין
5 שיש לן פוחת - וכו' רבי יוסי תרתי לקולא
6 אמר, אם כן הויל למינאי אס' כן פירש רבינו
7 שנסחן שקציע.

8 **והאמרת** רישא אין מבקעין כלל - קסבר
9 תהלמוד דעמטא דמתניתין משום
10 דאף על פי דהוו מוכנים להסקה - אין מבקעין
11 משום מלאכה וטרחא ויירא. היינו זו ואין עריך
12 לומר זו, ואפילו עומדים להסק מערב יום טוב.
13 אסורין. כל שכן קורא שנשברה ביום טוב עומב.
14 היינו את דמורביי. והאמרת אין מבקעין וכו'. כן
15 פירש רש"י: **אבל** קרדום וקופיץ מודאי גיסא
16 שרי האי גיסא נמי אש - ופירשה דתוספת דאין
17 אנו בקיאין בקרדום הדאן קן נעשין, ולכך שי לנו
18 לאסור לבקע עיבם ברק בד.

19 **ונפחת** נוטל ממוקם הפחת - פירש רש"י.
20 נפחת נמליא - ואם תאמר: אמאי נוטל
21 ממוקם הפחת? האי הוה מוקצה בין השמשות.
22 דאסור לפחות ביום טוב מדרבנן, ומנו דהשמשות.
23 בין השמשות - אף טבא מילי - ופירשה דתוספת דאין
24 בקונטרס רבין דאית אסור אלא מדרבנן לפחות,
25 כדמוקם לן בגמרא באוריא לדבני, השתא
26 דנפחת - שרי למיכל מנייהו, בדמוקצה דרבנן
27 לא אמרין מנו דהשמשות לבין השמשות וכו'.
28 והכי אמר גבי טבל בשלחה פרוקי. שדא מוכן
29 אצל שבת הואיל ואם רב ותקו מתוקן, ולא הוי
30 מוקצה אלא מדרבנן. ולא אמר מנו דאתקציא
31 וכו'. ולא אמר דאמר גבי שבת (מנא.) גבי טל
32 לפני האפרוחים - מנו דאתקציא. אף על גב דאין
33 שמוקצה אלא מדרבנן וכן גבי גלגל מוכני שיש
34 עלה מעתה ואומר דהוי מוקצה רבנן: ולא אמר
35 אלא כשהמוקצה אינו מסתלק מן העולם, כגון
36 מעת שכל יום הבה, שאף על פי שנטמל - עדיין
37 כל בעולם. אבל בטבל, מנו שדקע הונוכל מסתלק
38 המוקצה מכל כלי וכו'. אמר תאמר: והא אמרין
39 בחולין (ד.ר.א. ושם) השוטה שכתב - אסור
40 באבילה לוימא, ומסכן חריאי למימר רבי יהודה
41 דאי. דמנו דאתקציא לבין השמשות. שדחתיה יתה
42 - אסורה, ואף על גב דעכשיו כשנשטה סתלק
43 המוקצה מן העולם ויש לומר: רבין דבין השמשות
44 דחת מוקצה מחמת חסרון מלאכה דאורייתא -
45 אמרין מנו. אף על פי שדמוקצה סתלק מן
46 העולם ומכל מקום קשה: היבא הפחת הוי
47 בעולם. דמאי דמוכני שיש עליה מעות, הווי
48 המוקצה בעולם. אף על פי שאין כאן - שדאי
49 במקום אור, הכי נמי גבי הפחת הכי איתא!
50 לכטריא לי דאתאי תאי סתמא רבכי שנסחן,
51 דלית ליה מוקצה, ואם תאמר: מני קאמר לעיל
52 בריש מביילין (בב. ג.) גבי יום טוב סתם לן אלא
53 רבכי יהודה, האי סתם לן חן רבכי שמעון!
54 ורבי יוסף: דאי א. סתמא. שדמאי אס' היה יכול לומר דביר רבי שמעון לא קאמר -
55 אם כן סתם לן את כוחותיה. אבל הכא - אל היה יכול לומר דביר רבי שמעון, והאי
56 רישא קאמר נוטל ממוקם הפחת. דמשמע דוקא בדיעבר אבל בתחלה לא יפוחת. ולא מצי
57 למימר דביר רבי שמעון, דהא סכיא ליה אף פוחת לתחלה. אבל לעיל נזכר. דקאמר גבי יום טוב רבכי יהודה -
58 רבי יהודה, ומדלא קאמר - אם כן סתם לן את כוחותיה. **אמר** רבי יודא ביום טוב אמרו - פירשו: דהתיירו מוקצה משום אוכל נפש, אבל לא בשבת. מכאן שי ראה לרבנו יחזק בר אבדום
59 שפירש לעיל דלטול מוקצה התיירו ביום טוב משום אוכל נפש.

1 והאמרת רישא אין מבקעין כלל - סברה דעמטא דמתניתין לאו משום מוקצה תנא
2 ברישא אין מבקעין עעים, אלא משום מלאכה וטרחא. והכי קאמר אין מבקעין עעים לא
3 מן הקורות והגשרים מערב יום טוב ועמדין להסק, ולא מן הקורה וכו'. וזו אין עריך לומר
4 זו קתי, היינו דמורביינו: והאמרת רישא אין מבקעין כלל, ויהו רבי יוסף בקופיץ שרי. חוויי'
5 ומתבאר ג' - וטעמא דברישא מן השקופיץ.

6 **ומרת** והאמרת רישא אין מבקעין כלל! **אמר** רב
7 יהודה **אמר** שמואל: חסורי מחסרא והכי קתני: אין
8 מבקעין מן הפואר של קורות ולא מן הקורה שנשברה
9 ביום טוב. **אבל** מבקעין מן הקורה שנשברה מערב יום
10 טוב. **וקשון** מבקעין - אין מבקעין לא בקרדום ולא
11 במגל ולא במגרה אלא בקופיץ. תניא נמי הכי: אין
12 מבקעין עעים לא מן הפואר של קורות ולא מן הקורה
13 שנשברה ביום טוב, **לפי שאינו מן הפוקין**. ולא
14 לא שגו אף אלא בנקבות שלו, **אבל** בנקבות דרב: **מותיב**.
15 **פשיטא**, בקופיץ תני! מהו דתימא: הגי מילי - קופיץ
16 לחודיה, **אבל** קרדום וקופיץ - אימא: מגו דהאי גיסא
17 אסור - האי גיסא נמי אסור, קא משמע לן. ואימא
18 דמתני לה אפיסא: "אף לא בקופיץ". **אמר** רב חיננא **אבל**
19 **שלימא** משמיה דרב: לא שגו אף אלא בנקבות שלו, **אבל**
20 בנקבות שלו - אסור. **פשיטא**, ולא בקרדום תני! מהו
21 דתימא: הגי מילי - קרדום, **אבל** קופיץ וקרדום,
22 אימא: מגו דהאי גיסא שרי - האי גיסא נמי שרי, קא
23 משמע לן. **משנה** פוחת פוחת מלא פרות ונפחת,
24 נוטל ממוקם הפחת. רבי מאיר אימרי: אף פוחת
25 **לכתחלה** ומכיל. **ומרת** **אמרי**: והא קא סתרא אחת!
26 **אמר** רב נחומי בר אדא **אמר** שמואל: באימרי דליבני.
27 איני? והאמר רב נתן: הגי ליבני דאימרו **מפניא** -
28 שרי לטמולינהו בשבתא, הואיל וחוי למנא עליהו.
29 שרונהו - ודאי אקניניהו. **אמר** רבי יודא: ביום טוב
30 אמרו, **אבל** לא בשבת. תניא נמי הכי, רבי מאיר
31 אימרי: אף פוחת לכתחלה ונוטל, ביום טוב אמרו **אבל**
32 לא בשבת. **אמר** שמואל: החתמות שבקרקע - מתיר,
33 **אבל** לא מפקיע ולא חותך. שבפלים - מתיר,
34 ומפיקיע, וחותר. אחר שבת ואחר יום טוב. מיתביני:
35 החתמות שבקרקע, בשבת - מתיר **אבל** לא מפקיע
36 ורבי מאיר הוא, דאמר: אף פוחת לכתחלה ונוטל.
37 פליגי רבנן עליה, ואנא דאמרי פרבנן. ומי פליגי רבנן
38 עליה בחתמות שבקרקע? והתניא: מודים חכמים
39 לרבי מאיר בחתמות שבקרקע, שבשבת מתיר **אבל**
40 לא מפקיע ולא חותר, ביום טוב מתיר ומפיקיע וחותר. האי מני
41 חתמות בחתמות שבקרקע, ורבי מאיר אימרי: אף פוחת לכתחלה ונוטל.
42 חתמות שבקרקע - כגון דלחות פתחי בורות
43 ומערה, וסמורים כקשירי תבליים. מתיר - את
44 הקשר, דהא לאו קשר יש קימא הוא. שהרי
45 להתיי תמיד הוא עשוי. אלא **שבקע** -
46 החבל, לטחור עברות וגדילתו. ולא חותר - דהא
47 סתריה היא. ויש סתריה בגנין של קרקע. ושל
48 בלים - כגון חיבה הנעצלה על ידי קשר חבל -
49 מתיר ומפיקיע וחותר, דאין סתריה בבליים.
50 מיתביני חתמות שבקרקע כן ביום טוב מתיר
51 מדרבנן הוא דאסור.
52 ומפקיע וחותר - אלמא: חתמות הקשורים אין כגון משום סתריה מדאורייתא. ובשבת
53 מדרבנן הוא דאסור.

ביצה. פרק רביעי – המביא דף לב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
תוספות

1 הוא דאמר כי האי תנא – שמואל דאמר ללע דאפילו ביום טוב אינו מפקיע – דאמר כי
2 האי תנא. דאמר נמי בחומה שבקרקע. דאפילו ביום טוב אין מפקיע. תריצת לך רישא
3 – דמלתא דשמואל בחומתו שבקרקע. דמטייע ליה האי תנא. סיפא קשיא – דאמר
4 שמואל. ושל כלים אפילו בשבת מותר ומפקיע וחותך. והאי תנא: ושל כלים – בשבת
5 מתיר. אבל לא מותר. וכן הוה. האי מני רבי

1 הוא דאָמר כי האי תנא, דתנאי: חוהמות שפנקצע
2 - מתיר, אָבל לא מפקיע ולא חותך, אָחד שבת
3 ואָחד יום טוב. וּשְׁבֻכָּל, בְּשֶׁבֶת - מתיר, אָבל לא
4 מפקיע ולא חותך. ביום טוב - מתיר ומפקיע וחותר.

5 תריצת לך רישא. אלא סיפא קשיא! האי מני - רבי
6 הנחיה הוא, דאמר: כל תפלים אין נשילין אלא ררך
7 תשמישין. אי רבי הנחיה - מאי אריא שבת? אפילו
8 יום טוב נמי! וכי תימא: שניא ליה לרבי הנחיה
9 בין שבת שבת פסוקים בבלים - דבני טלטול?

10 ותנינן: מפקיעו בבלים ואין מפקיעו בשבתי בלים,
11 ותניא אידך: מפקיעו בין בבלים בין בשבתי בלים.
12 ותניא אידך: אין מפקיעו לא בבלים ולא בשבתי בלים.
13 ומשני: לא קשיא; האי רבי יהודה, האי - רבי שמעון,
14 האי רבי נחמיה! הרי תנאי ואליבא דרבי נחמיה.

15 משנה אין פוחתין את הת, מפני שהוא עושה
16 כלי. ואין עושין פתמין ביום טוב. ואין חותכין את
17 הפתילה, רבי יהודה אומר: הוחכה פאור. גמרא

18 מאן תנא דפחותת גר מנא הוא? אמר רב יוסף:
19 רבי מאיר היא. דתנאי: כלי חרס מאימתי מקבל
20 מנהגא - משנמגדה מלאכהו, דברי רבי מאיר, רבי

21 יהושע אומר: משיגפרו בבבשן. אמר ליה אבי:
22 ממיא? דלמא עד פאן לא קאמר רבי מאיר התם
23 - אלא דתו? לקבולי ביה מיד, אָבל הכא - למאי
24 חיו? לקבולי ביה פשיטי. איפא דאמרי, אָמר רב

25 יוסף: רבי אליעזר ברבי צדוק היא, דתנן: אלפסין
26 תרניתו מחרות באהל המת וממאות במשאי הנב,
27 רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: אף מחרות במשאי
28 הנב, לפי שלא נגמרה מלאכתן. אמר ליה אבי:
29 דלמא עד פאן לא קאמר רבי אליעזר ברבי צדוק

30 התם - אלא דתו? לקבולי ביה מיד, אָבל הכא - למאי
31 חיו? רבנן: אין פוחתין את הגר, ואין עושין אלפסין תרניתו ביום טוב, רבן שמעון בן
32 מתיר אלפסין תרניתו. מאי תרניתו? אמר רב יהודה: ערניתו. מאי ערניתו? אמר אבי:
33 צע תקליפתין. ואין עושין פתמין. פשיטא, למאי חזי? רבי חייא: לא נצרכא אלא

34 למסוקן לאולייורין לבו ביום. ובו ביום מי שרי? דאמר רבא: דלמי, וקודם גזרה, הכא
35 נמי דלמי? וקודם גזרה. ואין חותכין את הפתילה. לשנים מאי שנא בפסין דלא -

1 אין פוחתין את הגר - פירש רש"י לישול אחר מה הגולמים של יצר, והלחוב אגרופו בתוכו
2 ולחוקו נר. ששטה כלי. תימא: אם כן פשיטא דאסור. דאפילו אין עושה כלי גמור -
3 מכל מקום אסור לתחילת את הבלי ועד קשה. מאי קא אמר עלה בגמרא מאימתי מקבלין
4 טומאה משעה שנגמרה מלאכתן הואיל חזי כלי, האי כן דתו? קודם אפיתו בתור -

5 כל הרי כל אדם, וכלי אדמה אין מקבלין טומאה
6 לכן נראה לפרש: דאין פוחתין את הגר - שכן
7 רגילין לטווח באיורו קודם אפיתו קש או דבר
8 אחד כדי לטווח האויר בשעת אפיה שלא יפול
9 האויר דידו ויסתמו האויר, ולאחר אפיתו קצת
10 מסלקין אותו דבר שבתוכו. ועל זה קאמר אין
11 פוחתין את הגר. כלומר: שאין מסירין מזה שבתוכו,
12 דהיי גמור כלי הנגמרה מלאכתו. לפני שרגילין
13 לאחר שסלקו מזה שבתוכו שפוחתין אותו לתנור
14 כדי לרפואו היטב, קאמר בגמרא: מאן תנא

15 פדחתו את גמא דזא, קאמר רבי מאיר, היא,
16 דקאמר דמקבלין טומאה בשכלה מה שמשקמ
17 בתוכו. אף על פי שלא החזירו אותו עדין לתנור.
18 אלמא פדחתו נר הינו גמור כלי. ורבי יהושע
19 קאמר שמיצרו בבבשן - דאינו כלי עד שיחזיר
20 אותו לתנור כדי לצרופו, אם כן לדידה פוחתה

21 הוי שריא.
22 אלפסין תרניתו מחרות באהל דגמא - פירש
23 רש"י: שורות של עמודים. ואמרו
24 מקפידין על כלים נאים. ומדי כשנפשט הכלי של
25 חרס - אוכלין בה ואין ממתנין עד שתחזק
26 ותצפך באש. וכן תהוין באהל המת, שאין להם
27 תוך, ובענין כלי פתוח. וטמאות ממשא חוב -
28 הדחב מטמא כלי חרס בהסט, כדפסקין לך "מכילי"
29 וזרע אשר יגע בו, איתו גמגע שהוא כבול - הוי
30 אומר לו הסט, דלא בעין תוך. ותימא: דהואיל
31 דאין להם תוך ויכי מטמא בהסט? אומרין: כל
32 שאינו בא לכלל גמגע - אינו בא לכלל הסט לכך

33 פירש רבינו תם: ערניתו של תוך, אלא
34 שבסכות למעלה ועמדות לפתח. ואמרו של
35 כפרים אין מקפידין ואוכלין כך עליהן והטהרות
36 באהל המת - דהא כלי צמיד פתיל מחר באהל
37 המת. ומיהו, טמאים בהסט - הואיל ועמדין
38 לפתח, דמארגיטין גבי צמיד פתיל: הואיל והיטס
39 אשתו. וקאמר גמגי כלי צמיד פתיל נגול באהל

40 דמת, ואינו נגול במעל כלי שבתה.
41 לקטנא

42 גדולים, ואין מקפידין על כלים נאים. ומשנפשטה הקערה של חרס אוכלין בה בשר, ואין ממתנין עד שתחזק ותצפך בבבשן. מחרות באהל חמת - דלגבי אהל המת בעין תוך
43 כלי חרס, דתכתיב "וכל כלי פתוח" (מבמר טו) שמעם דיש לו פתח, וכן לכל טומאת גמגע. ומפאות בבשא חוב - שהוה מטמא כלי חרס בהסט, דתפאן לך בתורת כהנים מיוכל כלי
44 חרס אשר יגע בו חוב? ויקרא (טו) ודרשין תם: הוי הסט, וכיון דממני ליה הסט מאבראי - לא בעי תוך. וקסבר תנא קמאי: כלי ניהו, הואיל ומשתמשין בהן כמות שוק - הלכך
45 מקבלין טומאה דברב דהואיל לטמאן, ובני איליעור ארם - אין להם שום טומאה. דלאו כלי ניהו. לפי שלא נגמרה מלאכתן. ואלו חתקין - משמאות. מדאפילו אלפסין -

46 אלמא לרבי אליעזר חקיקה משואו ליה גמא. דחיי לקבולי מיד - משנתקן, ומיהו, קודם חקיקה, לאו דסופן לחקק. לאולייורין - ממזגי מתן ומרחצאות, ואף על גב דלדעור יום
47 טוב וכן עשין. מי שרי - לחובת: לאו אנה הוא. אלא חקיקה
48 משוי ליה גמא. אלפסין תרניתו - מפרש לקמן:
49 קערוה של בני עיריות, שאין בני כרכים
50 גדולים, ואין מקפידין על כלים נאים. ומשנפשטה הקערה של חרס אוכלין בה בשר, ואין ממתנין עד שתחזק ותצפך בבבשן. מחרות באהל חמת - דלגבי אהל המת בעין תוך
51 כלי חרס, דתכתיב "וכל כלי פתוח" (מבמר טו) שמעם דיש לו פתח, וכן לכל טומאת גמגע. ומפאות בבשא חוב - שהוה מטמא כלי חרס בהסט, דתפאן לך בתורת כהנים מיוכל כלי
52 חרס אשר יגע בו חוב? ויקרא (טו) ודרשין תם: הוי הסט, וכיון דממני ליה הסט מאבראי - לא בעי תוך. וקסבר תנא קמאי: כלי ניהו, הואיל ומשתמשין בהן כמות שוק - הלכך
53 מקבלין טומאה דברב דהואיל לטמאן, ובני איליעור ארם - אין להם שום טומאה. דלאו כלי ניהו. לפי שלא נגמרה מלאכתן. ואלו חתקין - משמאות. מדאפילו אלפסין -

54 אלמא לרבי אליעזר חקיקה משואו ליה גמא. דחיי לקבולי מיד - משנתקן, ומיהו, קודם חקיקה, לאו דסופן לחקק. לאולייורין - ממזגי מתן ומרחצאות, ואף על גב דלדעור יום
55 טוב וכן עשין. מי שרי - לחובת: לאו אנה הוא. אלא חקיקה
56 משוי ליה גמא. אלפסין תרניתו - מפרש לקמן:
57 קערוה של בני עיריות, שאין בני כרכים

58 גדולים, ואין מקפידין על כלים נאים. ומשנפשטה הקערה של חרס אוכלין בה בשר, ואין ממתנין עד שתחזק ותצפך בבבשן. מחרות באהל חמת - דלגבי אהל המת בעין תוך
59 כלי חרס, דתכתיב "וכל כלי פתוח" (מבמר טו) שמעם דיש לו פתח, וכן לכל טומאת גמגע. ומפאות בבשא חוב - שהוה מטמא כלי חרס בהסט, דתפאן לך בתורת כהנים מיוכל כלי
60 חרס אשר יגע בו חוב? ויקרא (טו) ודרשין תם: הוי הסט, וכיון דממני ליה הסט מאבראי - לא בעי תוך. וקסבר תנא קמאי: כלי ניהו, הואיל ומשתמשין בהן כמות שוק - הלכך
61 מקבלין טומאה דברב דהואיל לטמאן, ובני איליעור ארם - אין להם שום טומאה. דלאו כלי ניהו. לפי שלא נגמרה מלאכתן. ואלו חתקין - משמאות. מדאפילו אלפסין -

62 אלמא לרבי אליעזר חקיקה משואו ליה גמא. דחיי לקבולי מיד - משנתקן, ומיהו, קודם חקיקה, לאו דסופן לחקק. לאולייורין - ממזגי מתן ומרחצאות, ואף על גב דלדעור יום
63 טוב וכן עשין. מי שרי - לחובת: לאו אנה הוא. אלא חקיקה
64 משוי ליה גמא. אלפסין תרניתו - מפרש לקמן:
65 קערוה של בני עיריות, שאין בני כרכים

66 גדולים, ואין מקפידין על כלים נאים. ומשנפשטה הקערה של חרס אוכלין בה בשר, ואין ממתנין עד שתחזק ותצפך בבבשן. מחרות באהל חמת - דלגבי אהל המת בעין תוך
67 כלי חרס, דתכתיב "וכל כלי פתוח" (מבמר טו) שמעם דיש לו פתח, וכן לכל טומאת גמגע. ומפאות בבשא חוב - שהוה מטמא כלי חרס בהסט, דתפאן לך בתורת כהנים מיוכל כלי
68 חרס אשר יגע בו חוב? ויקרא (טו) ודרשין תם: הוי הסט, וכיון דממני ליה הסט מאבראי - לא בעי תוך. וקסבר תנא קמאי: כלי ניהו, הואיל ומשתמשין בהן כמות שוק - הלכך
69 מקבלין טומאה דברב דהואיל לטמאן, ובני איליעור ארם - אין להם שום טומאה. דלאו כלי ניהו. לפי שלא נגמרה מלאכתן. ואלו חתקין - משמאות. מדאפילו אלפסין -

70 אלמא לרבי אליעזר חקיקה משואו ליה גמא. דחיי לקבולי מיד - משנתקן, ומיהו, קודם חקיקה, לאו דסופן לחקק. לאולייורין - ממזגי מתן ומרחצאות, ואף על גב דלדעור יום
71 טוב וכן עשין. מי שרי - לחובת: לאו אנה הוא. אלא חקיקה
72 משוי ליה גמא. אלפסין תרניתו - מפרש לקמן:
73 קערוה של בני עיריות, שאין בני כרכים

ביצה. פרק רביעי - המביא דף לב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
תוספות

1 וקטמא שרי - פירש רשי' לבלול ולטוח בו, דלאו בר גבול הוא. ותימה דארמינן כשבת
2 (ת"א), אפילו בנתינת מים על גבול בעלמא הוא חייב משום מגבל, וקאמר
3 דהם: אחו נותן את האפר ואחור נותן את תמיס האחרון חייבו שו' לומר: דהבא רחבה לומר
4 קטמא שרי; כלומר: וקטמא שרי שלום סודיקים של תור, שלא יציא האור כמו שהוא יבש,
5 כלא נתנת מים עליו. ועוד ש' לומר: דהכי
6 פירושו: וקטמא שרי - בנז שבגול מערב יום טוב
7 ושרי בלא יגבול.

8 **מלמטה** למעלה אסור - משום דהוי דרך בנין,
9 וכן הוי אסור ודבול, ואם התמה:
10 הדין מסדיין שלחן שאין לו גרילים על גבי ספסלים
11 שלו, ודמתחיל משמיין המספלים ואחר כך
12 משמיין עליהם את השלחן וש' לומר: דהואיל
13 ואין להם מחיצות - שרי, וכל דהוי מירי דאית להו
14 מחיצות לדעדים המניעות לארץ, ותימה דאמר
15 בשבת (ל"ב ט"ז) ומחיצין קדרה על גבי כירה,
16 וההם (ל"ח), קאמר: מאן דאית ליה מחיצין -
17 דאפילו בשבת מחיצוין ויש לומר: דכל תוך אינן
18 אסורין אלא היבא שמתקן האהל המחיצות, אבל
19 אם עשה האהל בלא מחיצות - שרי. וההם גבי
20 כירה - המחיצות הוי עשויות מנתלה. וכן פירש
21 רבנו הגאון גבי ביתא, גוף שיש ביצים מכאן
22 וביצים מכאן ואותו על גביהן. הווי תחת ארין.
23 ולא כפופות שרי שפירש: ביצים שנסודרין על
24 גבי אסכלא, דכין דליבא מחיצות - לא הוי כיען
25 בנין, אלא נראה כפרשיש. וגם פוריא לא מירי
26 בגון

18 **אמר רבי:** כל המצפה על שלחן אחרים - עולם השך בעדו, שנאמר "טורד הוא ללחם איה
19 יאעו פי נכון בידו יום השך". רב חסדא אמר: אף חיו אינן חיים. תנו רבנן: שלשה חיישין
20 יאעו חיים, ואילו הן: המצפה לשלחן הכירו, והו שאשתו מושלת עליו, ומי שפסורין מישלחן
21 בגופו. ויש אומרים: אף מי שאין לו אלא תוקף אהר. ותנא קמא - אפשר דמעין כמניה.
22 **משנה** אין שוברין את התרס, ואין חותכין תוקף לצלות בו מלה, ואין גורפין דמניין וכיריבם,
23 אכל מכבשין. ואין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדרה, ואין סומכין את הקדרה
24 בכקשת, וכן פדלה, ואין מנהיגין את התקמה במקל ביום טוב, ורבי אלעזר רבי שמעון
25 מותר. **גמרא** מאי מעמקא? משום דקא מתקן מנא. "ואין גורפין תנור וכיריבם". תני רבי חיאי
26 בר יוסף קמיה דרב תתמן: ואם אי אפשר לאפות אלא אם כן גורפו - מותר. דביתיה דרבי
27 חיאי נפל לה אריחא בתנורא ביומא טבא. אמר לה רבי חיאי: חיו דאנא רפתא מעלייחא
28 בעינא. אמר ליה רבא לשמיעיה: טוי לי בר אווא, ואודרה. מהרוא אמר ליה רבינא לרב
29 אישי: אמר לן רב אחא מוחציל דבר שדקון ליה תנורא ביומא טבא. אמר ליה: אגן ארקאא
30 דפרת סומכין. והני מילי - הוא דצויריה מאתמול. אמר רבינא: וקטמא שרי. "ואין מקיפין
31 שתי חביות". אמר רב תתמן: משאנין של בית הקפסא מותר לצדדן ביום טוב. אויתוביה רבה
32 לרב תתמן: אין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדרה! אמר ליה: שאני התם, משום
33 דקא עביד אהלא. אמר ליה רבה ויטא לרב אישי: אפשר קבע מעשה, בנה אצטבא ביום טוב
34 דלא עביד אהלא. הכי נמי דשרי? אמר ליה: התם - בגין קבע אהלא תורה, בגין עראי
35 לא אפרה תורה, וגורו רבנן על בגין עראי משום בגין קבע. והקא, משום כפודו - לא גורו
36 ביה רבנן. אמר רב יהודה: נהאי מדורחא, מלמעלה למטה - שרי, מלמטה למעלה - אסור.

1 דקטמא מנא - אחת היתה, ועשה אותה שתיים. כפי שתי גרות - נותן שני ארשיה בתוך
2 שתי גרות, אם צריך להדליקן כאחת. ומדליק באמצע. דלא מוכח ולתקוני מנא מביק,
3 אלא להדליק בעלמא. לעדיי חושבא - כשדאי נעשית בראשה פהם - מעבירה. לעדיי
4 - להסיר. חושבא - פהם, המחושך אורה. **תוספת** **בפתילה** - ביום טוב. **מספכה** כיד -
5 תוקף כלאחי ד ידו. ויודי נתיב הן - שאנן
6 מרומים לעשות צדא. **עקמא** - סחורה,
7 להשתכר למחצית שכר. **מוני** - שאל סהם
8 מוונת - מיון נמי לא ויהיה. ונתן לך הרבים -
9 שורחם על הכריות. **באשר נשבע** **לשבת** -
10 מי שיש לו דרמים מודיע של אבות. **קערו** -
11 כנדר, כמו "שבת בעדו" (איוב א). כלומר: השך
12 פרס לפניו, הכל עליו בתוך. **נבון** כידו - מוזמן
13 אצלו. מי שיש לו אלא חלוק אחד - אין יכול
14 לכבסו וכנסו מעצורין אותו. **דמעין** **בבניה** -
15 מזהה את כליו מן הבנים. **משנה** **אין שוברין**
16 **את פתילה** - כשעולה **דינת** על האסכלא,
17 שקורין גראיליא בלע"ז, וחותכין קנים או קש
18 שבלים, או שוברין חרטים או חותכין יניה,
19 ושוורין במים וסודרין גזיר על גב האסכלא,
20 מפני שהמתכין מתחמם וסודרין את הרג. **פילח** -
21 דג. ואין גורפין תנור וכיריבם - אם נפל לתוכו מן
22 השלפ והטיח - אין גורפין אותו. **דמתקן** **מנא**
23 **הוא**, ותנאי כרבנן דאמרין: כמאמר בירושלמי
24 אסיי. **מכבשין** - משביכין את הדאפר והעפר
25 שיחא חלק. משפלו ומשורוהו שלא יגע בפת
26 שמדויקים בדפתויה ושורפו. **מכבשין** -
27 פרמנוריא. **קפיפין** - מקבירין זו אצל זו. כמו
28 (אין) מקיפין בריאה (תולין נא), וכמו לתרום
29 שלא מן המוקף (ניטין לב) - דהיינו סמור, ונמה
30 מקפת וקורא ליה שם נדה ע"ב,טא). **לשפות**
31 קירה - והואר בין שתי החביות. **לשפות** -
32 להשיב. כל השבת קירה על האור קיר
33 שפיתה, וכאן לו כלל ברול שקורין טרפיהו. וכן
34 שאין לו כירה של חרס מולאה. ואסר לה משום
35 דרמי לבנין, ומדרבנן, משום דמתחוי כאהלא.
36 ואין סומכין קדרה בבקעת - סקבה לא נתן
37 עשים אלא להסקה, לפיכך מחיצות הן אצל כל
38 תעמיש. וכן ברלה - מותרין משמע: אין אן
39 סומכין קדרה ברלה. ובגמרא פריך עלה. ואין
40 מנהיגין את התקמה במקל - ברשות הרבים.
41 השתא קא סלקא דערך משום דאין משתמשין
42 בעצים שלא נעשו כלי מערב יום טוב, דלא נתנו
43 אלא להסקה. **גמרא** ואם אי אפשר לו בו'
44 מותר - כרבי יהודה. אריחא - חניו לבניה, ותק
45 מנכולת התנור. רפתא מעלייחא בעינא - כלומה
46 גרפי התנור. מילי אווא - צלה ין אווא בתנור.
47 שתוריהם יודו קטנים, ופיקן למעלה. ותולה
48 הדגלה לתוכו, וחותם פיה ורוא נללה. ואודרה
49 מחירוא - שלא יתחרך. כלומה: גרף את התנור
50 שלא יתא בו בשולו דגו רבה כמו אריחא או
51 אבן שחוסק בתנור, ונבוע בצלי ושורפו. דמי -

1 **רב אשי**, שרקיין ליה תנורא - עביד אדוני טחין סביבות כסור פי התנור בטיט, שלא יצא חומו כשהצלי בתוכו, שדורחן קשה לצלי.
2 הוא. ארקאא דפרת סמכין - על שפתו של פרת אן נסמכים דבר, שאין אנו צריכים לבלב טיט, ששפת פרת - טיט מנובל הוא. והוא דצויריה מאתמול - עשה בו סימן, ונתקן לצד
3 אחר. וקטמא שרי - לבלול ולטוח בו, דלאו בר גבול הוא. אבנין של בית הכסא - אבנים גדולות שנוצרו איתן לחיות כמין מושב חלול. וישבין עליהם בשדות במקום המיוחד לבית
4 הכסא. דקא עביד אהלא - שיש לו גג, ולא הבא ליכא גג. אצטבא - כסא של בנין לבנים וטיט בנין קיי - שאינו להדקיק. והבא - בני בית הכסא, כשמו בשבת ביקום המיוחד לבית
5 האי מורחא. ודיסק גרול שיעורן לפני שריים כדרך בנין בנין, עשויין לו בתלים מנארבע רוחות, וסודרין עצים למעלה. ודומה לאהל. כלמשה למעלה - לסודר העצים של בתלים תחלה
6 לעשות עליהם הגג - אסורין. שרך בנין הוא. מלמעלה למטה - להתחיל תחלה מן הגג, ואחר כך יסודר תחתיו עצם הבתלים - שרי.

ובן
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

ובשם שאות מוציא את העצמות מן הזרוע, כך את מוציא מן האילו! לית יכיל, דתני: אין טינופת של תרומה מצטרפת עם התרומה לאסור את החולין, אבל טינופת של חולין מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

רב ביבי בעי: טינופת של תרומה מהו שתצטרף עם החולין להעלות את התרומה? מן מה דאמר רב הונא: קליפין איסור מצטרפין להתיר, תדא אמרה: טינופת של תרומה מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

תני רבי הונא: כל מה שאסרתי לך במקום אחר – התרתי לך כאן. לפי שבכל מקום, מאה – אסור, מאה ועוד – מותר, וכא, אפילו מאה – מותר.

רב אמר: תנופה – מעבכת בנזיר. והתני: תורת הנזיר, בין שיש לו כנפים בין שאין לו כנפים. דאמר רב: בנזיר שיש לו. ותני: הן: הראוי לתנופה – תנופה מעבכת בו, שאין ראוי לתנופה – אין תנופה מעבכת בו.

שמואל אמר:

[דף ל"ב ע"א]

שיער מעבכת בנזיר, בתנופות וכבהונות של מצורע. והתני (ויקרא יד, ב) תורת המצורע – בין שיש לו בהונות, בין שאין לו בהונות! פתר לה רבי אליעזר דאמר: נתן על מקומו.

הלכה י' מתני גילח על זבה, ונמצא פסול – תגלהתו פסולה וזבחי לא עלו. גילח על החטאת שלא לשמה, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמה – תגלהתו פסולה וזבחי לא עלו לו. גילח על העולה ועל השלמים שלא לשמן, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן – תגלהתו פסולה וזבחי לא עלו לו. רבי שמעון אומר: אותו הזבח לא עלה לו, ושאר כל הזבחים עלו לו. ואם גילח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר – תגלהתו כשרה, ויביא שאר הזבחים.

גמרא עלת לו ויתגלהתו. אין תימר: לא עלת לו ויתגלהתו, אפילו זבחי לא עלו לו.

רבי יוחנן בעי: מהו על שלמי חגיגה לגלח רבי שמעון? ולא מתניתא היא? רבי שמעון אומר: אותו הזבח לא עלה לו, ושאר כל הזבחים עלו לו, ואפילו שחמן לא בשלמי נדבה הן? תדא אמרה: שהוא מגלח על שלמי נדבה, רבי שמעון.

רבי יוסי בר אבון אמר: רב אדא בר אחא ורבי יוחנן, רב אדא בר אחא – צריכא ליה, ורבי יוחנן – פשיטא ליה.

הלכה י"א מתני' מו שגזרק עליו אחד מן הדמים, וניטמא – רבי אליעזר אומר: סתר את הכל. והכמים אומרים: וביא שאר קרבנותיו ויטהר. אמרו לו: מעשה כמרים התדמורית שגזרק עליה אחד מן הדמים, ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מוספנת, והלכה ומצאתה שמתה, ואמרו הכמים: תביא שאר קרבנות ויטהר.

גמרא מחלפא שיטתיה דרבי אליעזר. תמן הוא אמר: לא סתר אלא ל'. וכן הוא אמר אבן. רבי יוחנן אמר: סותר כל קרבנותיו.

פשיטא דא, בלא ניטמא – כשר. לא בדא, כשר ואחר כך ניטמא? אמר רבי הוננא:

[דף ל"ב ע"ב]

ולא רבי אליעזר היא? ורבי אליעזר שמותי הוא, דתני, נזיר ומירט, בית שמואי אומרים: צריך להעביר תער על ראשו. בית היצל אומרים: אין צריך להעביר תער על ראשו.

כן היא מתניתא: ויטהר ויביא שאר קרבנו. כן היא מתניתא: תטהר ותביא שאר קרבנה.

הדרן עלף שלשה מינין אסורין

פרק שביעי

הלכה א' מתני' כהן גדול ונזיר אינן מיטפאיין בקרוביהן. היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה – רבי אליעזר אומר: וטמא כהן גדול, ואל וטמא נזיר. והכמים אומרים: וטמא נזיר, ואל וטמא כהן גדול. אמר להן רבי אליעזר: וטמא כהן, שאינו מביא קרבן על טומאתו, ואל וטמא נזיר שמביא קרבן על טומאתו! אמרו לו: וטמא נזיר, שקדושתו קדושת שעה, ואל וטמא כהן, שקדושתו קדושת עולם.

גמרא פתיב (ויקרא כא) ועל כל נפש מת לא יבוא. מה אגן קיימין? אם לאסרו על הרחוקים, הרי הוא בכלל כהן הדייט. אלא, אם אינו עניין לרחוקים, תניהו עניין לקרובים. פתיב ועל כל נפשות, ואת אמר אבן? אמר רבי חיייה בר גמדיא: מיכן, איסור אחר איסור בתורה? אלא להתיר מת מצוה.

אית דבְּעֵי נִישְׁמַעֵינָה מִן הָדָא: (שם) לֹא יִטְמֵא בְּעַל בְּעַמּוּי – בְּעַמּוּי אֵינּוּ מִיִּטְמֵא, מִיִּטְמֵא הוּא לְמַת מִצְוָה.

אית דבְּעֵי מִישְׁמַעֵינָה מִן הָכָא: לְהַחֲלוּ

[דף ל"ג ע"א]

לְהַחֲלוּ – אֵינּוּ מִיִּטְמֵא. אֲבָל מִיִּטְמֵא הוּא עַל מַת מִצְוָה.

אית דבְּעֵי מִישְׁמַעֵינָה מִן הָדָא: (דבְּרִים כא) כִּי קָלַת אֱלֹהִים תְּלוּי, אֵת שְׁהוּא מוּזְהָר עַל קָלַת הַשֵּׁם – מוּזְהָר הוּא עַל מַת מִצְוָה, וְשֵׁאֵינּוּ מוּזְהָר עַל קָלַת הַשֵּׁם – אֵינּוּ מוּזְהָר עַל מַת מִצְוָה. הַתִּיבּוֹן הָרִי עֲכוּ"ם! אֵילוּ שְׁמִיתָתָן בַּתְּלִיָּה, יֵצֵא זֶה שְׁמִיתָתוֹ בְּסִיף.

קָבוֹר – מִצְוֹת עֲשֵׂה. מִנִּיין אֵת מְרַבָּה סִיף שְׁנַהֲרַג בּוֹ? עֵץ שְׁנַתְּלָה בּוֹ? סוּדָר שְׁנַחֲנַק בּוֹ? מַה תְּלַמּוּד לֹמֵר תְּקַבְּרֵנּוּ, יָכוֹל יִקְבְּרוּ עֲצָמוֹ, תְּלַמּוּד לֹמֵר (שם) כִּי קָבוֹר תְּקַבְּרֵנּוּ – קְבוּרָה לֹא וּלְעֵצוֹ וּלְאֲבָנּוֹ, הֵא בִּיצֵד? מַעֲמִיק שְׁלֵשָׁה כְּדֵי שְׁלֵא תַעֲלֵם הַמַּחְרִישָׁה.

תְּקַבְּרֵנּוּ – כּוּלּוֹ וְלֹא מִקְצָתוֹ. תְּקַבְּרֵנּוּ – מִיִּכָּן שְׂאֵם שְׁיִיר מְמוּנָה – לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם, שְׁנַאֲמַר: כִּי קָבוֹר תְּקַבְּרֵנּוּ. מִיִּכָּן, שְׂאֵינּוּ נַעֲשֶׂה מַת מִצְוָה – עַד שְׁיָהָא רֵאשׁוּ וְרוּבּוֹ.

תְּנִי רַבִּי יִסֵּי קוּמֵי רַבִּי יוֹחָנָן: בְּשֵׁם שְׂאֲדָם מִיִּטְמֵא לְמַת מִצְוָה – כִּד אָדָם מִיִּטְמֵא עַל אֲבָר מַת מִצְוָה. אָמַר לִיהֵ רַבִּי יוֹחָנָן: וַיֵּשׁ כֵּן זֶה? רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: כְּהוּזֵר תִּיפְתֵּר.

תְּנִי רַבִּי יוֹסִי אֲוִמֵּר: אֵינּוּ אָדָם מִיִּטְמֵא עַל אֲבָר מִן הַחַי מֵאֲבִיו, אֲבָל אָדָם מִיִּטְמֵא עַל עֲצָם כְּשֶׁעוֹרָה מֵאֲבִיו. רַבִּי יוֹדָה אֲוִמֵּר: בְּשֵׁם שְׂאֲדָם מִיִּטְמֵא עַל עֲצָם כְּשֶׁעוֹרָה מֵאֲבִיו, כִּד מִיִּטְמֵא עַל אֲבָר מִן הַחַי מֵאֲבִיו.

מַעֲשֵׂה בְּיֹסִי כֵּן פְּכַסֵּם, שְׁעֵלַת עַל רְגְלוֹ נוּמִי, וְנִכְנָם הַרְּפָא לְהוֹתְכָה. אָמַר לוֹ: כְּשֶׁתְּנִיחַ בּוֹ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, הוֹדִיעֵנִי. הַתְּכָה, וְהִנִּיחַ בָּהּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, וְהוֹדִיעֵנִי. קֵרָא לְנַחֲוִינְיָה בְּנֹו, אָמַר לוֹ: נַחֲוִינְיָה בְּנִי, עַד כַּאֲן הִוִּיתָה חַיִּיב לִיטְפֵל בִּי, מִיִּכָּן וְאֵילָף צֵא, שְׂאֵינּוּ אָדָם מִיִּטְמֵא עַל אֲבָר מִן הַחַי מֵאֲבִיו. וְכִשְׁבָּא דְבַר אֲצַל חֲכָמִים, אָמְרוּ: עַל זֶה נֵאֲמַר: (קְהֵלֶת ז) יֵשׁ צִדִּיק אֲבָד כְּצִדִּיקוֹ – הַצִּדִּיק אֲוִבָד וְצִדִּיקוֹ עֲמוּ.

אֵי זָהוּ מַת מִצְוָה? כֵּל שְׁהוּא צוּוּחַ וְאֵינּוּ בְּנֵי הָעִיר בְּאִים. בָּאוּ בְּנֵי הָעִיר – הָרִי זֶה מוֹשֵׁף אֵת יָדוֹ. עַד הִיכָן? עַד כְּדֵי נוֹשְׂאֵי הַמִּיטָה וְהִלּוּפִיהֶן וְהִלּוּפֵי הַחִלּוּפִיהֶן. כְּשֶׁאֵינּוּ צָרִיכִין לוֹ, אֲבָל אִם הָיוּ צָרִיכִין לוֹ

– לא גדא. בשאינן מפירין אותה, אכל אם היו מפירין אותו – לא גדא. בשאינן כבודו, אכל אם היה כבודו אכן – לא גדא. והנשיא כבודו לכן.

ומהו שיטמא בהן לכבוד

[דף ל"ג ע"ב]

הנשיא? בד דמך רבי יודן נשייא, אכריו רבי ינאי ואמר: אין כהונה היום!

בד דמך רבי יודן נשייא בר בריה דרבי יודן נשייא, דחף רבי תייה לרבי זעירא בר בא בכנישתא דגופנא דציפורין, ומקאביה.

בד דמכת יהודיניי אהתיה דרבי יודן נשייא, שלח רבי חנינא בתר רבי מנא ולא סלק. אמר ליה: אם בתייתן אינו מיטמין להו, לא כל שכן במיתתו! אמר רבי נסא: במיתתו עשו אותן כמות מצוה.

מהו שיטמא לכבוד רבו? רבי ינאי זעירא, דמך חמוי, הוא תהו חמוי, הוא תהו רביה! שאל לרבי יוסי, ואמר ליה. שמע רבי חמא ואמר: יטמאו לו תלמידיו!

[רבי יוסי], יטמאו לו תלמידיו, ואכלו בשר ושתו יין. אמר לון רבי מנא: חדא מן תרתי לא פלטה לכון, אם אכלים אתם, למה אכלתם בשר ושתיתם יין? ואם אין אתם אכלים, למה נטמאתם?

מהו שיטמא אדם לתלמוד תורה? רבי יוסי תהו יתיב ומתני, ועאל מיתא. מן דיתב ליה, לא אמר כלום. ומן דנפק ליה, לא אמר ליה ולא כלום. רבי ניהומי בריה דרבי תייה בר אבא אמר: אבא, לא תהו עביר תחות כפשתא דקיסרין, ורבי אמי עבר.

רבי חזקיה, רבי כהן, ורבי יעקב בר אהא, הוון מטיילין בפלמניא דקיסרין. הגיעו לכיפה, ופירש רבי כהן. הגיעו למקום טהרה, ותור אצלן. אמר לון: במה הויתון עסקין? אמר רבי חזקיה לרבי יעקב בר אהא: לא תימא ליה כלום! אין דפריש ליה דבאש שמיטמא אדם לתלמוד תורה – לא ידעין, ואי משום דתהו סייסן – לא ידעין.

תני: מיטמא הוא כהן ויצא להויץ לארץ לדיני ממונות, ודיני נפשות, ולקידוש החדש, ולעיבור השנה, ולחציל שדה מן העכו"ם, וללמוד תורה, ולשאת אשה. רבי יודה אומר: אם יש לו מאין ללמוד – אל יטמא. רבי יוסי אומר: אפילו יש לו מאין ללמוד – יטמא. שלא מהכל אדם זוכה ללמוד.

אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי יוֹסֵף בֶּהֱוֹן, שֶׁהִיָּה יוֹצֵא אַחֵר רַבּוֹ (וּמִיִּשְׁמָא אַחֵר רַבּוֹ) לְצִיָּדָן. אָבֵל אָמְרוּ: לֹא יֵצֵא בֵּהֱוֹן לְחוּץ לְאַרְצָא, אֲלֵא אִם בֶּן הַבְּטִיחוֹ לֹא אִשָּׁה.

מַהוּ שְׂיִטְמָא בֵּהֱוֹן (גְּדוּל) לְנִשְׂיָאוֹת כְּפִים? גְּבִילָה אַחֵי דְרַבִּי בָּא בַר בֵּהֱוֹן אָמַר קוּמִי רַבִּי יוֹסֵף בְּשֵׁם רַבִּי אֲהָא: מִיִּשְׁמָא הוּא בֵּהֱוֹן לְנִשְׂיָאוֹת כְּפִים. שְׁמַע רַבִּי אֲהָא וְאָמַר: אֲנָא לֹא אָמְרִית לִיהּ כְּלוּם.

תּוֹר וּמַר: אִו דִּילְמָא לֹא שְׁמַע מִינִי אֲלֵא בְּנֵי דְמַר רַבִּי יוּדָה בַר פְּזִי בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזָר: כֹּל בֵּהֱוֹן שְׁעוּמַד בְּכַנְסַת וְאִינוּ נוֹשֵׂא אֶת פְּפוּי – עוֹבֵר בַּעֲשָׂה, וְסָבַר מִימַר שְׁמַצּוֹת עֲשֵׂה דוֹחָה לְמַצּוֹת לֹא תַעֲשֵׂה,

[דף ל"ד ע"א]

אֲנָא לָא אָמְרִי לִיהּ, אִתְּוֹנִיָּה וְאֲנָא מַלְקִי לִיהּ.

רַבִּי אֲבָהוּ תּוֹר יִתִּיב מִתְּנִי בְּכַנְסַתָּא מִדְרַתָּא דְקִיסְרִין, וְהוּרָה תַּפְּוּן מִיתָא. הַגִּיעָה עוֹנַת נִשְׂיָאוֹת כְּפִים, לֹא שְׁאֲלוּן לִיהּ. עֲנַתָּא דְמִכְלָא אֲתָא, וְשְׁאֲלוּן לִיהּ. אָמַר לוֹן: עַל נִשְׂיָאוֹת כְּפִים לֹא שְׁאֲלִתוּן יְתִי, וְעַל מִכְלָא שְׁאֲלִתוּן יְתִי? כִּד שְׁמַעִין בְּךָ, תּוֹר כֹּל חַד וְחַד מִיְגַהוּן שְׁמַט גְּרַמִּיָּה, וְעָרַק.

אָמַר רַבִּי יֵנָא: מִיִּשְׁמָא בֵּהֱוֹן לְרֵאוֹת הַמְּלָךְ. כִּד סַלַק דוֹקְלִינוּם מַלְכָּא לְהַבָּא, חֲמוּן לְרַבִּי הִיָּה מִיִּפְסַע עַל קִיבְרִיָּא דְצוֹר, בְּגִין מִיְחֲמִינִיָּה.

רַבִּי חֲזַקְיָה, רַבִּי יִרְמְיָה, וְרַבִּי הִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מַצּוּה לְרֵאוֹת גְּדוּלִי מַלְכוּת, לְכַשְׁתְּבוּא מַלְכוּת בֵּית דוֹד, יְהֵא יוֹדַע לְהַפְרִישׁ בֵּין מַלְכוּת לְמַלְכוּת.

מַהוּ שְׂיִטְמָא לְכַבוֹד אֲבִיו וְאִמּוֹ? רַבִּי יֵסָא שְׁמַע דְּאֲתַת אִימִיָּה לְבוֹצְרָה. אֲתָא וְשָׂאֵל לְרַבִּי יוֹחָנָן, מַהוּ לְצֵאתָ? אָמַר לִיהּ: מַפְגֵּי סַבְנַת דְּרַכִּים – צֵא. וְאִם בְּשִׁבִיל כְּבוֹד אִמְךָ, אִינִי יוֹדַע. אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר רַב זַצְקִי: עוֹד הִיא צְרִיכָה לְרַבִּי יוֹחָנָן.

אֲפָרָה עָלוּי, וְאָמַר: גְּמַרְתָּ לְצֵאתָ, תְּבוּא בְּשִׁלּוּם! שְׁמַע רַבִּי לְעָזָר וְאָמַר: אִין רְשׁוּת גְּדוּלָּה מוֹזַת .

מַהוּ שְׂיִטְמָא אָדָם לְכַבוֹד הַרְבִּים? תְּנִי: הִיוּ שְׁנֵי דְרַכִּים מִתְּאִימוֹת, אַחַת רְחוּקָה וְאַחַת קְרוּבָה, וְאַחַת קְרוּבָה וְאַחַת אִם הִיוּ הַרְבִּים הוֹלְכִים בְּרְחוּקָה – הוֹלְךָ עִמָּהוּן. וְאִם לֹא – הוֹלְךָ בְּקְרוּבָה מַפְגֵּי כְּבוֹד הַרְבִּים. עַד כְּדוֹן בְּטוּמְאָה שְׁהוּא מוֹדְבְרִיקָן, וְאַפִּילוּ בְּטוּמְאָה שְׁהוּא מוֹדְבַר תוֹרָה? מִן מַה דְּאָמַר רַבִּי זְעִירָא: גְּדוּל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת שְׁדוּחָה לְמַצּוּה כְּלָא תַעֲשֵׂה שְׁעָה אַחַת. הֲדָא אָמְרָה: וְאַפִּילוּ בְּטוּמְאָה שְׁהִיָּה מוֹדְבַר תוֹרָה.

רבי יונה, רבי יוסי גליליא, בשם רבי יוסי בן חנינה: אין שואלין הלכות לפני מיטתו של מת. והא רבי יוחנן שאל לרבי ינאי קומי ערסיה דרבי שמעון בן יצחק: הקדיש עולתו לכדק הבית, והוא מגיב ליה! אמר: בד תהו מסקין ליה לסידרא .

והא רבי ירמיה שאל לרבי זעירא קומי ערסיה דרבי שמעון ודרבי שמואל בר רב יצחק, והוא מגיב ליה! אמר: בד תהו רחיק – תהו מגיב ליה, בד תהו קריב – לא תהו מגיב ליה.

תני: הכתפים – אסורים בנגעילת הפנדל, שפא ופסק סנדלו של אחד מהן, ונמצא מתעכב מן המצוה.

רבי זעירא שרע בדיבוריה, אתון פיעי מיןקפוניה, ואשכחוניה איעני. אמרו ליה: מהו אבן? אמר לון: להן דתנינן (קהלת ז) והחי יתן אל לבו .

המוצא מת מצוה – תרי זה מיטפל בו וקוברו במקומו. אימתי? בזמן שמוצא חוץ לתחום, אבל אם מוצא בתוך התחום – תרי זה מביאו במקום הקברות וקוברו.

אמר רבי עקיבה: בך היתה תהילת תשמישי לפני חכמים . פעם אחת הייתי מזהלך בדרך, ומצאתי מת מצוה, וניטפלתי בו בארבעת מיל עד שהבאתיו למקום הקברות וקברתי. וכשבאתי אצל רבי אליעזר ואצל רבי יהושע, אמרתי להם את הדבר. אמרו לי: על כל פסיעה ופסיעה שהיית פוסע, מועליו עליך

[דף ל"ד ע"ב]

כאילו שפכת דמים! אמרתי: אם בשעה שנתפונתי לזכות – נתהייבתי, בשעה שלא נתפונתי לזכות – על אחת כמה וכמה! באותה שעה לא וזתי מלשמש חכמים.

הוא היה אומר: דלא שימש חכימא – קטלא חייב.

מת מצוה – קנה מקומו ארבע אמות, אפילו שדה מלא בורכמין, שעל מנת בן הנחיל יהושע לישראל את הארץ. אימתי? בזמן שמוצא בשדה. אבל אם מוצא בדרך, קברו או לימין הדרך או לשמאל הדרך.

שדה בור ושדה ניר – קברו בשדה בור. שדה ניר ושדה זרע – קברין אותו בשדה ניר. שדה פרים ושדה זרע – קברו בשדה זרע. שדה פרים ושדה אילן; אית תני תני: קברו בשדה פרים, אית תני

תני: קוברו בשדה אילן. מאן דאמר: קוברו בשדה כרם, אבל בשדה אילן לא – מפני אהל טומאה.
מאן דאמר: בשדה אילן, אבל בשדה כרם לא – מפני הכשר בצירה .

החליף; רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: עובר משום (דברים כא) לא תטמא את אדמתך.

היו שתיקו בור, שתיקו ניר, שתיקו זרע – קוברו באיזה שירצה.

בהן ולוי – ויטמא לוי. לוי וישראל – ויטמא וישראל. ולא הוא לוי הוא וישראל? אמר רבי אבין: בשעת
דוכן שנינו.

מודין חכמים לרבי אליעזר, בבהן גדול ונזיר – שיטמא נזיר ואל יטמא בהן גדול. ומודה רבי אליעזר
לחכמים בבהן גדול ונזיר – שיטמא נזיר ואל יטמא בהן גדול.

הגע עצמך, שהקדישו אביו מרחם? זו תורה, וזו אינו תורה.

רבי חננא בשם רב יוסף: אתיא דרבי אליעזר בבית שמאי, בבית שמאי אומרים: תדיר ומקודש –
(תדיר) מקודש קודם, בן רבי אליעזר אומר: תדיר ומקודש – (תדיר) מקודש קודם.

נזיר שלשים ונזיר מאה – ויטמא נזיר שלשים. נזיר מאה ונזיר עולם – ויטמא נזיר מאה.

נזיר עולם ונזיר נזירות; אית תניי תני: ויטמא נזיר עולם, ואית תניי תני: ויטמא נזיר נזירות. מאן
דאמר: ויטמא נזיר עולם, הא נזיר נזירות לא – מפני שתגלקתו מרובה. מאן דאמר: ויטמא נזיר
נזירות, ונזיר עולם לא – מפני שקרבנותיו מרובין.

החליף; ויבא פתדא דאמר רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: עובר משום לא תטמא את אדמתך,
וכא בז.

הלכה ב' מתני' על אלו הפמאות הנזיר מגלה: על הפות, ועל פות מן הפות, ועל פות נצל, ועל מלא
תרווד רקב,

[דף ל"ה ע"א]

ועל השורה, ועל הגולגולת, ועל אבר מן הפות, ועל אבר מן החי שיש עליהם בשר פראוי, ועל חצי
קב עצמות, ועל חצי לוג דם; על מגעו, ועל משאו, ועל אהילן, ועל עצם בשעורה, ועל מגעו ועל משאו

(ועל אהילו). על אילו – הנזיר מנלח, ומזה בשלישי ובשביעי, וסותר את הקודמים, ואינו מתחיל למנות עד שיטהר ויביא את קרבנותיו.

גמרא חד סב שאל מרבי יוחנן: פזית מן הפות מטמא, פולז לא כל שבנ! אמר לו: להביא את הנפל שאין בו פזית, חזר ושאל: אבר מן הפות מטמא, לא כל שבנ פולז! אמר לו: להביא את הנפל שלא קרשו איבריו. אמר רבי יוסי: חכים הוא ההן סבא? דלא חכים משאיל, מכיין דשאל לקדמיתא, לא הנה צריך מישאיל תינניתא. ואי בעי מישאול תרתיהון, שאל תינניתא וחזר מישאיל קדמיתא. תלמידיו דרבי יוסי בן חלפתא שאלון תינניתא ולא שאלון קדמיתא, דהא פשיטא לון, מכיין שאין בו פזית, דבר פריא הוא שלא קרשו איבריו!

אמר רבי מנא לרבי חזקיה: נהיר את דהנה רבי יעקב בר אהא קאים הכא. ואף תרמין שאילתא דהן סבא באהילות לתדא מילא, לא שהנזיר מנלח עליהן. ועוד, מן תדא דאמר רבי יוחנן: היית סבור שאין הנפלים תורה, ממה שהוא מושיב את אימן ימי מזהר, תדא אמרה: שהנפלים תורה.

תני, רבי שמעון בן יוחי אומר: מפני מה אמרו: השרץ מטמא בכעדשה? מפני שהשרץ תחילת פרייתו בכעדשה. רבי יודן בעי: הפות יטמא פחות מפזית! דאמר רבי יוחנן: להביא את הנפל שאין בו פזית, ונבילה מטמא באפון! דאמר רבי חנינה: אני ראיתי עגל באפון בשפיר! מאי בדון, מדרשות אמינא, דרוש וקבל שקר.

איזהו נצל? פשר הפות שנתוק. והמוהל שקרש, הא עודהו מהוי לא? לא בן אמר רבי חנינה בשם רבי חלב: הפות שהתיכו – הרי זה טמא. חתכו והתיכו – הרי זה טהור. רבי יודן ורבי יוסי, חד אמר: להוציא מי בשר שבו. והרנה אמר: שאם

[דף ל"ה ע"ב]

יקרש ויהא בו פזית – יהא מטמא מהוי.

תנינן, רבי יוסי אומר: בשר הפות שיבש, ואינו יכול להשרות ולהזור פמות שהיה – טהור. מאי טעמא דרבי יוסי? ולא מן הנבילה למד, (מן הנבילה) מה נבילה אם יבשה – טהורה, אף הפות אם יבש – יהא טהור. רבי אמי בעי: אי מה הנבילה אם נפרחת – טהורה, אף הפות אם נפרח – יהא טהור! מעתה, אין נצל פרי יוסי. אשכח תני בשם רבי יוסי: יש נצל!

חבריא בעון קומי רבי יוסי: אי מה הנבילה אין לה רקב, אף תמות אין לו רקב! אמר לון: לא למד תמות מן הנבילה לעצמות אלא לבשר, אין רקב לבשר, יש רקב לעצמות, פהדא דתני בר קפרא: (משלי יד) ורקב עצמות קנאה.

רבי ינאי אמר: (במדבר יט) או בקבר, אפילו נגע בקבר אדם הראשון. חבריא אמרין: מקרם קרייא, או בקבר – או ברקב הוא. תני, בר קפרא אומר: או בקבר – או ברקב.

אמר רבי יודה בן פוי: מלא תרווד אחד נמל הקדוש ברוך הוא ממקום המזבה, וברא בו אדם הראשון. אמר: הלואי ייברא ממקום המזבה ותהא לו עמידה, הדיא הוא דכתיב (בראשית ב) ויצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה. וכתיב (שמות כ) מזבח אדמה תעשה לי. מה אדמה שנאמר להלן – מזבה, אף באן – מזבה.

והיו ימיו מאה ועשרים שנה (בראשית ו). קרוב לאלף שנה היה אדם הראשון, ואת אמר: והיו ימיו מאה ועשרים שנה? אלא לק"כ שנה הוא חוזר למלוא תרווד אחד רקב. וקשיא, עוג מלך הבשן מאה ועשרים שנה, ותינוק בן יומו מאה ועשרים שנה, עוג מלא תרווד רקב, ותינוק בן יומו מלא תרווד רקב!

מלא תרווד רקב שאמר, ישנו מקישרי אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. ותכמים אמרים: מלא היד הגדולה. רבי זעירא רבי חייה בשם רבי: מהו. הדיא דרבי מאיר הכין, והדיא דרבנן הכין.

אי זהו מת שיש לו רקב? הנקבר ערום בארון של שייש, או על גבי ריצפת, או על גבי טבלה של שייש. אכל נקבר בכסותו על ארון של עץ, או על גבי טבלה של עץ – אין זה רקב, זהו עפר קברות, וצריך מלא תרווד ועוד. רבי יוחנן אמר: נקבר עמו אפילו גילגליו קמן – אין זה רקב.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: שני מתים שקברן זה בצד זה, זה נעשה גילגליו לזה וזה נעשה גילגליו לזה. מה נפשה, גילגליו לזה ולא לזה? התיב אבא בר נתן: הנע עצמו, שהכיא חצי תרווד רקב מזה וחצי תרווד רקב מזה ועירבן זה בזה ונתה עיניו, ואיתחמי גחיד, ואיקפד עליו, ומית. אמר רבי יסא:

[דף ל"ז ע"א]

הא אויל גוכרא, ולא שמעינן מינה כלום.

מאי בדין? תמן: אין כל אחד ראוי למלא תרווד רקב, ברם הכא: כל אחד ואחד ראוי למלא תרווד רקב.

נחתכה רגלו; מארבוּבָה ולמעלה – איז לז רַקב. מארבוּבָה ולמטה, יש לז רַקב. נקברה עמו; מארבוּבָה ולמטן – היא נעשית לז גילגליו, מארבוּבָה ולמעלן – איז נעשית לז גילגליו.

הכרייא בעו קומיה רבי שמואל בר אבדומא: קשר גילגליו מן הארבוּבָה ולמטן? ואמר לז: אין, כיני, אפילו לא נחתכה, אראה אותה באילו היא תתוכה, ותיעשה לז גילגליו! מפיון שהיא מחוברת לז – כולו גוף אחד הוא!

חסר, מהו שיהיה לז רַקב? נישמעניה מן תדא: חסר – איז לז רַקב, ואיז לז תפישת קבר, ואיז לז שכוּנת קברות.

רבי יוחנן בעי: כמה יחסר ולא יהיה לז רַקב? ייבא כפי דתנינן תמו: כדי שיינטל מן החי וימות, וכא כן. הגע עצמך, שניקב וושטו, הרי אינו חסר, ואינו חיה. לית לז אלא כהדא: נחתכה רגלו; מן הארבוּבָה ולמטה – יש לז רַקב. מן הארבוּבָה ולמעלן – איז לז רַקב. נקברה עמו; מן הארבוּבָה ולמטן – נעשית לז גילגליו. מן הארבוּבָה ולמעלן – איז נעשית לז גילגליו.

נפלים; מהו שיהא להן רַקב? מאז דמר: דמן מטמא ברביעית – יש להן רַקב, ומאז דמר: איז דמן מטמא ברביעית – איז להן רַקב.

נישמעניה מן תדא: עפר תלוליות, למה הוא טמא? מפני שהנשים קוברות שם נפליהן. אומר רבי יודן אבוי דרבי מתניה: לא מסתברא! דלא, דמוכי שחין קוברין שם איכריהן, אית לז מימר משם רַקב? אלא משם מגע בשעורה.

והא תני: נטל ממנו עפר וסמכו לז – טהור! תיפתר בהדין תניא, דתני: עקרו ממקומו – טמא, רבן שמעון בן גמליאל מטהר.

אמר רבי שמעון בן אלעזר: וורדו בשיטת רבי שמעון. דתני: השורה והגולגולת, אפילו מכותתין, אפילו מפוקרין – טמא, שהקבר מצרפן משום אדם באהל.

[דף ל"ז ע"ב]

מתניתא – דרבי לעזר בן עזריה. דתני, אומר רבי (שמעון בן) אלעזר: בראשונה היו בתי דינין חלוקין, מקצתן אומרים: רביעית דם, רובע עצמות. מקצתן אומרים: חצי לוג דם, חצי קב עצמות, לנזירות ולטומאת מקדש וקדשיו. רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון: מדרש אמרוה מפי חזי זכריה ומלאכי

הלכה ג' מתני' אבל הפסכות, והפרעות, ובית הפרס, וארץ העמים, והגולל, והדופק, ורביעית דם, ואהל, ורובע עצמות, וכלים הנוגעים בפת, וימי ספירו, וימי גמרו; על אילו – אין הנזיר מגלח, ומזהב בשלישי ובשביעי, ואינו סותר את הסודמים, התחיל מונה מיד, וקרפן אין לו. פאמת אמרו: ימי תוב והזבה וימי הסגירו של מצורע – הרי אילו עולין לו:

גמרא בנתיים מהו? רבי יוחנן אמר: בנתיים – להקל. רבי שמעון בן לקיש אמר: בנתיים – להחמיר. מהו בנתיים? זה אבר מן הפות ואבר מן החי שאין עליהם בשר פראוי.

רבי יוסי בעי: מניין עצם בשעורה? לא מן הדיו קרייא (בפוך יט) או כעצם אדם! הכא את עבד לה בשעורה, והכא את עבד לה פחות מפשעורה! תני רבי שמואל בר אבדומא: (שם) כחלל – כל שהוא חלל. כחלל – זה אבר מן הפות ואבר מן החי שאין עליהם בשר פראוי.

אמר רבי יוחנן: סככות ופרעות – תורה הן אצל תרומה, ואין הנזיר מגלח. רבי ירמיה בעי: אם לשרוף, אפילו על ספק דברייהן שורפין! אם ללקות.

תני רבי ציידנטיה קומי רבי ירמיה, ופליג על רבי ירמיה: כל טומאה מן הפות שהנזיר מגלח – תייבין עליה על ביאת המקדש. וכל טומאה מן הפות שאין הנזיר מגלח עליה – אין תייבין עליה על ביאת המקדש.

אמר רבי יוחנן: רובדי אילן שגיש בהן ארבעה על ארבעה – הנזיר מגלח. רבי יוסי אמר רבי יוחנן: ודו אחת

[דף ל"ז ע"א]

בצד זו, וידו אחת ברוכד – אין הנזיר מגלח. רבי יוסי בעי: אם חוצץ הוא בפני הטומאה – יחויץ בפני טהרה, אם אינו חוצץ בפני טומאה – אל יחויץ בפני טהרה!

אמר רבי יוחנן: הפות בפות, והנזיר תחת המיטה – נזיר מגלח. כל שבן הפות תחת המיטה והנזיר בבית (אינו) – מגלח.

אמר רבי יוחנן: הפות והנזיר תחת פרעי המיטה, תחת מעי הנמל, תחת מעי השקוף, תחת מלתריות – אין הנזיר מגלח, ולא כל דבר שנראה להגן. שמע חזקיה, ואמר: טהרו מתים!

אמר רבי יוחנן: הפות בפית והנזיר בפריקלין – הנזיר מגלח. כל שבין הפות בפריקלין והנזיר בפית – שהנזיר מגלח. רבי מנא בעי: אם אהל לחוץ – יהא אהל להמשיך, אם אינו אהל להמשיך – תיפקע טומאה!

אמר רבי יוחנן: טומאה מחצי כותל ולחוץ – הנזיר מגלח. אמר רבי יאשיה: טומאה טמונה בקרקעו של בית – נזיר מגלח.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יאשיה: רוב בניינו ורוב מיניינו של מת – אין הנזיר מגלח.

באמת. דאמר רבי אלעזר: כל מקום ששינינו "באמת" – הלכה למשה מסיני.

(במדבר ו) ופלו כי טמא נזרו – מיכן, שטמאים נזפלין. ויסתור! אין לך סותר, אלא ימי הפות בלבד. ולא יעלו! מה אם ימים שעושין משכב ומושב, את אומר: עולין, ימים שאין עושין משכב ומושב, אינו דין שיעלו! מה הפות מימר שאין עולין? אמר רבי בשם רבי שמעון בן לקיש: (שם) גדל פרע שער ראשו – ימים של גידול שיער – עולין, ימים של

[דף ל"ז ע"ב]

העברת שיער – אין עולין.

עד כדון בימי ספירו, בימי גמרו! רבי יוחנן בשם רבי יצאי: (במדבר יב) אל נא תהי פמת – מה ימי הפות אין עולין, אף ימי הסגר אין עולין.

חד בי רבי אמר תדא דרבי יוחנן קומי רבי שמעון בן לקיש, ולא קיבל עלוי, אמר ליה: הכא את עבד לה הסגר, והכא את עבד לה החלט, לית יכיל, דאמר רבי יוחנן בשם רבי יצאי: אל נא תהי פמת, תסגר. מה ימי הפות – שבועה, אף ימי הסגר – שבועה.

הלכה ד' מתני' רבי אלעזר אמר משום רבי יהושע: כל טומאה מן הפות שהנזיר מגלח עליה – תיבין עליה על ביאת מקדש; וכל טומאה מן הפות שאין הנזיר מגלח עליה – אין תיבין עליה על ביאת המקדש.

אמר רבי מאיר: לא תהא זו קלה מן השרץ!

אמר רבי עקיבה: דנתי לפני רבי אליעזר: מה אם עצם פשעוֹרָה, שאינו מטמא את האדם באהל – הנזיר מנלח על מנעו ועל משאו; רביעית דם, שהיא מטמא את האדם באהל – אינו דין שיהא הנזיר מנלח על מנעו ועל משאו!

אמר לי: מה זה עקיבה! אין דנין באן מקל וחומר! וכשבאתי והרציתי את הדברים לפני רבי יהושע, אמר לי: יפה אמרת, אלא כך אמרה הלכה.

גמרא תמן תנינן: שנים טמאין במת; אחד טמא טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת טמאי ערב. שלשה טמאים במת; שנים טמאים טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת ערב. ארבעה טמאים במת; שלשה טמאים טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת ערב.

פיצד? שני בני אדם הנוגעין במת – טמא טומאת שבעה. ואדם הנוגע בו – טמא טומאת ערב כו.

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: וכולחון תורה הן אצל תרומה, אבל על ביאת המקדש – אינו חייב אלא על שני שנגע בראשון. מה טעם? (שם יט) ואיש אשר יטמא ולא יתחטא – הפעון חיטוי – חייב על ביאת מקדש, ושאינו טעון חיטוי – אינו חייב על ביאת המקדש.

התיבון: הרי אדם הנוגע בכלים, ונוגעין במת – טעון חיטוי, והוא שני אמר רבי אבין בר חייה: בטומאת איש באיש, לא בטומאת איש בכלים. מילתיה דרבי אבין בר חייה, אינו חייב אלא על הראשון בלבד, מאחר שאילו אדם באדם אינו חייב אלא על הראשון בלבד, וכא אינו חייב אלא על הראשון

[דף ל"ח ע"א]

בלבד.

אמר רבי יוסי: והוא – שטבל, אבל אם לא טבל – הדין היא דרבי, דרבי אמר: כל הטמאים – בטומאתו, עד שיבואו במים.

אמר רבי אילאי: הוא עצמו שנגע במת – חייב. אמרה, ואמר טעמא. אשר יטמא – בטומאת איש הוא, והוא שלישי. כדאמר רבי אבון בר חייה: בטומאת איש באיש, ולא בטומאת אדם בכלים.

רבי זריקא בשם רב המנונא תנני תפון, פליג על רבי אילאי: כלי שחציו מן האדמה וחציו מן הגללים – אין חייבין עליו על ביאת המקדש, מפני שחציו מן האדמה וחציו מן הגללים, אבל אם היה כולו מן האדמה – חייב. מנזר חייב, לא הנזגע? לא שני שנגע בראשון הוא?

אמר רבי פינחס קומי רבי יוסי: תיפתר, בשןרקו. אמר ליה: אי בשןרקו, בדא תנני, על רחיצת גופו ענוש ברת. ועל כיבוס בגדיו בארבעים! משם מכנים כלים טמאים במקדש.

אמר רבי לעזר בי רבי יוסה קומי רבי יוסי: אוף אנן תנינן דדא מסייעא להדין תנניא קדמיא: דתנני, רבי אלעזר אמר משום רבי יהושע: כל טומאה מן הפת שהנזיר מגלח עליה – חייבין על ביאת מקדש. וכל טומאה מן הפת שאין הנזיר מגלח עליה – אין חייבין עליה על ביאת המקדש. ראשון שהנזיר מגלח עליו – חייבין עליו על ביאת מקדש. שני שאין הנזיר מגלח עליו – אין חייבין עליו על ביאת המקדש. אמר רבי יוחנן: לטמאות הפורשות מן הפת נצרכה, רביעית דם, רובע עצמות, שאין הנזיר מגלח עליהן – אין חייב עליהן. חצי לוג דם, וחצי לוג עצמות, שהנזיר מגלח עליהן – חייבין עליהן על ביאת המקדש.

אמר רבי ירמיה: תוינן סברין מימר: מה פליגי? לקרבן.

[דף ל"ח ע"ב]

אבל למלקות – לזקין אפילו על השלישי, אפילו על הרביעי.

תנני רבי יוסי ציידגיה קומי רבי ירמיה, ופליג על רבי ירמיה: כל טומאה מן הפת שהנזיר מגלח עליה – חייבין עליה על ביאת המקדש, וכל טומאה מן הפת שאין הנזיר מגלח עליה – אין חייבין עליה על ביאת המקדש. אמר רבי יוסי בי רבי בון: רבי ינאי רבי יוחנן, לטמאות הפורשות מן הפת נצרכה, רביעית דם, רובע עצמות, שאין הנזיר מגלח עליהן – אין חייבין עליהן. חצי לוג דם, וחצי לוג עצמות, שהנזיר מגלח עליהן – לזקין עליהן.

הדרן עלך כהן גדול

פרק שמיני

הלכה א' מתני' שני נזירין שאמר להן אחד: "ראיתי אחד מכם שניטמא, ואיני יודע אי זה מכם".
מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה, ואומר: "אם אני הוא הטמא – קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה
שלי; ואם אני הוא הטהור – קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלי". וסופרים שלשים יום, ומביאין
קרבן טהרה, ואומר: "אם אני הוא טמא – קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלי, וזה קרבן טהרתי".
ואם אני הוא הטהור – קרבן טהרה שלי, וקרבן טומאה שלי, וזה קרבן טהרתו".

מת אחד מהן; אמר רבי יהושע: יבקש אחד מן השוק וידור כנגדו נזיר, ויאמר: "אם טמא הייתי –
הרי אתה נזיר מיד; ואם טהור הייתי – הרי אתה נזיר לאחר שלשים יום". וסופרים שלשים יום,
ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה, ויאמר: "אם אני הוא הטמא – קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה
שלי. ואם אני הוא הטהור – קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק". וסופרים שלשים יום, ומביאין
קרבן טהרה, ואומר: "אם אני הוא טמא – קרבן טומאה שלי, וקרבן טהרה שלי, וזה קרבן טהרתי".
ואם אני הוא טהור – קרבן טהרה שלי, וקרבן טומאה בספק, וזה קרבן טהרתו".

אמר לו בן זומא: מי שומע לו שידור כנגדו? אלא מביא הטאת העוף ועולת בהמה, ואומר: "אם טמא
הייתי – החטאת מהחובתי והעולה נדבה; ואם טהור הייתי – העולה מהחובתי והחטאת בספק". וסופר
שלשים יום, ומביא קרבן טהרה, ואומר: "אם טמא הייתי – העולה ראשונה נדבה וזו חובה. ואם
טהור הייתי – העולה הראשונה חובה וזו נדבה, וזה שאר קרבני". אמר רבי יהושע: נמצא זה מביא
קרבנותיו תצוים! אבל הודו חכמים לדברי בן זומא.

גמרא ולא סוף דבר בשאמר להן אחד: "ראיתי את אחד מכם שניטמא ואיני יודע אי זה מכם"; אלא
אפילו אמר להם: "ראיתי אחד מכם שזנר, ואיני יודע אי זה מכם" – שניהן נזהגין נזירות על פיו.
בשאינן מכחישין אותו, אבל אם מכחישין אותו – לא ברא.

היו שניהן מכחישין, ויבא בהדא: עד אומר: ניטמא, והוא אומר: לא ניטמאתי – טהור. שנים אומרין
ניטמאתי, והוא אומר: לא ניטמאתי – שניהן נאמנין מפניו; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: הוא
נאמן על ידי עצמו. רב יהודה בשם רב:

מסכת ראש השנה פרק שני

א. קדשו את החדש בזמנו ונמצאו עדים
 זוממין - הרי זה מקדש. קדשוהו בלילה -
 אינו מקדש. קדשוהו אנוסין, שוגגין, מזידין
 ומטעין - הרי זה מקדש. קדשוהו לפני זמנו,
 או לאחר עבורו - פחות משלשים יום או
 יותר על שלשים, יכול יהא מקדש - תלמוד
 לומר (שמות יב): "חדש" - אין חדש פחות
 משלשים יום, לא נראית לבנה לפני ימים,
 יכול יקדשוהו לאחר שני ימים? תלמוד
 לומר: "יום" - אין לו אלא יום אחד בלבד.

ב. בתעניות תוקעין שלש של של שלש
 ובמסעות שלש של שלש שלש של כל דגל
 ודגל; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים:
 שלש על כל מטה ומטה. במה הן תוקעין?
 בחצוצרות שעשה משה. רבי יהודה אומר:
 בראש השנה תוקעין בשל זכרים, וביובל
 בשל יעלים, נתנו חכמים את המצוי למצוי,
 ואת שאינו מצוי לשאינו מצוי.

ג. שופר ארוך שקצרו - כשר. גרדו בין
 מבפנים בין מבחוץ - כשר. צפהו זהב,
 מבפנים - פסול. מבחוץ - כשר. צפהו
 במקום הנחת פיו, או שהוסיף עליו כל
 שהוא - אפלו במינו פסול. נקב וסתמו -
 אפלו במינו, אם מעכב את התקיעה - פסול.
 ואם לאו - כשר. נתן שני שופרות זה בתוך
 זה ותקע, אם קול הפנימי שמע - יצא, אם
 קול החיצון שמע - לא יצא. כמה הוא שעור
 שופר? כדי שיאחז בידו אחת ויתקע.

ד. הכל חיבין בתקיעת שופר: כהנים, לויים
 וישראלים, גרים, ועבדים משחררין,
 חללים, נתינים, ממזרים, חרש, שוטה וקטן,
 סריס אדם וסריס חמה, פצוע דכה וכות
 שפכה - כלן חיבין, ומציאין את הרבים ידי
 חובתן. טומטום ואנדרוגינוס - חיבין, ואין
 מוציאין את הרבים ידי חובתן. אנדרוגינוס
 - מוציא את מינו, ואינו מוציא את שאינו
 מינו. טומטום - אינו מוציא, לא את מינו
 ולא את שאינו מינו. וכן מי שחציו עבד
 וחציו בן חורין - אינו מוציא לא את מינו

ולא את שאינו מינו. נשים ועבדים וקטנים
 - פטורין, ואין מוציאין את הרבים ידי
 חובתן.

ה. התוקע ומתעסק, והתוקע ומתלמד,
 והמלמד את בנו, והמלמד את תלמידו, אם
 כוון לבו - יצא, ואם לאו - לא יצא. רועה
 שהרביץ את צאנו אחורי בית הכנסת, וכן
 חולה שהיה מטל אחורי בית הכנסת, ומי
 שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת, ושמע קול
 שופר, או קול מגלה, אם כוון לבו - יצא.
 ואם לאו - לא יצא. אף על פי שהיה שמע וזה
 שמע, זה כוון לבו וזה לא כוון לבו. זה שכוון
 לבו - יצא, וזה שלא כוון לבו - לא יצא,
 שאין הכל הולך אלא אחר פונת הלב,
 שנאמר (תהלים י'): "תכין לבם תקשיב
 אזנך, ואומר (משלי כג): "תנה בני לבך לי
 ועיניך דרכי תצננה" וגו'.

ו. ועוד זאת היתה ירושלים: יתרה על יבנה,
 שכל עיר שרואה ושומעת וקרובה, ויכולה
 לבוא, שלשה דברים אלו בתוכה - תוקעין
 בה. וביבנה - לא היו תוקעין אלא בבית דין
 בלבד.

ז. רבי אלעזר בר צדוק אומר: אם לא נראה
 בזמנו - אין מקדשין אותו, שכבר קדשוהו
 שמים. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם לא
 נראה בזמנו - אין מקדשין אותו, שכבר
 חדש שלפניו קדשו. שמעון בן הסגן אומר:
 אם באו עדים מן המנחה ולמעלה - תוקעין
 היו, אבל אין מוסיפין קרבן עד שיקדשו
 החדש. אמר רבי יהושע בן קרחה: דברים
 אלו התקינן רבן יוחנן בן זכאי משחרב בית
 המקדש, לכשיבנה הבית במהרה יחזרו
 דברים אלו ליושנם.

ח. רבי יהודה אומר, רבי אלעזר אומר:
 כתיב (ויקרא כג): "שבתון זכרון תרועה
 מקרא קדש"; "שבתון" - זו קדשת היום.
 "זכרון" - אלו זכרונות. "תרועה" - אלו
 שופרות. "מקרא קדש" - קדשהו בעשית
 מלאכה. אמר לו רבי עקיבה: מפני מה לא
 נאמר "שבתון" שבות! שבו פתח הכתוב

תּוֹסֵפֶתָא

תחלה! אלא "שבתון" - קדשהו בעשית מלאכה. "זכרון" - אלו זכרונות. "תרועה" - אלו שופרות. "מקרא קדש" - זו קדשת היום.

ט. מקום שנהגו לומר כדברי רבי עקיבה אומר כדברי רבי יוחנן בן נורי אומר כדברי רבי יוחנן בן גמליאל אומר: קדשת היום עם הזכרונות. אמר רבי שמעון בן גמליאל: מה מצינו בכל מקום אומרה באמצע, אף כאן אומרה באמצע. רבי אומר: מה מצינו בכל מקום אומרה ברביעית, אף כאן אומרה ברביעית. וכשקדשו את השנה באושא, ביום הראשון עבר רבי יוחנן בן ברוקא, ואמר כדברי רבי יוחנן בן נורי. אמר רבי שמעון בן גמליאל: לא היינו נוהגין כן ביבנה. ביום השני עבר רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי, ואמר כדברי רבי עקיבה. ואמר רבי שמעון בן גמליאל: "כך היינו נוהגין ביבנה!"

י. אין פוחתין מעשרה מלכיות, ומעשרה זכרונות, ומעשרה שופרות. ואם אמר שלש שלש מכלם - יצא. אין מזכירין זכרון ומלכות ושופר של פרענות. מתחיל בתורה ומשלים בנביא. רבי יוסי אומר: אם היתה פרענות של עובדי גוילים - מזכירין אותה בפני עצמה. המתחיל - מתחיל בשל תורה, ומסיים בשל תורה. אומר של נביאים ושל כתובים באמצע. אין אומרים מלכיות עם זכרונות, ולא זכרונות עם השופרות, ואם אמר - לא אמר כלום, וצריך לאומרה שניה.

יא. פקדונות כזכרונות, שנאמר (בראשית כא): "וה' פקד את שרה" וגו'. ואומר (שמות ג): "פקד פקדתי אתכם" וגו'. רבי יוסי אומר: אומרן עם הזכרונות. רבי יהודה אומר: לא יאמרה עמהן, זכרון שיש עמה תרועה, כגון (ויקרא כג): "זכרון תרועה מקרא קדש". רבי יוסי אומר: אומרן עם הזכרונות ועם השופרות. רבי יהודה אומר: לא היה אומרן אלא עם הזכרונות בלבד. תרועה שאין עמה ולא כלום, כגון (במדבר

הַשְּׁלֵם

כט): "יום תרועה יהיה לכם". רבי יוסי אומר: אומרה עם השופרות. רבי יהודה אומר: אינו אומרה כל עקר. מלכות שיש עמה תרועה, כגון "תרועת מלך בו". רבי יוסי אומר: אומרה עם המלכיות ועם השופרות. רבי יהודה אומר: לא היה אומרה אלא עם השופרות בלבד. (דברים ו): "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". (דברים ד): "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים וגו', אתה הוראת לדעת" וגו'. רבי יוסי אומר: אומרן עם המלכיות. רבי יהודה אומר: לא היה אומרן כל עקר. (תהלים מז): "זמרו לאלהים זמרו וגו', כי מלך כל הארץ אלהים" וגו'. רבי יוסי אומר: שתיים. רבי יהודה אומר: אחת. ושון ב"מלך על גוים אלהים ישב על כסא קדשו" שהוא אחת. (תהלים כד): "שאו שערים ראשיכם וגו', מי זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה". רבי יוסי אומר: ראשונים - שתיים. שניה - שלש. רבי יהודה אומר: ראשונה - אחת. שניה - שתיים. זכרונות האמורות בעניה ובקשה. רבי יוסי אומר: אומרן כלן כאחד. רבי יהודה אומר: ראשונים בפני עצמן, ושניים בפני עצמן. שופרות האמורות בענין גדעון ובענין יהושע. רבי יוסי אומר: אומרן כל אחד ואחד בפני עצמו. רבי יהודה אומר: האמורין בשעת מעשה - לעצמן. פקידה - לעצמן.

יב. סדר תקיעות, שלש של שלש שלש, שיעור תקיעה - כשלש תרועות. שיעור תרועה - כשלש יבבות. שמע שש תקיעות ושש תרועות, אפלו בסרוגין, אפלו כל היום כלו - יצא. שמע תקיעה מזה ותקיעה מזה, ותרועה מזה, תקיעה מזה ותרועה מזה, אפלו בסרוגין, אפלו כל היום כלו - יצא. שמע תקיעות וברכות, בין שהקדים תקיעות לברכות, ובין שהקדים ברכות לתקיעות - יצא. תקע והריע, ותקע ותזור, והריע ותקע - אין בידי אלא אחת. תקע והריע, ותקע ונשימה אחת - לא יצא. מתלמידים לתקוע

מחברו וממעשיו, ואל יהא הוא ובניו נעצבין ברעב, וכן הוא אומר (ישעיה נח, ג): "למה צמנו ולא ראית, ענינו נפשנו ולא תדע"; מה הוא משיבו? – "הן ביום צמכם" וגו'. אדם שיש בידו עברה ומתודה, ואינו חוזר בה, למה הדבר דומה? לאדם שתופש שרץ בידו וטובל, שאפילו טובל בכל מימות שבעולם – לא עלתה לו טבילה. זרקו מידו, כיון שטבל בארבעים סאה – מיד עלתה לו טבילה, שנאמר (משלי כח, יג): "ומודה ועזב ירחם", ואומר (איכה ג, מא): "נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים".

ט. אומר לפנייהם עשרים וארבע ברכות, שמונה עשרה שבכל יום, ושש היו מוסיפין. על השביעית הוא אומר: "ברוך מרחם על הארץ". משום סומכוס אמרו: "ברוך משפיל הרמים", ואותן שש היכן אמרן? בין גואל ישראל ל'רופא חולים'. ומאריך בגאולה, והן עונין אחריו. עונין אמין על כל ברכה וברכה, וכך היו נוהגין בגבולין, אבל במקדש היו אומרים: "ברוך אתה ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך גואל ישראל", ולא היו עונין אחריו אמין, וכל כך למה? לפי שאין עונין אמין במקדש! מנין שאין עונין אמין במקדש? שנאמר (נחמיה ט, ה): "קומו ברכו את ה' אלהיכם מן העולם עד העולם, ויברכו את שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה" – על כל ברכה וברכה תן לו תהלה.

י. על הראשונות הוא אומר: "ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם, ברוך גואל ישראל", והן עונין אחריו: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". וחזן הפנסת אומר להם: "תקעו הכהנים, תקעו!" וחוזר ואומר להם: "מי שענה את אברהם בהר המוריה, הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם

אסור במלאכה, והלילה מתר. מנין שהיום הולך אחר הלילה? שנאמר (אסתר ד, טז): "לך כנוס את כל היהודים" וגו', כל אלו שאמרו 'אוכלין ושותין משחשכה' – מתרין במלאכה, ברחיצה, ובסיכה, ובנעילת הסנדל, בתשמיש המטה, אוכלין ושותין עד שייעלה עמוד השחר; דברי רבי. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: עד קרות הגבר. ישן ועמד – אסור מיד. כל אלו שאמרו: 'אסורין בנעילת הסנדל' – יצא מן הכרף – נועל. הגיע לכרף – חולץ. וכן אתה אומר במגדה ובבבל.

ו. איזהו יחיד? רבי שמעון בן אלעזר אומר: לא כל הרוצה לעשות עצמו יחיד – עושה, עצמו תלמיד חכם – עושה, אלא כל שמנוהו בית דין פרנס על כך, שארע להם צער ונזקק להם. רבן שמעון בן גמליאל אומר: במה דברים אמורים? בדבר של שבח, אבל בדבר של צער – עושה, וזכור לטוב, שאין שבח הוא לו אלא צער הוא לו.

ז. רבי שמעון בן אלעזר משום רבי מאיר, וכן היה רבי דוסא אומר פדבריו: חצי תשרי, מרחשון, וחצי כסלו – זרע. חצי כסלו, וטבת, ושבת – חרף. חצי שבט, ואדר, וחצי ניסן – קר. חצי ניסן, איה, וחצי סיון – קציר. חצי סיון, תמוז, וחצי אב – קיץ. חצי אב, אלול, וחצי תשרי – חם. רבי יהודה היה מונה ממרחשון. רבי שמעון מונה מתשרי.

ח. סדר תעניות כיצד? מוציאין את התבה לרחובה של עיר, ונותנין עליה אפר מקלה, ולא היו מתעלפין עליה, אלא אחד יושב ומשמרה כל היום. זקן שבהם אומר לפנייהם דברי כבושין: בני! יתביש אדם מחברו ואל יתביש אדם ממעשיו, מוטב יתביש אדם

1 ושם כתוב: "וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום" – משמע שהלילה בא לפני היום.

הַיּוֹם הַזֶּה". וְהֵן תּוֹקְעִין וּמְרִיעִין וְתוֹקְעִין. וְעַל הַשְּׁנִיָּה הוּא אוֹמֵר: "בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם בְּרוּךְ זוֹכֵר הַנְּשִׁכָּחוֹת". וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ". וְחִזֵּן הַכִּנְסֵת אוֹמֵר לָהֶם: "הָרִיעוּ בְּנֵי אֶהָרָן, הָרִיעוּ!" וְחִזֵּר וְאוֹמֵר לָהֶם: "מִי שֶׁעָנָה אֶת אַבוֹתֵינוּ עַל יַם סוּף, הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם, וְיִשְׁמַע קוֹל צַעֲקֹתְכֶם בְּיוֹם הַזֶּה". תּוֹקְעִין וּמְרִיעִין וְתוֹקְעִין אַחַת. וְכֵן כָּל כַּרְכָּה וּבְרָכָה, בְּאַחַת אוֹמֵר: 'תְּקַעוּ', וּבְאַחַת אוֹמֵר: 'הָרִיעוּ', עַד שֶׁיִּזְמַר אֶת הַבְּרִכוֹת בְּלֶן. וְכֵן הִנְהִיג רַבִּי חֲלִפְתָּא בְּצַפּוּרִי, וְרַבִּי חֲנִינָא בֶן תַּרְדִּיּוֹן בְּסַכְנִי, וְכִשְׁבָּא הַדְּבָר אֲצֵל חַכְמִים, אָמְרוּ: לֹא הָיוּ נוֹהָגִין בֶּן אֶלָּא בְּשַׁעְרֵי מִזְרַח וּבְהַר הַבַּיִת בְּלַבָּד.

מִסְכַּת תַּעֲנִית פָּרָק שְׁנִי

א. אַרְבָּעָה מִשְׁמְרוֹת עָלוּ מִן הַגּוּלָּה: יַדְעִיָּה, חָרוֹם, פְּשָׁחוֹר וְאִימֵר. עָמְדוּ נְבִיאִים שְׁבִירוֹשָׁלַיִם, וְחִלְקוּם וְהַעֲמִידוּם עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מִשְׁמְרוֹת, וּבְלִלּוֹם, וְהִטְלוּם לְתוֹךְ הַקְּלָפִי, וּבָא יַדְעִיָּה וְנִטַּל חֲמֵשׁ וְהוּא – הָרִי כָּאֵן שֵׁשׁ. בָּא חָרוֹם וְנִטַּל חֲמֵשׁ וְהוּא – הָרִי שֵׁשׁ. בָּא אִימֵר וְנִטַּל חֲמֵשׁ וְהוּא – הָרִי כָּאֵן שֵׁשׁ. וְכֵן הִתְנוּ עִמָּהֶם הַנְּבִיאִים, שֶׁאִפְּלוּ יְהוּדִירֵיב רֹאשׁ מִשְׁמְרוֹת עוֹלָה מִן הַגּוּלָּה – לֹא יִדְחָה יַדְעִיָּה מִמְּקוֹמוֹ, אֶלָּא יַדְעִיָּה עָקַר וְיְהוּדִירֵיב טָפַל לוֹ. עָמְדוּ רֹאשֵׁי מִשְׁמְרוֹת, וְקָבְעוּ אֶת עֲצָמָן בְּבִתֵּי אַבוֹת.

ב. כָּל מִשְׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעָה, חֲמִשָּׁה, שֵׁשָׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנָה, תְּשַׁעָה. מִשְׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעָה – שְׁלֹשָׁה מְקַרְבִּין שְׁנַיִם יָמִים, וְאַחַד מְקַרְבֵיב יוֹם אֶחָד. מִשְׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ חֲמִשָּׁה – שְׁלֹשָׁה מְקַרְבִּין שְׁנַיִם יָמִים, וְשְׁנַיִם מְקַרְבִּין יוֹם אֶחָד. מִשְׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ שֵׁשָׁה – חֲמִשָּׁה מְקַרְבִּין חֲמִשָּׁה יָמִים, וְאַחַד מְקַרְבֵיב שְׁנַיִם יָמִים. מִשְׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ שִׁבְעָה – כָּל אֶחָד וְאַחַד מְקַרְבֵיב יוֹמוֹ. מִשְׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ שְׁמוֹנָה – שֵׁשָׁה מְקַרְבִּין שֵׁשָׁה יָמִים, וְשְׁנַיִם מְקַרְבִּין יוֹם אֶחָד. מִשְׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ תְּשַׁעָה – חֲמִשָּׁה

מְקַרְבִּין חֲמִשָּׁה יָמִים, וְאַרְבָּעָה מְקַרְבִּין שְׁנַיִם יָמִים. יֵשׁ מִהֵן שֶׁקָּבְעוּ עֲצָמָן לְעוֹלָם: הַבָּא בְּשַׁבַּת – בָּא בְּשַׁבַּת לְעוֹלָם. לְאַחַר הַשַּׁבַּת – לְאַחַר הַשַּׁבַּת לְעוֹלָם. יֵשׁ מִהֵן שְׁמַגְרִילִין פַּעַם אַחַת בְּחֹדֶשׁ, יֵשׁ מִהֵן שְׁמַגְרִילִין פַּעַם אַחַת בְּשַׁבַּת, יֵשׁ מִהֵן שְׁמַגְרִילִין פַּעַם אַחַת בְּשַׁבּוּעַ, וְיֵשׁ מִהֵן שְׁמַגְרִילִין בְּכָל שַׁבּוּעַ וְשַׁבּוּעַ.

ג. כָּל שְׁמַכִּיר אֶת מִשְׁמְרוֹתָו וְאֶת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְהוּא מְבַתֵּי אַבוֹת קְבוּעִין – אֵין אָסוּר אֶלָּא אוֹתוֹ יוֹם בְּלַבָּד. כָּל שְׁמַכִּיר אֶת מִשְׁמְרוֹתָו וְאֵין מְכִיר אֶת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְהוּא מְבַתֵּי אַבוֹת קְבוּעִין – אָסוּר כָּל אוֹתָהּ שַׁבַּת. כָּל שֶׁאֵין מְכִיר, לֹא אֶת מִשְׁמְרוֹתָו, וְלֹא אֶת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְהוּא מְבַתֵּי אַבוֹת קְבוּעִין – אָסוּר כָּל חֹדֶשׁ. רַבִּי אוֹמֵר: אִם אֵין מְכִיר, לֹא אֶת מִשְׁמְרוֹתָו, אֶלָּא שְׁתַּקְנָתוֹ קַלְקַלְתּוֹ.

ד. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ אַנְשֵׁי מִשְׁמֵר מִתְרִין לְשִׁתּוֹת יַיִן בְּלִילּוֹת, אֲבָל לֹא בְּיָמִים? שְׁמָא תִּכְבֵּד הָעֵבֹדָה עַל אַנְשֵׁי בֵּית אָב, וְיִבְאוּ וְיִסְיְעוּ לָהֶן. וּמִפְּנֵי מַה אָמְרוּ אַנְשֵׁי בֵּית אָב לֹא בְּיוֹם וְלֹא בְּלִילָה? מִפְּנֵי שֶׁהֵן עֲסוּקִין תְּמִיד בְּעֵבֹדָה. מִכָּאֵן אָמְרוּ: כָּל כֹּהֵן שְׁמַכִּיר מִשְׁמְרוֹתָו, וּמִשְׁמֵרָת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְיודֵעַ שְׁבַתֵּי אַבוֹתָיו קְבוּעִין שֵׁם – אָסוּר לְשִׁתּוֹת יַיִן כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. מְכִיר מִשְׁמְרוֹתָו, וְאֵינוֹ מְכִיר מִשְׁמֵרָת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְיודֵעַ שְׁבַתֵּי אַבוֹתָיו קְבוּעִין שֵׁם – אָסוּר לְשִׁתּוֹת יַיִן כָּל אוֹתָהּ שַׁבַּת. אֵין מְכִיר מִשְׁמְרוֹתָו, וְאֵין מְכִיר מִשְׁמֵרָת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְיודֵעַ שְׁבַתֵּי אַבוֹתָיו קְבוּעִין שֵׁם – אָסוּר לְשִׁתּוֹת יַיִן כָּל הַשְּׁנָה. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, אָסוּר לְשִׁתּוֹת יַיִן לְעוֹלָם, אֲבָל מַה אַעֲשֶׂה? שְׁתַּקְנָתוֹ קַלְקַלְתּוֹ.

ה. אַנְשֵׁי מִשְׁמֵר וְאַנְשֵׁי מַעֲמָד – אָסוּרִין לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס, בֵּין מִשְׁחָרֵב הַבַּיִת וּבֵין עַד שְׁלֹא חָרַב הַבַּיִת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִשְׁחָרֵב הַבַּיִת מְתָרִין, מִפְּנֵי שֶׁאֲבָל הוּא לָהֶם! יוֹם שְׁנַיִם וְחֲמִישֵׁי הַחֹדֶדוֹ לְתַעֲנִית צָבוּר, וּבִהֵן בְּתֵי דִינִים יוֹשְׁבֵין בְּעִירוֹת, וּבִהֵן נִכְנָסִין לְבִתֵּי כְּנַסְיוֹת וְקוֹרִין, וּבִהֵן מְקַדִּימִין לְמַקְרָא מְגִלָּה.

ומשלים. אמר לו רבי יוסי: אי אתה מודה בתשעה באב שחל להיות אחר השבת, שאוכלין ושותין מבעוד יום, מה לי נכנס לה מענה, מה לי יוצא הימנה מענה? אמר לו: לא! אם אמרת בזה, שאוכלין ושותין כל היום, תאמר בזה, שאין אוכלין ושותין אלא משחשכה?

ט. כשם שמתריעין על הגשמים בשאר שני שבוע - כך מתריעין עליהם בשביעית מפני פרוסת אחרים. מתריעין על האילנות בפרס הפסח, על הבורות ועל השיחין ועל המערות, אפילו בפרס החג. ועל כלן, אם אין להם מים לשתות - מתריעין עליהן מיד, ואיזהו מיד שלהן? יום שני וחמישי ושני. ועל כלן, אין מתריעין עליהן אלא באפרכאי שלהן.

י. אסכרה, בזמן שיש בה מיתה - מתריעין עליה, בזמן שאין בה מיתה - אין מתריעין עליה, מתריעין על הגובאי בכל שהיא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף על החגב. חרב שאמר, אין צריך לומר חרב שאינו של שלום, אלא אפילו חרב של שלום, שאין לה חרב של שלום יותר מפרעה נכה, ואף על פי כן נכשל בה המלך יאשיהו, שנאמר (דברי הימים-ב לה, כא): "וישלח אליו מלאכים לאמר, מה לי ולך מלך יהודה, לא עליך אתה היום כי אל בית מלחמתי, ואלהים אמר לבהלני, חדל לה מאלהים אשר עמי ואל ישחיתך, ולא הסב יאשיהו פניו ממנו כי להלחם בו התחפש וגו'. וירו הירים למלך יאשיהו וגו', היו מתאבלין על יאשיהו וגו', ויקונן ירמיהו על יאשיהו, היכן פרושו של דבר? (איכה ד, כ): "רוח אפינו משיח ה'" וגו'. ועל כלם, אין מתריעין עליהן אלא באותה הפרכיא בלבד, הנה בסוריא - אין מתריעין עליהן.

יא. עיר שהקיפוה עובדי כוכבים או נהר, ואחד ספינה המטרפת בים, ואחד יחיד שנודרף מפני עובדי כוכבים, או מפני לסטים ורוח רעה, על כלן - יחיד רשאי לסגף עצמו בתענית - שלא לשבר את כחן. וכן היה רבי

י. מה בין תענית צבור לתענית יחיד? תענית צבור - אוכלין ושותין מבעוד יום, מה שאין כן בתענית יחיד. תענית צבור - אסורין במלאכה, ברחיצה ובסיכה, ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה, מה שאין כן בתענית יחיד. תענית צבור - נכנסין לבתי כנסיות, מה שאין כן בתענית יחיד. תענית צבור - מוציאין את התכה לרחובה של עיר, מה שאין כן בתענית יחיד. תענית צבור - מתפללין עשרים וארבע ברכות, מה שאין כן בתענית יחיד. תענית צבור - כהנים נושאים פניהם, ארבע פעמים ביום, מה שאין כן בתענית יחיד. תענית צבור - אין מפסיקין לימים טובים הכתובים במגלה, מה שאין כן בתענית יחיד. מעשה וגזרו תענית בחנוכה בלוד, וירד רבי אליעזר ורחץ, רבי יהושע וספר. ואמר להם: "צאו והתענו על מה שהתעניתם". כל זמן שהיה רבן גמליאל קים - היתה הלכה נוהגת כדבריו, לאחר מיתתו של רבן גמליאל - בקש רבי יהושע לבטל את דבריו. עמד רבי יוחנן בן נורי על רגליו, ואמר: 'חזי אנא, בתר רישא גופא אזיל, כל זמן שהיה רבן גמליאל קים - היתה הלכה נוהגת כדבריו, עכשו שמת, אתם מבקשים לבטל את דבריו? אמר רבי יהושע: 'אנו שומעין לה'! נקבעה הלכה כדברי רבן גמליאל, ולא ערער אדם על דבריו.

ז. הימים האלה הכתובין במגלת תענית, לפנייהם ולאחרייהם אסורין. בשבתות וימים טובים - הם אסורין, לפנייהם ולאחרייהם מתרין. ומה הפרש בין זה לזה? הללו דברי תורה, ודברי תורה אין צריכים חזוק. והללו דברי סופרין, ודברי סופרין צריכין חזוק! אבא יוסי בן דוסאי אומר משם רבי יוסי הגלילי: נשבע שיתענה בערב שבת - הרי זה שביעת שקר.

ח. ותשעה באב שחל להיות בערב שבת, אוכל אדם כביצה ושותה אדם כביצה, כדי שלא יכנס לה כשהוא מענה; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: הרי זה מתענה

יתקנאו בכם. איזהו הלל הגדול? (תהלים קלו, ב): "הודו לאלהי האלהים, הודו לאדני האדונים וגו'."

מִסְכַּת תַּעֲנִית פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. בשלשה פרקים בשנה כהנים נושאים כפיהן, ארבע פעמים ביום: בשחרית, בחצות, במנחה, ובנעילה; דברי רבי מאיר. ורחמנים אומרים: במנחה ובנעילה לא היה שם נשיאת כפים, שנאמר (דברים יח, ה): "לעמד לשרת בשם ה' הוא ובניו", מקיש בניו ללו', מה הוא - מעמד ונשיאות כפים בבקר, אף בניו - מעמד ונשיאות כפים בבקר.

ב. שמונה משמרות תקן משה לכהנה, ושמונה ללוים, משעמד דוד ושמואל הרואה - עשאוים עשרים וארבע משמרות כהונה, ועשרים וארבע משמרות ללוים, שנאמר (דברי הימים א ט, כב): "המה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם" - אלו משמרות כהונה ולויה, עמדו נביאים שבירושלים וקבעו שם עשרים וארבעה מעמדות, כנגד עשרים וארבע משמרות כהונה ולויה, שנאמר (במדבר כח, ב): "צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמם", אי אפשר לומר 'כל ישראל', אלא מלמד ששלוחו של אדם כמותו.

ג. הגיע זמן המשמר, כהנים ולוים עולים לירושלים, וישראל שבאותו משמר, שאין יכולים לעלות לירושלים, מתכנסים לעריהן, וקורין במעשה בראשית, ובטלים מן המלאכה כל אותה שבת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כהנים ולוים, וכלי השיר - מעבדין את הקרבן. באחד בניסן אין בו מנחה ונעילה, משום שיש בו קרבן מוסף וקרבן עצים.

ד. פרשה גדולה קורין אותה בשנים, וקטנה ביחיד, בשחרית ובמוסף; דברי רבי מאיר. ורחמנים אומרים: כל שיש בו מוסף - קורין בו מוסף. וכל שאין בו מוסף - אין קורין בו מוסף. בשחרית ובמוסף נכנסין לבית

יוסי אומר: אין היחיד רשאי לסגף את עצמו בתענית ויצטרף לבריות, ואין הבריות מרחמות עליו. שאלו את רבי אליעזר: עד היכן גשמים יורדו, ויתפללו שלא ירדו? אמר להם: כדי שיעמד אדם בקרן אפל וישכשך רגלו במים. מעשה ואמרו לחסיד אחד: 'התפלל וירדו גשמים!' התפלל וירדו גשמים. אמרו לו: 'כשם שהתפללת שירדו גשמים, כך התפלל שילכו להם'. אמר להם: 'צאו וראו, אם עומד אדם בקרן אפל וישכשך רגלו במים'. אנו מתפללין שלא ירדו גשמים, אבל בטוחים אנו שאין המקום מביא מבול לעולם, שנאמר (בראשית ט, טו): "ולא יהיה עוד המים למבול" וגו'. (ישעיה נד, ט): "פי מי נח זאת לי אשר נשבעתי" וגו'. רבי מאיר אומר: מבול של מים אין מביא - אבל מבול של אש ושל גפרית יש, כדרך שהביא על הסדומיים שנאמר (בראשית יט, כד): "וה' המטיר על סדום" וגו'. רבי יהודה אומר: מבול של כל בשר - אין מביא, אבל מבול של יחידים יש. כיצד? נפל לים, טבעה ספינתו בים, ומת - הרי הוא מבולו. רבי יוסי אומר: מבול של מים - אין מביא, אבל מבול של דבר לעובדי יא, י': "ואקח את מקלי את נעם" וגו'. מהו אומר? - "ותפר ביום ההוא".

יב. העברות והמיניקות מתענים בתשעה באב, וביום הכפורים ובשלש תעניות של צבור, ושאר תעניות - לא היו מתענות, ולא שיענגו את עצמן בתפנוקין, אלא שאוכלות ושותות כדי קיום הולד. מי שהיה מתענה על הצרה ועברה, על החולה ונתפא - הרי זה מתענה ומשלים. ההולך ממקום שאין מתענין למקום שמתענין - הרי זה מתענה עמהם. ממקום שמתענין למקום שאין מתענין - הרי זה מתענה ומשלים. שכח ואכל - אל יתראה בפני הצבור, ואל ינהג עדונין בעצמו, שנאמר (בראשית מב, א): "ויאמר יעקב לבניו למה תתראו", אמר להם יעקב לבניו: 'אל תתראו עצמכם כשאתם שבעי בפני ישמעאל, כדי שלא

כַּתְּפוּנו, בִּיּוֹן שְׁעָבְרוּ מֵהֶם - עֲטְרוֹם בְּסָלִים וְהִבִּיאוּם לִירוּשָׁלַיִם.

ח. מַה הֵן בְּנֵי סַלְמַי הַנְּטוּפְתֵי? אָמְרוּ, פַּעַם אַחַת גָּזְרוּ גְזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יִבִּיאוּ עֲצִים לַמַּעֲרָכָה, וְהוֹשִׁיבוּ פְּרוּזְדָּאוֹת עַל הַדְּרָכִים, כְּדָרָךְ שְׁהוֹשִׁיב יִרְבְּעָם בֶּן נָבֹט - שֶׁלֹּא יַעֲלוּ יִשְׂרָאֵל לְרָגֶל. מַה עָשׂוּ יִרְאֵי חֹטָא שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר? הִבִּיאוּ גְזֵרֵיהֶן וַעֲשׂוּ סוּלְמוֹת וְהִנִּיחוּ עַל כַּתְּפֵיהֶן וְהִלְכוּ לָהֶן. בִּיּוֹן שְׁהִגִּיעוּ אֶצְלָה, אָמְרוּ לָהֶן: לְהִיכֵן אַתֶּם הוֹלְכִין? אָמְרוּ לָהֶן: לְהִבִּיא גּוֹזְלוֹת מִשׁוּבְךָ שֶׁלְּפָנֵינוּ וּבְסַלְמוֹת שֶׁעַל כַּתְּפֵינוּ, בִּיּוֹן שְׁעָבְרוּ מֵהֶם - פְּרָקוּן וְהִבִּיאוּם וְהַעֲלוּם לִירוּשָׁלַיִם. וּלְפִי שְׁמִסְרוֹ עֲצָמֵן עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמִּצְוֹת, לְפִיכֵךְ נִמְצָא לָהֶם שֵׁם טוֹב וְזָכַר טוֹב בְּעוֹלָם, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (מְשָׁלִי י, ז): "זָכַר צְדִיק לְבִרְכָּהּ", וְעַל יִרְבְּעָם בֶּן נָבֹט וְחִבְרֵי נֶאֱמַר (שֵׁם): "וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקַב".

ט. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מְגַלְגְּלִין זְכוֹת לְיוֹם זְכָאִי, וְחוֹבָה לְיוֹם חַיִּב. אָמְרוּ: כִּשְׁחָרֵב הַבַּיִת, בְּרֵאשׁוֹנָה, אוֹתוֹ הַיּוֹם עָרַב תִּשְׁעָה בְּאָב הִיְהִי, וּמוֹצָאֵי שַׁבַּת הִיְהִי, וּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית הִיְהִי, וּמִשְׁמַרְתּוֹ שֶׁל יְהוּדֵי הַיְתָה. הֵיוּ אוֹמְרִים שִׁירָה וְעוֹמְדִים עַל דּוּכָנָם. וּמַה שִׁירָה הִיוּ אוֹמְרִים? (תְּהִלִּים צד, כג): "וַיֹּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת אוֹנֶם וּבְרַעְתָם יִצְמִיתֵם", וְלֹא הִסְפִּיקוּ לוֹמַר: "יִצְמִיתֵם ה' אֱלֹקֵינוּ", עַד שֶׁבָּאוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּכְבָשׁוּם, לְמַחֵר כִּשְׁיִבְנָה הַבַּיִת, מַה הוּא אוֹמֵר? (תְּהִלִּים קו, מח): "בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם", "וּבְרוּךְ ה' אֱלֹקִים אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבַדּוֹ וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ" וְגו' (תְּהִלִּים עב, יח-יט).

י. בְּתַשְׁעָה בְּאָב תָּרַב הַבַּיִת בְּרֵאשׁוֹנָה, דְּכַתִּיב (מְלָכִים ב-כ, ח): "וַיַּחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי בִשְׁבַעָה לַחֲדָשׁ הַיָּא שְׁנַת תִּשְׁעָה עֶשְׂרֵה לְמֶלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים עָמַד לִפְנֵי מֶלֶךְ בָּבֶל בִּירוּשָׁלַיִם וְגו'. אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר 'בְּשַׁבְּעָה', שְׁהָרִי כָּבֵר נֶאֱמַר 'בְּעֶשׂוֹר', וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמַר 'בְּעֶשׂוֹר' שְׁהָרִי כָּבֵר נֶאֱמַר 'בְּשַׁבְּעָה'. הָא

הַכְּנַסְתָּ, וְקוֹרִין כְּדָרָךְ שְׁקוֹרִין כָּל הַשָּׁנָה, וּבְמַנְחָה - יַחֲדֵי קוֹרָא אוֹתָהּ עַל פֶּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְכִי יַחֲדֵי יִכּוֹל לְקֹרֹת דְּבָרֵי תּוֹרָה עַל פֶּה בְּצַבוּר? אֵלֶּא כִּלְן נְכַנְסִין וְקוֹרִין אוֹתָהּ עַל פֶּה כְּקוֹרִין אֶת שְׁמַע.

ה. מַה רָאוּ זְמַן עֲצֵי כֶּהָנִים וְהָעָם לְמַנּוֹת? אָמְרוּ: כִּשְׁעָלוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה, לֹא מִצָּאוּ עֲצִים בְּלִשְׁכָּה, עָמְדוּ אֵלּוּ וְהִתְנַדְּבוּ עֲצִים מִשָּׁל עֲצָמֵן וּמִסְרוּ לְצַבוּר, וְכֵן הִתְנַו עִמָּהֶן הַנְּבִיאִים, שֶׁאִפְלוּ לִשְׁכָּה מִלֵּאָה עֲצִים, וְאִפְלוּ עֲצִים מִשָּׁל צַבוּר, וְעָמְדוּ אֵלּוּ וְהִתְנַדְּבוּ עֲצִים מִשָּׁל עֲצָמֵן - לֹא יְהֵא קָרְבָן מִתְּקַרֵּב אֵלֶּא מִשְׁלָהֶם תַּחֲלָה! שְׁנֵאֲמַר (נְחִמְיָה י, לה): "וְהַגּוֹרְלוֹת הַפְּלִנוּ עַל קָרְבָן עֲצִים הַכְּהָנִים וְהַלְוִיִּם וְהָעָם, לְהִבִּיא לְבַיִת אֱלֹהֵינוּ לְבַיִת אֲבוֹתֵינוּ לְעֵתִים מְזַמְנִים שְׁנָה בְּשָׁנָה, לְבַעַר עַל מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֵינוּ כַּכְּתוּב בַּתּוֹרָה", וְאוֹמֵר (עֲזָרָא ז, י'): "כִּי עֲזָרָא הַכִּין לְכַבוֹ" וְגו'.

ו. אוֹתֵן יָמִים אֲסוּרִים בְּהִסְפַּד וְתַעֲנִית, בִּין עַד שֶׁלֹּא חָרַב בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ בִּין מִשְׁחָרֵב הַבַּיִת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִשְׁחָרֵב הַבַּיִת - מִתְּרִין, מִפְּנֵי שֶׁאֵבֶל הוּא לָהֶם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צְדוּק: אֲנִי הֵייתִי מִבְּנֵי בְּנֵי שֶׁל סְנָאָב בֶּן בְּנִימִין, וְחָל תִּשְׁעָה בְּאָב הַיּוֹם בְּשַׁבַּת, וְדַחֲיִנְהוּ לְאַחַר הַשַּׁבַּת, וְהֵיִינוּ מִתַּעֲנִין וְלֹא מִשְׁלִימִים, מִפְּנֵי שְׁיוּם-טוֹב שֶׁלָּנוּ הוּא.

ז. מַה הָיָה בְּנֵי גּוֹנְבֵי עֲלֵי וּבְנֵי קוֹצְעֵי קְצִיעוֹת? אָמְרוּ: פַּעַם אַחַת גָּזְרוּ גְזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יִבִּיאוּ עֲצִים לַמַּעֲרָכָה, וְשֶׁלֹּא יִבִּיאוּ בַּכּוֹרִים לִירוּשָׁלַיִם, וְהוֹשִׁיבוּ פְּרוּזְדָּאוֹת עַל הַדְּרָכִים, כְּדָרָךְ שְׁהוֹשִׁיב יִרְבְּעָם בֶּן נָבֹט - שֶׁלֹּא יַעֲלוּ יִשְׂרָאֵל לְרָגֶל. מַה עָשׂוּ כְּשֵׁרִין שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר וְיִרְאֵי חֹטָא? הִבִּיאוּ סְלֵי בַּכּוֹרִים וְחַפּוּם בַּקְּצִיעוֹת, וּנְטָלוּם, וַעֲלוּ עַל כַּתְּפֵיהֶם, וּכְיוֹן שְׁהִגִּיעוּ אֶצְל פְּרוּזְדָּאוֹת. אָמְרוּ לָהֶם: לְהִיכֵן אַתֶּם הוֹלְכִים? אוֹמְרִים לָהֶם: לְעֵשׂוֹת שְׁנֵי עֲגוּלֵי דְבִלָּה בְּמַכְתֶּשֶׁת שֶׁלְּפָנֵינוּ, וּבְעֲלֵי שֶׁעַל

הבירה שהיא מקפת חומה מימות יהושע בן נון? אלא (אסתר ט, כח): "משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר"; הסמכין לפרך והנראין עמו - גדון כפרך.

ב. היוצאין בשירות, ומפרשין בספינה - קורין בארבעה עשר. חל להיות בערב שבת - מקפין מקדימין ליום הכניסה. ועירות גדולות קורין בו ביום. רבי יוסי אומר: אין מקפין קודמין לעירות, אלא אלו ואלו קוראין בו ביום. חל להיות בשבת - כפרים מקדימין ליום הכניסה ועירות גדולות קורין בערב שבת, ומקפות חומה למחר. רבי אומר: אומר אני, הואיל ונדחו עירות גדולות ממקומן - ידחו ליום הכניסה.

ג. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שהשנים כתקונן וישאל שרויין על אדמתן. אבל בזמן הזה, הואיל ומסתכלין בה - אין קורין אותה אלא בזמנה.

ד. מקרא מגלה, ותרומת שקלים - מקדימין ולא מאחרין. סעדת פורים וראש חדש, ספק מילה וזמן עצי כהנים, תשעה באב חגיגה והקהל - מאחרין ולא מקדימין. אף על פי שאמרו מקדימין, גובין בו ביום, וגובין ומחלקין בו ביום, שאין עיניהם של עניים נשואות אלא ליום מקרא מגלה, שגאמר (אסתר ט, כח): "והימים האלה נזכרים ונעשים"; אבל לקים את השמחה בזמנה.

ה. מגבת פורים - לפורים, ומגבת העיר - לאותה העיר. אין מדקדקין במגבת פורים, אבל לוקחים את העגלים ושוחטין ואוכלין אותן. והמותר - אל יפל לכים של צדקה. רבי אליעזר אומר: מגבת פורים - לפורים, ואין העני רשאי לקח מהן רצועה לסנדלו, אלא אם כן התנה במעמד אנשי העיר; דברי רבי יעקב שאמר משום רבי מאיר, ורפן שמעון בן גמליאל מקל.

ו. רבי מאיר אומר: הנותן דינר לעני לקח בהן פרות - אל יקח בהן פלים. כלים - אל יקח בהן פרות, שמעביר על דעתו של בעל הבית. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום

כיצד? בשבעה נכנסו עובדי כוכבים להיכל, ונטלו את העמודים ואת הים ואת המכונות, ואכלו, וקלקלו בו: שביעי, שמיני, ותשיעי סמוך לחשכה. וכן הוא אומר (ירמיהו ו, ד): "אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב"; לעתותי ערב הציתו בו את האור, ונשרף עם שקיעת החמה בעשור לחדש.

יא. כל שהוא משום תשעה באב - אסור לאכל בשר ולשתות יין, ואסור לאכל שני תבשילים, ואסור לרחץ. כל שאינו משום תשעה באב - מתר לשתות יין ולאכל בשר, ואסור לרחץ ולסודף. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: כל שעה שמתר לאכל בשר - מתר לרחץ פניו ידיו ורגליו, ואין שאלת שלום לחברים בתשעה באב. ולהדיוט - בשפה רפה. מתקנין בתשעה באב למוצאי תשעה באב. עבר תשעה באב - מתר בכלם.

יב. תשעה באב שחל להיות בשבת, וכן ערב תשעה באב שחל להיות בשבת - אוכל אדם כל צרכו ושותה כל צרכו, ומעלה על שלחנו כסעדת שלמה בשעתו, ואין מונע מעצמו כלום. ואסור לספר ולכבס מראש החדש ועד התענית; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כל החדש כלו אסור. רפן שמעון בן גמליאל אומר: אינו אסור אלא אותו שבת בלבד.

יג. אותן ימים עתידין להיות ימים טובים לישראל, שגאמר (זכריה ח, יט): "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי" וגו'. וכל המתאבלים עליה בעולם הזה - שמחים הם עמה לעולם הבא, שגאמר (ישעיהו סו, י): "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה" וגו'.

מסכת מגלה פרק ראשון

א. כרכין המקפין מימות יהושע בן נון - קורין בחמשה עשר. רבי יהושע בן קרחה אומר: כרכין המקפין חומה מימות אחשורוש - קורין בחמשה עשר. אמר רבי יוסי ברבי יהודה: היכן מציינו לשושן

תוספתא

הש"ל

רבי מאיר: הנותן דינר לעני לקח בהן חלוק - אל יקח בהן טלית. טלית - אל יקח בהן חלוק, מפני שמעביר על דעתו של בעל הבית.

אבר מן המת לאבר מן החי, אלא שאבר מן המת - בשר הפורש ממנו טמא. ואבר מן החי - בשר הפורש ממנו טהור.

ז. קראו את המגלה באדר הראשון, ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני, שכל מצות שנהגות בשני - נוהגות בראשון, חוץ ממקרא מגלה. רבי אליעזר בן רבי יוסי אומר משום רבי זכריה בן הקצב: אין קורין אותה באדר השני, שכל מצוות שנהגות בשני - נוהגות בראשון. רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יוסי: אף קורין אותה באדר השני, שכל מצוות שנהגות בשני - אין נוהגות בראשון. וש"ן בהספד ותענית שאסורים בזה ובזה.

יא. אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש אלא קרבן. אין בין זב לזבה, אלא שהזב טעון ביאת מים חיים, זבה אין טעונה ביאת מים חיים. אין בין זבה לנדה אלא קרבן. אין בין קרבן זבה ליולדת אלא הבאת קרבן. אין בין נדה לשומרת יום כנגד יום, אלא ספירת שבועה בלבד.

אח, אין בין יום-טוב לשבת אלא אכל נפש בלבד. רבי יהודה מתיר אף מכשירי אכל נפש. רבי נחוניא בן הקנה היה עושה שבת כיום הכפורים לתשלומין; מה שבת מתחייב בנפשו - פטור מן התשלומין, אף יום הכפורים מתחייב בנפשו, ופטור מן התשלומין. אין בין שלשה תעניות שניות לשבע אחרונות, אלא תרועה ונעילת חניות בלבד. אין בין מודר הנאה מחברו סתם למודר הימנו מאכל, אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אכל נפש.

יב. אין בין בית מסגר לבית המחלט, אלא שהבית המסגר מטמא מתוכו, והמחלט מתוכו ומאחוריו, זה וזה מטמא בביאה. אבנים שיש בהן נגע - מטמאות מאחריהן. אין בין נדרים לנדבות אלא שהמקדיש נדרים לבדק הבית ואבדו - חייב באחירתו. זה וזה מטמאין בביאה. נדבות - אין משלם אלא טובת הנאתו בלבד.

ט. אין בין נזיר סתם לנזיר שלשים יום, שהנזיר סתם מגלח ליום אחד ושלשים, ואם גלח ביום שלשים - לא יצא. נזיר שלשים - מגלח ליום שלשים ואחד. ואם גלח ביום שלשים - לא יצא. וזה מצותן לגלח ביום שלשים ואחד. אין בין דם המת לדם תפיסה, אלא שדם המת נזיר מגלח עליו, וחיבין על טמאת מקדש וקדשיו. דם תפיסה - אין נזיר מגלח עליו, ואין חיבין על טמאת מקדש וקדשיו.

יג. אין בין במות יחיד לבמות צבור, אלא כל שנדר ונדב קרב בבמות יחיד, וכל שאין נדר ונדב קרב בבמת צבור. אין בין שילה לירושלים, אלא שבשילה בגין אבנים מלמטה ויריעות מלמעלה.

יד. אין בין כהן המשוח המשמש לכהן משוח שעבר, אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה. אין בין מרבה בכגדים משמש למרבה בגדים שעבר, אלא פר הבא על כל המצות. אין בין כהן משוח שעבר למרבה בכגדים שעבר, אלא פר הבא על כל המצות. אין בין כהן מרבה בכגדים משמש לכהן משוח שעבר, אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה. אין בין כהן משוח משמש לכהן מרבה בכגדים שעבר, אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה, ופר הבא על כל המצות.

מסכת מגלה פרק שני

א. הקורא את המגלה למפרע - לא יצא. וכן בהלל, וכן בקריאת שמע ובתפלה. הקורא את המגלה, וטעה, והשמיט בה פסוק אחד

י. אין בין כזית מן המת למת, אלא שכזית מן המת פתחו בטפח. והמת פתחו בארבעה טפחים. אין בין כזית מן המת לעצם כשעורה אלא טמאת אהל בלבד. אין בין

- לא יחזר ויקרא אותו הפסוק בפני עצמו, אלא מתחיל מאותו הפסוק, וגומר עד סוף. וכן בהלל, וכן בקריאת שמע ובתפלה. נכנס לבית הכנסת ומצאן שקראו חציה, וגמר עמהן - לא יחזר ויקרא מראשה ועד אותו מקום, אלא מתחיל מראשה וגומר עד סוף. וכן בהלל וכן בקריאת שמע ובתפלה.

ב. קראה בלילה - לא יצא ידי חובתו. אמר רבי יוסי: מעשה בן רבי יוחנן בן נורי שקראה בצפורי בלילה. אמר לו: אין שעת הסכנה ראיה. קראה על פה - לא יצא ידי חובתו. אמר רבי שמעון בן לקיש: מעשה בן רבי מאיר שהלך לאסיא לעבר את השנה בעסיא, ולא היה שם מגלה כתובה עברית, וכתבה מלבו, וקרא מתוכה. קראה - בין עומד בין יושב בין מטה, בין שהעמיד לה מתרגמן וכתבה מלבו, בין שברך לפניה ולא לאחריה, לא אחריה ולא ברך לפניה, לא אמר רבי שמעון: מעשה ברבי מאיר שקראה בבית הכנסת בטבעין מישב, והיו בני הכנסת יושבין, כיון שגמרה מקצתה - נתנה לאחר וברך עליה.

ג. קראה בלעז - הלעזות יוצאין ידי חובתן. קראה אשורית - שומעין ושאינן שומעין יוצאין ידי חובתן. לעולם אין יוצאין ידי חובתן, עד שתהא כתובה אשורית, בלשון עברי על הספר, ובדיו.

ד. הכל חיבין בקריאת המגלה, כהנים לויים וישראלים, עבדים משחררין, חללים, נתינין, ממזרים, סריס אדם וסריס חמה, פצוע דכא וכרות שפכה - בלן חיבין. ומוציאין את הרבים ידי חובתן. אנדרוגינוס - מוציא את מינו ולא את שאינו מינו. טומטום - אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו. מי שחציו עבד וחציו בן חורין - אין מוציא, לא את מינו ולא את שאינו מינו. נשים ועבדים וקטנים - פטורין, ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן. אמר רבי יהודה: קטן הייתי, וקריתיה למעלה מרבי טרפון וזקנים בלוד, וקלטני. אמר לו: אין

מביאין ראיה מן הקטן. אמר רבי: קטן הייתי, וקריתיה למעלה מרבי יהודה באושא, והיו שם זקנים ולא אמר אחד מהן דבר. אמרו לו: אין מביאין ראיה מן המתיר, מכאן ואילך הנהיגו, שיהו קטנים קורין אותה לרבים.

ה. מצות מגלה - מתחלתה ועד סופה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מ"איש יהודי". רבי יוסי אומר: מ"אחר הדברים האלה". רבי שמעון בן יוחי אומר: מ"בלילה ההוא", אבל הכל מודים מצותה שתהא כתובה כלה.

ו. כל יום הנפ אסור בחדש, כל יום השביעי חיב בספה, וכל יום השביעי כשר ללולב, כל יום השמיני כשר למילה, וכל הלילה כשר לקצירת העמר, ולקטיר חלבים ואיברים. זה הכלל: דבר שמצותו ביום - כשר כל היום. ודבר שמצותו בלילה - כשר כל הלילה, ואין חיבין עליהן משום נותר, ואין מחשבה פוסלת בהן משום פגול, עד שיעלה עמוד השחר.

ז. רבי מנחם בן רבי יוסי אומר: בני העיר שמכרו ורחובה של עיר - לוקחין בדימיו בית הכנסת. וחכמים אומרים: הרחוב, אין בו משום קדשה. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? בזמן שלא התנו עמהן פרנסי אותה העיר, אבל אם התנו עמהן פרנסי אותה העיר - רשאין לשנותה לכל דבר שירצו. אמר רבי יהודה: בית הכנסת של טרסיים שהיה בירושלים, שמכרוה לרבי אלעזר, ועשה בה כל צרכיו.

ח. העושה תבה ומטפחות לספר, עד שלא נשתמש בהן גבוה - רשאי לשתמש בהן הדיוט, ומשנשתמש בהן גבוה - אין רשאי לשתמש בהן הדיוט. וכלים שנשתמש גבוה - אל ישתמש בהן הדיוט. אבל משאיל אדם מטפחותו לספר, וחוזר ולקחה ממנו. מטפחת ספרים - משנין אותם מספרים לספרים, אבל לא לדברים אחרים.

מִסְכַּת מְגִלָּה פָּרָק שְׁלִישִׁי

ג. א ראש חדש אדר שחל להיות בשבת קורין פֶּרֶשֶׁת שְׁקָלִים, ומפְטִירִין (מְלָכִים-ב יב) פֶּרֶשֶׁת שְׁקָלִים שְׁבִיהוּדָע הַכֶּהֵן. איזו היא שֶׁבֶת ראשונה? כֹּל שְׂרָאש חֲדָשׁ אָדָר חָל לֵהוּיֹת בְּתוֹכָהּ, אִפְלוּ בְעֶרְב שֶׁבֶת. בְּשִׁנְיָה "וְכוֹר". ומפְטִירִין (שְׁמוּאֵל-א טו): "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת פְּקֻדֹתַי אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּלְךָ לְיִשְׂרָאֵל". איזו היא שֶׁבֶת שְׁנִיָּה? כֹּל שֶׁחָל פְּנִימָה לֵהוּיֹת בְּתוֹכָהּ, וְאִפְלוּ בְעֶרְב שֶׁבֶת. בְּשִׁלְשִׁית - פָּרָה אֲדָמָה, ומפְטִירִין (יחֻזְקָא לו): "וְיִזְרְקֵנִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וַיִּהְיֶה רִתְּסָם". איזו היא שֶׁבֶת שְׁלִישִׁית? כֹּל שֶׁסְּמוּכָה לְפָנִים מֵאֲחֵרָיו. רְבִיעִית - "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים", ומפְטִירִין (יחֻזְקָא מה): "כֹּה אָמַר ה' בְּרֵאשׁוֹן בְּאָחָד לְחֲדָשׁ", איזו היא שֶׁבֶת רְבִיעִית? כֹּל שֶׁחָל רֹאשׁ חֲדָשׁ נִסָּן חָל לֵהוּיֹת בְּתוֹכָהּ, וְאִפְלוּ בְעֶרְב שֶׁבֶת.

ב. הִיתָה פֶּרֶשֶׁת שְׁקָלִים סְמוּכָה לְאָדָר הֲרֵאשׁוֹן, בֵּין מְלַפְנֵיהָ בֵּין מְלֵאחֲרֶיהָ - קוֹרִין אוֹתָהּ וְחוֹזְרִין וְכוּפְלִין אוֹתָהּ. וְכֵן בְּשִׁנְיָה, וְכֵן בְּשִׁלְשִׁית, וְכֵן בְּרְבִיעִית, וְכֵן בְּפָנִים, שׁוֹאֲלִים הַלְכוֹת פֶּסַח בְּפֶסַח, וְהַלְכוֹת עֶצְרַת בְּעֶצְרַת. הַלְכוֹת חַג בְּחַג. בְּבֵית הַוַּעַד שׁוֹאֲלִים בְּהַלְכוֹת הַפֶּסַח קוֹדֵם לְפֶסַח שְׁלִשִׁים יוֹם. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁתֵּי שֶׁבֶתוֹת.

ג. יום-טוב ראשון של פֶּסַח, קוֹרִין בְּפֶרֶשֶׁת הַמוֹעֲדוֹת, ומפְטִירִין בְּפֶסַח גִּלְגָּל. וְשֶׁאֵר כֹּל יְמוֹת הַפֶּסַח - מְלַקֵּט וְקוֹרֵא מַעֲנִינוֹ שֶׁל פֶּסַח, יום-טוב אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח - קוֹרִין "וַיְהִי בְשַׁלַּח", ומפְטִירִין "וַיִּדְבֶּר דָּוִד". בְּעֶצְרַת קוֹרִין (דְּבָרִים טו): "שְׁבַעֲהָ שְׁבוּעוֹת", ומפְטִירִין בְּחֻבְקוֹק. אַחֲרַיִם אוֹמְרִים: "בְּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי". בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה (וַיִּקְרָא כג): "דִּבְרָ אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָחָד לְחֲדָשׁ" וְגו'. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית כא): "וַה' פָּקֵד אֶת שָׂרָה". בְּיוֹם הַכְּפֹרִים קוֹרִין "אַחֲרֵי מוֹת", ומפְטִירִין (בְּמִדְבָּר כט): "בְּעֶשׂוֹר", שְׁבַחְמָשׁ

ט. הַעוֹשֶׂה מְנוּרָה וְנֹר לְבֵית הַכְּנֶסֶת, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּקַּע שֵׁם הַבְּעָלִים מִהֵן - רִשְׁאִין לְשִׁנוֹתָן לְדָבָר אַחֵר. מִשְׁנִשְׁתַּקַּע שֵׁם הַבְּעָלִים מִהֵן - אִין רִשְׁאֵי לְשִׁנוֹתָן לְדָבָר אַחֵר. בְּנֵי הָעִיר שֶׁהִלְכוּ לָעִיר אַחֲרָהּ, וּפְסָקוּ עֲלֵיהֶן צְדָקָה - נוֹתְנִין לְעַנְיֵי אוֹתָהּ הָעִיר. וְכִשְׁהֵן בְּאִין - מְבִיאִין אוֹתָהּ עִמָּהֶן. וַיְחִיד שְׁפָסַק צְדָקָה בְּעִיר אַחֲרָהּ - תִּתְּנֵן לְעַנְיֵי אוֹתָהּ הָעִיר. הַפּוֹסֵק צְדָקָה - עַד שֶׁלֹּא זָכוּ בָּהּ הַפְּרָנְסִין - רִשְׁאֵי לְשִׁנוֹתָהּ לְדָבָר אַחֵר. מִשְׁזָכוּ בָּהּ הַפְּרָנְסִין - אִין רִשְׁאֵי לְשִׁנוֹתָהּ לְדָבָר אַחֵר אֲלֵא מִדְעֵתָן.

י. נִכְרִי שֶׁהִקְדִּישׁ קוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְכַתוּב עֲלֵיהָ "לְשֵׁם" - בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. אִם אָמַר "לְשֵׁם הַקֹּדֶשׁ נִדְרָתִי" - גּוֹנְזִין אוֹתוֹ. וְאִם אָמַר: "לְשֵׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת נִדְרָתִי" - גּוֹרְדִין מְקוֹם הַשֵּׁם, וְגּוֹנְזִין אוֹתוֹ וּמִשְׁתַּמְשִׁים בְּמוֹתָר. כָּלִי גְבוּהָ - עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמַּשׁ בָּהֶן גְבוּהָ - רִשְׁאֵי לְשַׁתְּמַשׁ בָּהֶן הַדְּיוּט. מִשְׁנִשְׁתַּמַּשׁ בָּהֶן גְבוּהָ - אִין רִשְׁאֵי לְשַׁתְּמַשׁ בָּהֶן הַדְּיוּט. וְכִלִּים שֶׁנִּעְשׂוּ מִתַּחֲלָתָן לְהַדְּיוּט - אִין עוֹשִׂין אוֹתָן לְגְבוּהָ. אֲבָנִים וְקוֹרוֹת שֶׁחֻצְבָן מִתַּחֲלָה לְהַדְּיוּט - אִין בּוֹנִין אוֹתָן בְּהַר הַבַּיִת. אֲבָנֵי הַיֵּכַל וְעִזְרוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ - אִין לָהֶם פְּדִיּוֹן, וְטַעֲנוּנֵין גְּנִיזָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק שֶׁלָּקַח בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁל אֶלְכָסָנְדְּרִיא שֶׁהִיתָה בִירוּשָׁלַיִם, וְהָיָה עוֹשֶׂה בָּהּ כֹּל חֲפָצוֹ, לֹא אָסְרוּ אֲלֵא בְזִמְן שֶׁם הֲרֵאשׁוֹן קְרוִי עֲלֵיו.

יא. בְּתֵי כְּנֶסוֹת - אִין נוֹהֲגִין בָּהֶן קְלוֹת רֹאשׁ, לֹא יִכְנֹס לָהֶן: לֹא בַחֲמָה מִפְּנֵי הַחֲמָה, וּבְצִינָה מִפְּנֵי הַצִּינָה, וּבְגִשְׁמִים מִפְּנֵי הַגִּשְׁמִים, וְאִין אוֹכְלִין בָּהֶן, וְאִין שׁוֹתִין בָּהֶן, וְאִין יִשְׁנִין בָּהֶן, וְאִין מְטִילִין בָּהֶן, וְאִין נֹאֲתִין בָּהֶן, אֲבָל קוֹרִין וְשׁוֹנִין וְדוֹרְשִׁין בָּהֶן. בְּהַסְפֵּד שֶׁל רַבִּים - מְסַפֵּיד בָּהֶן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּמָה דְבָרִים אֲמֹרִים? בְּשׁוֹבָן, אֲבָל בְּחֻבְכָן - מְנִיחִין אוֹתָן, וּמְגַדְלִין בָּהֶן עֲשִׁבִים מִפְּנֵי עֲגַמַת נַפְשׁ.

בסעודת נשואין, בין בחול בין בשבת. רבי יהודה אומר: אם באו פנים חדשות - אומרים ברכת חתנים. ואם לאו - אין אומרים ברכת חתנים.

ח. אימתי מסייעין על החדש? - לאור עבורו. כיצד? חל להיות ערב שבת ושבת - מסייעין עליו למוצאי שבת. אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: כך היו חבורות שפירושלים נוהגין, אלו לבית המשתה ואלו לבית האכל, אלו לסעודת ארוסין ואלו לסעודת נשואין, אלו לשבוע הבן ואלו ללקוט עצמות. שבוע הבן ולקוט עצמות - שבוע הבן קודם ללקוט עצמות. בית המשתה ובית האכל - בית המשתה קדם לבית האכל. רבי ישמעאל היה מקדים בית האכל לכלם, שנאמר (קהלת ז, ב): "טוב ללכת אל בית אכל מלכת אל בית המשתה". רבי מאיר אומר משום רבי עקיבה: מה תלמוד לומר (שם): "והחי יתן אל לבו"? - עבד דייעבדון לך, לוגיה דילווין לך, ספד דיספדונך קבר דיקברונך.²

ט. אין קורין בתורה פחות משלשה פסוקין בכרך אחד, אם היתה פרשה של ארבע ושל חמשה - הרי זה קורא את כלה. היתה פרשה של חמשה וקרא שלשה, והניח את השנים העומד אחריו לקרא - קורא אותן. שנים ועוד שלשה בפרשה אחרת, אם היתה פרשה של ארבעה ושל חמשה - הרי זה קורא את כלה. אין מפטירין בנביא פחות משלשה פסוקים בכרך אחד. אם היתה פרשה של ארבעה ושל חמשה פסוקין - הרי זה קורא את כלה. המקצר - הרי זה משבח. ואם היו שלשתן שלש פרשיות, כגון (ישעיה נב, ג-ה): "כי כה אמר ה' חנם נמכרתם... כי כה אמר אדני אלהים מצרים ירד עמי בראשנה... ועתה מה לי פה ואם ה" - קורא אחד אחד.

הפסוקים, יום טוב הראשון של חג קורין בכרשת מועדות שבתורת כהנים. ושאר כל ימות החג בקרבנות החג, בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות וגו', בשני (במדבר כט): "ביום השני בשלישי ביום השלישי" וכו', יום טוב האחרון של חג, קורין כל הבכור מצות וחקים ובכור.

ד. בראש חודש של חנכה קורין (במדבר כח): "ובראשי חדשיכם", מקום שמפסיקין בשבת שחרית - שם קורין במנחה, במנחה - שם קורין בשני. בשני - שם קורין בחמישי. בחמישי - שם קורין לשבת הבאה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מקום שמפסיקין בשבת שחרית - שם קורין במנחה. ובשני ובחמישי ולשבת הבאה.

ג. ביום טוב - חמשה, ביום הכפורים - ששה, בשבת - שבעה; אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן; דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבה אומר: ביום טוב - חמשה. ביום הכפורים - שבעה. ובשבת - ששה. אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהן. הכל עולין למגין שבעה, אפלו קטן, ואפילו אשה. אבל אמרו חכמים: אשה לא תקרא בתורה מפני כבוד הצבור.

ו. בית הכנסת שאין להם מי שיקרא, אלא אחד עומד וקורא ויושב, אפלו שבעה פעמים. בית הכנסת של לעזות, אם יש להם מי שיקרא עברית - פותחין עברית, וחותמין. אם יש להם אחר - מי שיקרא הוא קורא.

ז. אין עושין מעמד ומושב פחות משבעה פעמים, ואין אומרים ברכת אבליים פחות מעשרה. ואין מעמד פחות מעשרה, ואין אבליים מן המגין. אין אומרים ברכת חתנים פחות מעשרה, וחתנים מן המגין. אומרים ברכת חתנים, בין בסעודת ארוסין, בין

² עשה שיעשו לך, לזה שילוו אותך, ספדו שיספדו אותך.

כלפי העם ואחוריהן כלפי קדש, חזן הכנסת פניו כלפי קדש, וכל העם פניהם כלפי קדש, שנאמר (ויקרא ח, ד): "ותקהל העדה אל פתח אהל מועד". אין פותחין פתחי בתי כנסיות אלא למזרח, שכן מצינו בהיכל שהיה פתוח למזרח, שנאמר (במדבר ג, לח): "והחנים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה"; אין בונין אותו אלא בגובהה של עיר, שנאמר (משלי א, כא): "בראש המיות תקרא".

טו. איזו היא קימה שאמרה תורה (ויקרא יט, לב): "מפני שיבה תקום"? עומד מפניו בתוך ארבע אמות שלו. איזה הוא הדור שאמרה תורה (שם): "והדרת פני זקן"? לא עומד במקומו, ולא מדבר במקומו, ולא סותר את דבריו, נוהג בו מורא ויראה במשא ומתן, ובכניסה ובציאה, והן קודמין לכל אדם, שנאמר (דברים א, טו): "ואתן אותם ראשים עליכם". היוצא למלחמת הרשות - חופר ויושב חופר ומכסה, שנאמר (דברים כג, יד): "והפרתה בה ושבת" וגו'. המסיף את רגליו - פניו כלפי העם. המטיל את המים - אחוריו כלפי קדש. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? מן הצופין ולפנים, אבל מן הצופין ולחזן אין צריך.

טז. הפורס על שמע, והמברך על המצות, ועל הפרות - הרי זה לא יענה אחר עצמו 'אמן'. אם ענה - הרי זה דרך בורות, אין עונין אמן, לא יתומה ולא קטופה. בן עזאי אומר: העונה אמן יתומה - יהיו בניו יתומים. קטופה - יתקטפו ימיו. ארפה - יאריך ימים ושנים.

יז. פוחח, פורס על שמע ומתרגם. רבן שמעון בן גמליאל אומר: יהא זהיר בעצמו שלא יתגלה. סומא, פורס על שמע ומתרגם. רבי יהודה אומר: כל שלא ראה מאורות מימיו - לא יפרס על שמע. אמרו לו: הרבה דרשו במרכבה ולא ראו אותה מעולם. כהן שיש בו מום בפניו בידי וברגליו - הרי זה לא ישא את כפיו, מפני שהעם מסתכלין בו. ואם היה חבר עיר - הרי זה מתר. הרי שהיה

י. אין משירין בסוף הספר, אלא כדי שיקראו שבעה, שיר כדי שיקראו ששה - קורא אותן ששה, ועוד שבעה בחמש אחר. אין משירין בסוף התורה, אלא כדי שיקראו שבעה. שיר כדי שיקראו ששה וקראו אותן ששה - חזור הענין הראשון וקורא אותן שבעה.

יא. מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה. אין מדלגין מנביא לנביא, ובנביא של שנים עשר - מדלג, ובכלבד שלא ידלג מסוף הספר לתחתו.

יב. גוללין ספר תורה במטפחות חמשים, וחמשים במטפחות נביאים וכתובים. אבל לא נביאים וכתובים במטפחות חמשים, ולא חמשים במטפחות ספר תורה. מניחין תורה על גבי תורה, ותורה על גבי חמשים. תורה וחמשים על גבי נביאים וכתובים אבל לא נביאים וכתובים על גבי חמשים, ולא חמשים על גבי תורה.

יג. אחד קורא בתורה ואחד מתרגם, לא יהא אחד קורא ושנים מתרגמין, ולא שנים קורין ואחד מתרגם, ולא שנים קורין ושנים מתרגמין. אחד קורא בנביא ואחד מתרגם. אחד קורא ושנים מתרגמין, אבל לא שנים קורין ואחד מתרגם, ולא שנים קורין ושנים מתרגמין. אחד קורא מגלה ואחד מתרגם. אחד קורא ושנים מתרגמין. שנים קורין ואחד מתרגם. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין. שנים קורין ושנים מתרגמין.

יד. כיצד היו זקנים יושבין? פניהם כלפי העם ואחוריהן כלפי קדש, כשמניחין את התכה - פניהם כלפי העם, ואחוריהם כלפי קדש, כשהכהנים נושאים כפיהם - פניהם

מעטף במעפרת ובלפידים, אין כבוד שיקרא ויתרגם ויעבר לפני התכה וישא את כפיו.

ית. התולה מזוזתו בתוך פתחו - סכנה ואין בה מצוה, נתנה במקל ותלאה אחר הדלת - סכנה ואין בה מצוה. של בית מונבו המלך היו עושין בן פפונדקאות.

יט. יש נקראין ומתרגמין, נקראין ולא מתרגמין, לא נקראין ולא מתרגמין. מעשה בראשית - נקרא ומתרגם, מעשה לוט ושתי בנותיו - נקרא ומתרגם. מעשה יהודה ותמר - נקרא ומתרגם, מעשה עגל ראשון - נקרא ומתרגם. הקללות שבתורה - נקראין ומתרגמין, לא יחיד אחר מתחיל ואחד גומר, אלא המתחיל - הוא גומר את כלן. אזרות ועונשין שבתורה - נקראין ומתרגמין. מעשה אמנון ותמר - נקרא ומתרגם. מעשה אבשלום בפלגשי אביו - נקרא ומתרגם. מעשה פלגש בגבעה, נקרא ומתרגם (יחזקאל טז, ב): "הודע את ירושלים" - נקרא ומתרגם. ומעשה באחד שהיה קורא לפני רבי אליעזר "הודע את ירושלים", ומתרגם. אמר לו: 'צא והודיע תועבותיה של אמך'! והמרפכה - קורין אותה לרבים. מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם, ומעשה ברבי חנינא בן גמליאל שהיה בכבול, והיה קורא החזן (בראשית לה, כב): "ויילך ראובן וישכב את בלהה" וגו' ויהיו בני יעקב שנים עשר" ואמר למתרגם: 'אל תתרגם אלא אחרון! ושכחוהו חכמים. מעשה עגל השני נקרא ולא מתרגם, אלו הן מעשה עגל השני: מן "ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה" (שמות לב, כא) עד "וירא משה את העם כי פרוע הוא" וגו' (שם שם, כה). ועוד כתוב אחר (שם שם, לה): "ויגף ה' את העם" וגו'; מכאן אמר רבי שמעון בן אלעזר: אין אדם רשאי להשיב על הקלקלה, שמתשוכה שהשיב אהרן למשה פקרו האפיקורסים. ברכת כהנים - נקראין ולא מתרגמין. מעשה דוד ואמנון - נקרא ולא מתרגם, והסופר מלמד כדרכו.

כ. כל המקראות הכתובות לגנאי - קורין אותן לשבח, כגון (דברים כח, ל): "אשה תארש ואיש אחר ישגלנה"; כל מקום שכתוב 'ישגלנה' קורין אותו 'ישכבנה', כגון (דברים כח, כז): "בשחין מצרים ובעפלים" כל מקום שכתוב 'בעפלים' קורין אותו 'בטחרים', וכגון (מלכים ב ו, כה): "ורבע הקב דביונים בחמשה כסף"; (ישעיה לו, יב): "לאכל את צואתם ולשתות את מימי רגליהם"; (מלכים ב י, כז): "וישמהו למחראות - למוצאות". רבי יהושע בן קרחה אומר: "וישמהו למחראות" קורין אותו ככתבו, מפני שהוא גנאי.

כא. כתב הנכתב ליחיד - אין מכנין אותה לרבים, לרבים - אין מכנין אותה ליחיד. רבי יהודה אומר: המתרגם פסוק בצורתו - הרי זה בדאי, והמוסיף - הרי זה מגדף. תרגמן העומד לפני חכם - אינו רשאי לא לפחות ולא להוסיף ולא לשנות, אלא אם כן יהיה אביו או רבו.

<p>26</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כ</p> <p>20</p>		<p>4th Day Chol Hamoed ד דחור"מ סוכות, אדון המושיע</p> <p>6:48 _____ נץ החמה 9:47 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:58 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:45 _____ שקיעה בבלי: ביצה כז • ירושלמי: נזיר לב • תוספתא: ראש השנה ב נ"ך: דברי הימים א כד-כה • רמב"ם: בית הבחירה ד</p>
<p>27</p> <p>שני Monday</p> <p>Candle Lighting 6:26 הדלקת הנרות</p>	<p>כא</p> <p>21</p>		<p>Hoshanah Rabbah הושענא רבה</p> <p>6:49 _____ נץ החמה 9:47 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:57 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:44 _____ שקיעה בבלי: ביצה כז • ירושלמי: נזיר לג • תוספתא: תענית א נ"ך: דברי הימים א כז-כח • רמב"ם: בית הבחירה ה</p>
<p>28</p> <p>שלישי Tuesday</p> <p>Candle Lighting 7:55 הדלקת הנרות</p>	<p>כב</p> <p>22</p>		<p>Shemini Atzeres / Yizkor שמיני עצרת, יזכור</p> <p>6:50 _____ נץ החמה 9:47 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:55 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:42 _____ שקיעה בבלי: ביצה כח • ירושלמי: נזיר לד • תוספתא: תענית ב נ"ך: דברי הימים א כח-כט • רמב"ם: בית הבחירה ו</p>
<p>29</p> <p>רביעי Wednesday</p> <p>Yom Tov Ends 7:53 זמן מוצי"ט</p>	<p>כג</p> <p>23</p>		<p>Simchas Torah שמחת תורה</p> <p>6:51 _____ נץ החמה 9:48 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:53 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:40 _____ שקיעה בבלי: ביצה כט • ירושלמי: נזיר לה • תוספתא: תענית ג נ"ך: דברי הימים ב א-ב • רמב"ם: בית הבחירה ז</p>
<p>30</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כד</p> <p>24</p>		<p>אסרו חג</p> <p>6:52 _____ נץ החמה 9:48 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:52 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:39 _____ שקיעה בבלי: ביצה ל • ירושלמי: נזיר לו • תוספתא: מגילה א נ"ך: דברי הימים ב ג-ד • רמב"ם: בית הבחירה ח</p>
<p>1</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 6:19 הדלקת הנרות</p>	<p>כה</p> <p>25</p>		<p>6:53 _____ נץ החמה 9:49 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:50 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:37 _____ שקיעה בבלי: ביצה לא • ירושלמי: נזיר לז • תוספתא: מגילה ב נ"ך: דברי הימים ב ה-ו • רמב"ם: כלי המקדש א</p>
<p>2</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 7:48 זמן מוצי"ט</p>	<p>כו</p> <p>26</p>		<p>בראשית, מבה"ח</p> <p>6:54 _____ נץ החמה 9:49 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:48 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:35 _____ שקיעה בבלי: ביצה לב • ירושלמי: נזיר לח • תוספתא: מגילה ג נ"ך: דברי הימים ב ז-ח • רמב"ם: כלי המקדש ב</p>

מברכים חודש חשוון המולד: מיטוואך נאכמיטאג 11 מינוט און 12 חלקים נאך 12

דאס זאגן אמת ברענגט די גאולה.

(פּאָר המרות אות קשית סימן ד')